

CARTEA BIBLIOTECA CITITORUL

17

FASCICULA

CARTEA BIBLIOTECA CITITORUL

MINISTERUL CULTURII ȘI TURISMULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PENTRU COPII „ION CREANGĂ”

CARTEA BIBLIOTECA CITITORUL

BULETIN METODIC ȘI BIBLIOGRAFIC

Fascicula 17

Chișinău 2008

CZU 027.625

C 27

Ediție îngrijită de **Claudia Balaban**

Redactor: **Claudia Gurschi**

Cartea. Biblioteca. Cititorul: buletin metodic și bibliografic / Biblioteca Națională pentru Copii "Ion Creangă"; ed. îngrijită de Claudia Balaban. – Ch.: Bons Offices, 2008. – . – 978-9975-928-15-1.

Fasc. 17. – 2008. – 134 p. – ISBN 978-9975-80-050-1: 1000 ex.

ISSN 1857-1182

Biblioteconomie – Biblioteci pentru copii.

027.625.01

ISBN 978-9975-928-15-1

ISSN 1857-1182

Casa editorial-poligrafică *Bons Offices*
tel.: 500 577, 500 896, tel./fax: 500 895

Buletinul *Cartea. Biblioteca. Cititorul*, fascicula 17, inserează materiale cu referire la activitatea bibliotecară cu copii și adolescenți, realizate în bibliotecile din țară și de peste hotare.

Rubrica „Eveniment” propune câteva relatări despre acțiunile de promovare a cărții și lecturii organizate, în 2007, de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” în colaborare cu ministerele de resort, uniunile de creație și alte instituții interesate de instruirea și educația copiilor: ediția a XI-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii, Concursul literar republican „La izvoarele înțelepciunii” (ediția a XVII-a), Programul „Astrid Lindgren și drepturile copiilor” în Republica Moldova, concursurile de creație „Ce carte aş scrie eu” și „Curcubeul poveștilor lui Creangă”.

Comunicările susținute în cadrul simpozionului „Lectura copiilor între necesitate și pasiune” sunt reunite sub genericul „Întruniri profesionale”.

Informații statistice privind activitatea bibliotecilor pentru copii din Republica Moldova pot fi regăsite la rubrica „Studii. Cercetări”. Tot aici publicăm rezultatele unui sondaj vizând lectura liceenilor.

În sprijinul activității practice a specialiștilor din bibliotecile publice și cele școlare vine „Portofoliul bibliotecarului” care include, de astă dată, un concept al activităților de animație culturală și informaționale organizate la BNC „Ion Creangă”, precum și unele recomandări pentru desfășurarea Anului lecturii în bibliotecile pentru copii și cele școlare.

La rubrica „Oameni și cărți” vă propunem un studiu privind literatura pentru copii a Otiliei Cazimir.

Compartimentul „Informații de peste hotare” este dedicat unor evenimente importante din lumea bibliotecilor și bibliotecarilor: Festivalul Internațional al Cărții pentru Copii NAMBOOK-007 și Conferința Crimeea-2007.

Buletinul poate fi consultat și în variantă electronică la adresa www.bncreanga.md

Opinii, sugestii, materiale pentru publicare pot fi expediate pe adresa:

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”
Str. Șciusev nr. 65, MD-1012, Chișinău Republica Moldova
Tel.: 22 95 56; Fax: 22 95 09
E-mail: bncreanga@dnt.md

Book. Library. Reader bulletin, the 17th issue, includes materials about library activities for children and adolescents in our country and abroad.

„Event” chapter offers few articles about reading promoting activities organised in 2007 by “Ion Creangă” National Children’s Library in cooperation with ministries, professional associations, and other institutions interested in training and education of children: the 11th International Children’s Book Fair, “At the Beginning of Wisdom” republican literary competition (the 17th issue), “Astrid Lindgren and Children’s Rights” program in the Republic of Moldova, “What Book I Would Like to Write” and “The Rainbow of Creangă’s Fairytales” creativity contests.

The papers presented at the symposium “The Reading of Children between Necessity and Passion” are brought together in “Professional Meetings” chapter.

Statistical information about the situation in the children’s libraries of the Republic of Moldova could be found in the chapter “Studies. Researches”. The results of the survey on the reading of the high-school students in published at the same chapter.

The chapter “Librarian’s Portofolio” is aimed to support the practical activity of the specialists from public and school libraries and includes the concept of the cultural and information activities at “Ion Creangă” National Children’s Library and some recommendations how to organise the Year of Reading in children’s and school libraries.

“People and Books” chapter includes an article about the literature for children written by Otilia Cazimir.

“Information from Abroad” chapter is dedicated to some important events in the world of libraries and librarians: International Children’s Book Festival NAMBOOK-007 and Crimea 2007 Conference.

This bulletin could be found in electronic form on the site www.bncreanga.md.

Please, send opinions, suggestions, and articles to the address:

„Ion Creangă” National Children’s Library
65 Șciusev street, MD-2012, Chișinău Republic of Moldova
Phone/Fax.: 229509, 229556
E-mail: bncreanga@dnt.md

EVENIMENT

SĂRBĂTOAREA SPIRITUALĂ A CĂRȚII PENTRU COPII

*- Salonul Internațional de Carte pentru Copii -
- Chișinău, 18-21 aprilie 2007 -*

Salonul Internațional de Carte pentru Copii este o adevărată sărbătoare a copilăriei, eveniment remarcabil pentru cuvântul scris pentru copii.

Această sărbătoare a spiritului, în care dăinuie înțelepciunea, ajunsă la ediția a XI-a și patronată de Președintele Parlamentului Republicii Moldova domnul Marian Lupu, își menține obiectivele de bază – susținerea, promovarea și popularizarea cărții pentru copii.

Cartea deține un loc special în procesul de educație a fiecărei persoane, îndeosebi a copilului. În carte copiii află potențialul spiritual necesar cunoașterii, liniștea sufletească și, nu în ultimul rând, posibilitatea de a găsi informația necesară – fie pentru pregătirea lecțiilor, fie pentru cultura generală sau loisir.

Evenimentul cultural, care este Salonul Internațional de Carte pentru Copii, a devenit deja o tradiție a lunii aprilie și este o cale sigură spre cultură și educație, o relansare a interesului pentru cultura scrisă, o sursă principală de informare a generației tinere.

Reușita Salonului s-a datorat eforturilor comune ale Secției Naționale a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY), Ministerului Culturii și Turismului al RM, Ministerului Educației și Tineretului al RM, Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Primăriei Chișinău, Comisiei Naționale a Republicii Moldova pentru UNESCO, Uniunii Scriitorilor, Uniunii Artiștilor Plastici, CIE „Moldexpo”, Teatrului Republican de Păpuși „Licurici”, Societății de Distribuție a Cărții „Pro-Noi”.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii, ediția a XI-a (18-21 aprilie 2007), a întrunit peste 100 de edituri din Republica Moldova, România, China, SUA, Franța, Germania, Belarus, Ucraina, Rusia cu o diversitate sporită a titlurilor de carte – mai mult de 8000 la număr.

Salonul, în afară de expoziția de carte, a inclus expoziția de ilustrații de carte pentru copii în original, Forumul copiilor – laureați ai concursului de eseuri „Ce carte aș scrie eu”, lansarea a peste 95 titluri de carte. Printre momentele semnificative ale Salonului s-a înscris medalionul literar cu genericul „Împăratul visului curat”, consacrat scriitorului Spiridon Vangheli, deținător al Diplomei „H. Ch. Andersen”. În cadrul medalionului s-au lansat cele patru volume ale scriitorului *Carte de citire și gândire*.

Au avut loc mai multe întruniri profesionale pentru bibliotecari: atelierul *Servicii de referințe în bibliotecă* (formator Janet Castelpietra, magistrul în biblioteconomie și științele informării din SUA); conferința *Proiecte culturale transfrontaliere – impact informațional și educațional pentru biblioteci din Republica Moldova și România*, susținută de Elena Poamă, directorul Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” din Vaslui; conferința *Ion Creangă la „Convorbiri literare”*, susținută de Constantin Parascan, scriitor, profesor la Universitatea „George Bacovia” din Bacău; lansarea Centrului internațional de informare bibliografică „Ion Creangă” în care se vor intercala trei baze de date, referitoare la scrierile de Creangă și despre Creangă, ale Bibliotecii Județene „G. T. Kirileanu”, Piatra Neamț, Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Chișinău și Muzeului literar de la Bojdeuca lui Creangă din Iași. Un loc aparte în programul profesional l-a ocupat simpozionul *Lectura copiilor între necesitate și pasiune*, care a întrunit un număr record de participanți. Mai mulți specialiști din Republica Moldova și România au prezentat comunicări cu o tematică variată și interesantă:

- *Lectura – universul copiilor deștepți. Metode și tehnici biblioteconomice* (Elena Leonte, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași);
- *Lectura în contextul socio-cultural actual* (Gabriela Toma, Biblioteca Metropolitană București);
- *Farmecul tainic al lecturii* (Viorica Moraru, Biblioteca Publică „Ovidius” Chișinău);
- *Proiecte culturale în susținerea lecturii copiilor* (Catinca Agache, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași);
- *GLOBAL versus LOCAL: Proiectul unui serviciu de cunoaștere locală la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj* (Tatiana Costiuc, Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj);

- *Lectura între teorie și realitate* (Roxana Cozmiuc, Ninela Co-drea, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași);
- *Rolul lecturii în viața unui licean* (Valentina Ciobanu, Bibliote-ca Liceului „Dante Alighieri” Chișinău);
- *Transformarea lecturii obligatorii în lectură de plăcere* (Bog-dan Ghiurco, Mihaela Cojocar, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași);
- *Eminescu de la mic la mare: forme cognitive și informaționale de promovare* (Elena Dabija, Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” Chișinău);
- *Învățătorul Ion Creangă și virtuțile formative ale abecedarelor sale, în spiritul dragostei pentru cunoaștere și lectură* (Constantin Bos-tan, Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț, Piatra Neamț);
- *Creația Otiliei Cazimir – „o necesitate plăcută”: din experien-ța Casei memoriale „Otilia Cazimir” din Iași* (Călin Ciobotari, Casa memorială „Otilia Cazimir” din Iași);
- *И ожили страницы сказок (Pagini vii de poveste)* (Tatiana Is-chimji, Biblioteca Publică „I. Mangher” Chișinău);
- *Cunoașterea prin lectură și rostul (in)formativ al cărții* (Gabrie-la Bulduma, studentă anul I, Activitate editorială, Facultatea de Jurna-lism și Științe ale Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova);
- *Formarea estetică a copilului prin lectură* (Tatiana Romaniuc, Biblioteca Municipală „Eugen Coșeriu” Bălți, Filiala nr. 3);
- *Ступенки в мир книг: от необходимости к интересу (Trepte spre lumea cărții: de la necesitate la interes)* (Lolita Caneev, Bibliote-ca Națională pentru Copii „Ion Creangă” Chișinău);
- *Elementul atractiv determinant al cărții pentru copii: textul sau ilustrația?* (Rodica Roșca, studentă anul II, Activitate editorială, Fa-cultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova);
- *Cercetarea bibliografică între informare și educație* (Ciprian Teodorescu, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași);
- *Biblioteca în sprijinul copiilor cu CES (cerințe educative speciale) și SIDA* (Lăcrămioara Frenț, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași);
- *Читательские интересы учащихся в рамках лицейской библиотеки и вне её (Interesele de lectură ale elevilor în cadrul bibliote-*

cii de liceu și în afara acesteia) (Olga Cuznețova, Biblioteca Liceului „N. V. Gogol” Chișinău);

- *Cartea de suport electronic: tipologie și modalități de utilizare* (Olga Culicova, studentă anul I, Activitate editorială, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova).

O comunicare interesantă cu tema *Arta și tehnica lecturii în viziunea lui Mircea Eliade* a prezentat Vasile Rotaru, elev în clasa a VII-a la Liceul „Mircea Eliade” din Chișinău.

Momentul culminant al Salonului rămâne a fi acordarea premiilor, iar titlul de noutate a Salonului i-a revenit Premiului „Ion Creangă”, instituit și înmănat de Președintele Parlamentului Republicii Moldova, domnul Marian Lupu, pentru întreaga activitate în domeniul cărții pentru copii. Acest premiu, pe bună dreptate, a fost acordat scriitorului Spiridon Vangheli.

Celelalte premii ale Salonului, la decizia juriului, au fost decernate în felul următor:

- Premiul „*Cartea anului*” – „Enciclopedia P. Guitz” de Lică Sainciuc (Editura „Cartier”);

- Premiul „*Simpatia copiilor*” – „Alfabetul poetic” de Arcadie Suceveanu (Editura „Prut Internațional”);

- Premiul „*Carte cognitivă*” – „Întâlnire cu Mihai: Legende istorice” de Ion Bejenaru (Editura „Augusta” Timișoara), „Taina stejarului” de Ion Muscalu (Editura „Danaster” Iași);

- Premiul „*Cartea de referință*” – „O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți” de Iuliu Rațiu (Editura „Prut Internațional”), „Dicționar Explicativ al Limbii Române” (Editurile „Gunivas” și „Arc”);

- Premiul „*Cea mai reușită colecție de carte pentru copii*” – colecțiile „Șoricelul magic” și „Teatru pentru copii” (Editura „Prut Internațional”);

- Premiul „*Cea mai reușită prezentare grafică a cărții*” – Marina Adruhin pentru prezentarea grafică a cărții „Numărătoarea spiridușilor” de Silvia Ursache (Editura „Silvius Libris”);

- Premiul „*Cea mai reușită ilustrație de carte în original*” – Maria Vieru pentru ilustrațiile la cartea „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă (Editura „Silvius Libris”), Violeta Zabulica-Diordiev pentru

ilustrațiile la cartea „De la facerea lumii citire” de Claudia Partole (Editura „Universul”);

- *Premiul „Cea mai reușită traducere din cartea pentru copii”* – Ion Covaci pentru traducerea cărții „Tatamamalogia și educarea adulților” de G. Oster (Editura „Prut Internațional”);

- *Premiul „Cel mai frumos amenajat stand”* – Editura „Prut Internațional”;

- *Premiul „Pentru mass-media”* – Nicolae Becciu, Eleonora Culac (Redacția Actualități, Compania Publică „Teleradio Moldova”).

Premii speciale acordate de:

- *Ministerul Culturii și Turismului al Republicii Moldova* – Editura „Shanghai People’s Fine Arts” (China), Editura „Lumina”;

- *Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova* – Daniel Corbu pentru îngrijirea volumului „Opere” de Ion Creangă (Editura „Princeps Edit”), Editura „Știința” pentru volumul „Păsări” din seria „Lumea animală a Moldovei”, Ion Iachim pentru cartea „Amintirile pițigoiului Zbanț” (Editura „Pontos”), Constantin Parascan pentru monografia „Ion Creangă: Măștile inocenței” (Editura „Prut Internațional”);

- *Comisia Națională a Republicii Moldova pentru UNESCO. Premiul „Carte pentru promovarea spiritului de toleranță”* – Claudia Partole pentru cartea „De la facerea lumii citire” (Editura „Universul”);

- *Primăria Chișinău* – Editura „Augusta” Timișoara;

- *Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”* – Editura „Мастацкая літаратура” (Minsk, Belarus), Pavel Proca pentru cartea „Notițe pe noițe” (Editura „Dragodor”), Revista pentru copii „Яблунька” (Kiev, Ucraina);

- *Uniunea Scriitorilor din Moldova* – Catinca Agache pentru volumul „Literatura română în țările vecine. 1945-2000” (Editura „Princeps Edit” Iași), Cătălin Bordeianu, Doru Tompea pentru cartea „Petre Andrei. Omul și opera” (Editura „Vasiliana’98” Iași), Ana Bantoș pentru volumul „Recuperarea autenticului” (AȘM), Emilian Marcu pentru volumul de sonete „Mormânt în metaforă” (Editura „Princeps Edit” Iași); Adrian Dinu Rachieru pentru eseu „Nichita, un idol fals?” (Editura „Princeps Edit” Iași);

- *Fondul Literar din Moldova* – Adrian Gavriliuc pentru cartea „În-geri strânguți” (Editura „Prut Internațional”);

- *Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova* – Doina Micu pentru ilustrarea colecției „Povești de pretutindeni” (Editura „Erc Press” București);

- *Secția Națională IBBY* – Editura „Epigraf” pentru cartea „ABC-ul artelor”;

- *Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”. Premiul „Cea mai bună carte pentru copiii cu deficiențe de vedere”* – Editura „Biblion” pentru colecția „Cinci povești”;

- *Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova. Premiul „Cea mai originală publicație în domeniul bibliologiei”* – Lidia Kulikovski pentru manualul „Accesul persoanelor dezavantajate la potențialul bibliotecilor” (Editura „Epigraf”);

- *Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași* – Mihai Cimpoi pentru volumul „Esența ființei – (mi)teme și simboluri existențiale emnesciene” (Editura „Princeps Edit” Iași);

- *Revista „Florile dalbe”. Premiul pentru cea mai bună carte a unui autor elev* – Ana Panovici pentru volumul de versuri și eseuri „Clipe” (Centrul Editorial al UASM);

- *Premiul „O carte pentru dănuirea noastră” (acordat în memoria lui Dănuț Postolachi, autorul cărții „Hidronauții” de către familie)* – Catinca Agache pentru volumul „Literatura română în țările vecine. 1945-2000” (Editura „Princeps Edit” Iași).

Cu diplome de mențiune au fost distinși:

- Editura „Coresi” (România);
- Uniunea Editorilor din România;
- Editura „Universul” – pentru editarea operelor lui Ion Druță și Constantin Stere;
- Editura „Atelier”;
- Alexandru Ermurache – pentru design-ul revistei „Atelier”;
- Elena Leșcu pentru prezentarea grafică a cărții „Vine moșul de la vie” (Editura „Prut Internațional”);
- Sergiu Tronciu – pentru ilustrațiile în original la cartea „Apa sâmbetei”;

- Teo Ardelean, director al Bibliotecii Județene Maramureș - pentru promovarea cărții românești în lume;
- Tatiana Gross-Țurcan – pentru ilustrațiile la cartea „O furnică în bibliotecă” de Vasile Romanciuc;
- Tatiana Lebedev – pentru ilustrațiile la cartea „O furnică în bibliotecă” de Vasile Romanciuc;
- Iuliu Cârchetan – pentru volumul „Aștept o nouă dimineață” (Editura „Prometeu”);
- Ambasada SUA în Republica Moldova;
- Roman Purice, director al centrului de Resurse al Ambasadei SUA;
- Ambasada Chinei în Republica Moldova;
- Ambasada Germaniei în Republica Moldova;
- Valentina Turvinenco, șefa Sălii de lectură germană, Biblioteca Municipală „B.P.Hasdeu”;
- Ambasada Ucrainei în Republica Moldova;
- Ambasada Franței în Republica Moldova;
- Alianța Franceză în Republica Moldova;
- Natalia Tihon, director Mediatecă a Alianței Franceze în Republica Moldova;
- Ambasada Belarus în Republica Moldova;
- Oleg Cojocar – pentru ilustrațiile la cartea „Cine face-așa?” de Eugenia Postică (Editura „Atelier”);
- Ioan Mânăscuță – pentru antologia „Lumină lină” (Editura „Princeps”);
- Doina Cernica – pentru cartea „Fetița și vulpea argintie” (Editura „Augusta”);
- Dionisie Vitcu – pentru cartea „Actorul și mârtoaga. Memoria- listică” (Editura „Princeps Edit”);
- Iustina Franțuz, metodist Direcția Generală Educație Tineret Sport Chișinău;
- Liuba Arion, metodist Direcția Generală Educație Tineret Sport Chișinău;
- Ana Safarov, metodist Direcția Generală Educație Tineret Sport Chișinău;
- Maria Garștea, director al Liceului „O. Ghibu”;

- Victor Vescu, conducător al Fanfarei Liceului „O. Ghibu”;
- Ianoș Țurcanu, Direcția Cultură Chișinău;
- Elena Vulpe, director al Bibliotecii Publice „O. Ghibu”;
- Tatiana Fiodoruc, șef serviciu, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” Chișinău;
- Mariana Harjevschi, director al Bibliotecii Publice de Drept Chișinău.

Și la ediția a XI-a s-a păstrat frumoasa tradiție a cărții-surpriză, pe care o primește gratuit fiecare copil vizitator al Salonului. Cartea-surpriză „O furnică în bibliotecă” îi aparține scriitorului Vasile Roman-ciuc, care la ediția a X-a a Salonului a obținut Premiul „Cartea anului” pentru volumul „Copilul cu aripi de carte”. 15000 de copii vizitatori ai Salonului au primit cartea-surpriză grație susținerii financiare a Mi-nisterului Culturii și Turismului, Ministerului Educației și Tineretu-lui, Primăriei municipiului Chișinău, Moldova-Agroindbank, Editurii „Prut Internațional”, „Baștina-Radog” S.R.L., cărora le mulțumesc în numele copiilor pentru acest minunat dar. Vreau să mulțumesc și tu-turor sponsorilor, organizatorilor pentru susținere și înțelegere, pentru dorința de a educa generațiile tinere prin intermediul cărții.

La fel vreau să mulțumesc tuturor participanților la Salon, Direc-ției Cultură și Direcției Educație, Tineret și Sport Chișinău, Bibliote-cii Municipale „B. P. Hasdeu”, Bibliotecii Publice „Onisifor Ghibu”, Bibliotecii Publice de Drept pentru crearea dialogului cultural între editori, scriitori, ilustratori de carte, traducători, bibliotecari.

Claudia Balaban,

Președintele Secției Naționale IBBY,
director general al Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”

”REVENIREA” SCRITOAREI ASTRID LINDGREN ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Numele scriitoarei suedeze Astrid Lindgren, laureată a Premiului Hans Christian Andersen, care a cucerit prin cărțile sale copiii din întreaga lume, a „revenit” în spațiul cultural al Republicii Moldova atât datorită aniversării 100-a de la nașterea ei, cât și grație unor acțiuni de amploare desfășurate în anul 2007.

Calific fenomenul ca fiind o revenire, pentru că opera acestei celebre autoare, în perioada de după 1989, a fost aproape necunoscută cititorilor de limbă română din țara noastră. Cele două traduceri în limba română, publicate anterior acestei perioade în Republica Moldova cu alfabet chirilic („Piciul și Karlsson care trăiește pe acoperiș” în traducerea lui Boris Movilă și „Peppi Cioraplung” în traducerea lui Spiridon Vangheli), nu au fost reeditate cu alfabet latin și au devenit inaccesibile copiilor. La cunoașterea personajelor din cărțile despre Peppi sau Pippi, cum este numită în țara de origine Suedia, a contribuit într-o anumită măsură spectacolul radiofonic „Peppi Cioraplung”, o înregistrare a unui splendid spectacol montat la Teatrul Național „Mihai Eminescu” în 1974 cu actrița Dina Cocea în rolul titular, care este difuzat destul de des la Radio Moldova. Desigur, mai multe personaje create de Astrid Lindgren, dar mai puțin numele creatoarei, sunt cunoscute de către copii și din filmele cu desen animat sau filmele artistice. Oricum, sute de mii de copii au fost și mai sunt încă privați de bucuria lecturii unor capodopere ale literaturii care le este destinată.

Așa-zisa „revenire” a scriitoarei Astrid Lindgren la cititorii noștri în 2007 s-a produs prin două evenimente importante: editarea în limba română (în România) a mai multor cărți de Astrid Lindgren și realizarea unui program de activități desfășurat la Chișinău în perioada 12-28 septembrie 2007.

Deși cărțile „Pippi Șosețica”, „Pippi Șosețica se îmbarcă”, „Pippi Șosețica în Mările Sudului” (Editura RAO), „Prințul Mio și căluțul fermecat” (Editura Corint Junior), „Noi, copiii din Satul Gălăgios”, „Frații Inimă-de-Leu” (Editura Vreamea) se regăsesc deocamdată în puține biblioteci, există totuși posibilitatea de a le citi în limba română. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” le-a primit în câteva

exemplare ca donație din partea Institutului Suedez din Stockholm și a Ambasadei Suediei în România și Republica Moldova.

Programul intitulat „Astrid Lindgren și drepturile copiilor” a fost organizat de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Institutul Suedez din Stockholm și Ambasada Suediei în România și Republica Moldova cu sprijinul Ministerului Culturii și Turismului, Ministerului Educației și Tineretului, UNICEF Moldova, Teatrului Republican de Păpuși „Licurici”, Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a mun. Chișinău, Companiei Publice „Teleradio-Moldova”, Secției Naționale IBBY.

Evenimentul principal al programului l-a constituit o expoziție dedicată scriitoarei Astrid Lindgren, care prin întreaga sa activitate și creație literară a pledat pentru apărarea drepturilor copiilor și pentru satisfacerea cerințelor specifice acestei vârste. Expoziția propriu-zisă, pusă la dispoziție de Institutul Suedez și amplasată în localul Teatrului Republican de Păpuși „Licurici”, a reprezentat un cort din pânze, pe care au fost imprimate fotografiile cu Astrid Lindgren, ilustrații din cărțile ei, texte despre cărțile și personajele scriitoarei, gândurile ei vizavi de copilărie și drepturile copiilor. Spațiul din interiorul cortului și din afara acestuia a fost amenajat ca și un spațiu de joacă. Astrid Lindgren susținea că, principalul drept al copiilor este de a se juca. De aceea, organizatorii au oferit copiilor și părinților, educatorilor și învățătorilor acestora un minunat „teren de joacă” unde puteai găsi: două căsuțe de joacă; pernuțe în formă de broaște, arici și crabi bune de tolănit pe ele sau de folosit drept „arme de luptă”; costume cu tot ce trebuie pentru a te transforma în Pippi, păpuși-personaje din cărțile lui Astrid Lindgren – Pippi, maimuța Nilsson, Karlsson care trăiește pe acoperiș, Emil din Lönneberga și altele; cutii cu puzzle-uri, cuburi, jocuri diverse. Expoziția a fost vizitată de peste 2300 copii și adulți. Ghizii, angajați ai Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, au fost prezenți în expoziție toate zilele din perioada programului pentru a oferi informații despre biografia și opera scriitoarei Astrid Lindgren și chiar pentru a iniția diverse jocuri pentru cei mici. În urma observațiilor, am constatat cu regret că, o bună parte din părinții de la noi nu obișnuiesc să se joace cu propriii copii. Ei preferau să stea deoparte și să urmărească cum bibliotecarii improvizau diverse jocuri și mini-spectacole împreună cu copiii.

La deschiderea expoziției au participat E.S. Mats Åberg, ambasador al Suediei în România și Republica Moldova, Lena Nyberg, Avocat al Copilului în Suedia, Sylvia Augustinsson și Asta Rantanen, reprezentante ale Institutului Suedez, Ray Virgilio Torres, reprezentant al UNICEF în Moldova, scriitorii Spiridon Vangheli, Vasile Romanciuc, Iulian Filip, Andrei Burac, Claudia Partole, Constantin Dragomir, editorii Oleg Bodrug și Gheorghe Prini. Primii vizitatori ai expoziției au fost salutați cu multă căldură de Pippi, alias eleva Ina Ravliuc de la Școala teatrală „V. Poleacov”, îndrumată de profesoara Angela Tofan.

Un alt element deosebit de atractiv din cadrul programului a fost vizionarea filmului documentar „Depart, la țară” despre viața și opera lui Astrid Lindgren. Copiii au fost atrași mai ales de fragmentele din filmele artistice, create în Suedia în baza cărților scrise de Astrid Lindgren. Ei s-au amuzat pe seama poznelor făcute de Emil, Pippi și Karlsson și s-au întristat împreună cu Frații Inimă-de-Leu, Prințul Mio și Ronia, flica tâlharului. Zilnic, timp de trei săptămâni, s-au organizat până la patru vizionări ale filmului, la fiecare vizionare asistând câte o clasă-două de elevi de la diverse școli și licee din Chișinău. Filmul a fost donat Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” de către Institutul Suedez și poate fi vizionat de toți doritorii.

Pentru a trezi și mai mult interesul copiilor pentru cărțile pline de aventuri și umor ale celei mai cunoscute scriitoare din Suedia, pe parcursul programului s-au petrecut lecturi publice sau lecturi comentate, mai ales din cărțile despre Pippi, Emil din Lönneberga, Piciul și Karlsson.

Astrid Lindgren considera ca fiind foarte importante în viața unui om aparte și a societății în întregime capacitatea de a avea imaginație bogată și de a crea. De aceea, Biblioteca a organizat un atelier de creație literară „Orice copil poate să scrie o poezie”, condus de scriitoarea Claudia Partole și subsemnata. Peste 60 de copii au exersat arta scrierii de poezie aflând mai multe secrete ale versificării, cunoscând diverse forme de poezie cum sunt acrostihul și haiku-ul.

Și tot pentru a scoate la iveală spiritul creativ al copiilor au fost organizate două concursuri: Concursul de desen „Vreau să mă joc!” și Concursul de scrisori adresate personajelor din cărțile scriitoarei Astrid Lindgren.

Concursul de desen „Vreau să mă joc!” s-a desfășurat în mod ad-hoc în preajma expoziției „Astrid Lindgren” (timp de trei zile, câte două ore pe zi), lucrările fiind executate chiar în prezența organizatorilor. Dintre cei 63 de participanți, elevi din clasele a IV-V-a din Chișinău, au fost menționați cei mai buni, primind ca premii cărți și jucării, precum și diplome: Premiul I – Nicoleta Furdui (cl. V, Liceul „Gh. Asachi”), Maxim Romaniuc (cl. IV, Liceul „Orizont”), Premiul II – Valeria Motruc (cl. V, Liceul „Gh. Asachi”), Vlad Galișnikov (cl. IV, Liceul „M. Koțiubinski”), Premiul III – Ana Duca (cl. IV, Școala nr. 91 „Antonin Ursu”), Valeria Apostol (cl. V, Liceul „N. V. Gogol”, Mențiuni – Andrei Gasnaș (cl. IV, Liceul „Ștefan cel Mare”), Emil Alexandrov (cl. III, Liceul „M. Berezovschi”), Alexandr Ojog (cl. IV, Liceul „M. Koțiubinski”), Olga Gorceac (Liceul „D. Cantemir”), Svetlana Martinenco (cl. IV, Liceul „D. Cantemir”), Ana Rotaru (cl. IV, Liceul „G. Meniuc”). Copiii au reprezentat în lucrările lor diverse scene cu jocuri practicate sau inventate de ei.

La Concursul de scrisori, adresate personajelor din cărțile minunatei scriitoare Astrid Lindgren, au participat 60 de elevi din clasele a IV-VII-a din diverse instituții de învățământ din Chișinău. Cele mai multe scrisori au fost destinate lui Karlsson și Pippi, iar celelalte personaje îndrăgite de cititori s-au dovedit a fi Piciul, Prințul Mio, Emil din Lönneberga și Freken Bok. Laureatii concursului au primit, de asemenea, diplome, cărți și jucării. Cele mai interesante scrisori au fost scrise de Costel Tcaci (cl. IV, Liceul „N. Iorga”), Gherman Granovschi (cl. IV, Liceul „M. Koțiubinski”) – Premiul I, Marius Orehovschi (cl. III, Școala nr. 82), Nika Mihailova (cl. VI, Liceul „N. V. Gogol”) – Premiul II, Nica Olaru (Liceul „Ștefan cel Mare”), Gleb Braghîș (cl. IV, Liceul „D. Cantemir”) – Premiul III.

O amintire de neuitat va rămâne pentru mulți copii și întâlnirea cu actrița Dina Cocea, care în fosta Uniune Sovietică a fost declarată cea mai bună interpretă a rolului lui Peppi. Audierea unor fragmente din spectacolul „Peppi Cioraplung” în versiune radiofonică a fost un adevărat deliciu pentru publicul care a invadat Filiala nr. 2 a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”.

În perioada programului, televiziunea Moldova 1 a pus pe post la „Povestea de seară” un spectacol bazat pe opera lui Astrid Lindgren.

Pe lângă numeroasele activități organizate pentru copii, Biblioteca a inițiat și un atelier profesional „Rolul literaturii în promovarea drepturilor copiilor”, cu participarea bibliotecarilor din școli, licee și din bibliotecile publice. După vizionarea filmului „Depart, la țară”, s-a desfășurat o discuție cu privire la modul în care Astrid Lindgren abordează drepturile copiilor. O parte dintre bibliotecari i-au împărtășit ideea principală de a-i oferi copilului libertate absolută, iar altă parte s-a arătat rezervată, argumentând cu aceea că, excesul de libertate poate pune uneori copilul în pericol. În continuare, bibliotecarii au participat la un brainstorming, răspunzând la întrebarea „Ce opere literare abordează tema drepturilor copiilor?”. Au fost nominalizate mai multe cărți de Andersen, Mark Twain, Edmondo de Amicis, Allan Marshal, Christine Nöstlinger, Janni Rodari, Maria Grippe, Ion Druță, Vladimir Beșleagă, Aureliu Busuioc, Ionel Teodoreanu și alții. Într-o concluzie generală s-a afirmat că, aproape întreaga literatură pentru copii, mai mult sau mai puțin, direct sau tangențial, se referă la diverse drepturi și libertăți ale copiilor, ca de altfel și la obligațiile lor. Cu scurte relații din experiența bibliotecilor în promovarea drepturilor copiilor au participat Zinaida Ursu, șef serviciu la BNC „Ion Creangă”, Axenia Golovatenco, bibliotecar la Liceul „M. Eminescu” din Chișinău, Liuba Arion, metodist la Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a mun. Chișinău.

Acest program, realizat printr-o colaborare moldo-suedeză, a avut un impact simțitor asupra copiilor, dar și asupra părinților, educatorilor și profesorilor acestora. Încă o dată în plus s-a accentuat importanța literaturii și a jocului în educația copiilor. Copiii, care au participat la acest program, au o singură temă pentru acasă – să caute cărțile semnate de Astrid Lindgren și să le citească. Astfel vor trăi dublu fascinanța copilărie și vor învăța să nu o piardă niciodată.

Eugenia Bejan,
prim director adjunct,
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

CONCURSUL LITERAR “LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII”

– *Ediția a XVII-a* –

Anual, începând din 1990, în republică se desfășoară Concursul literar “La izvoarele înțelepciunii”. Ediția din 2007 a fost consacrată vieții și creației scriitorului și filozofului Mircea Eliade, de la a căruia naștere s-au împlinit 100 de ani. Mircea Eliade s-a impus în literatura și cultura universală printr-o vastă operă literară, științifică, publicistică, care l-a situat printre personalitățile notorii ale secolului XX. Cunoașterea mai aprofundată a elevilor cu opera și viața sa a fost scopul pe care l-au urmărit organizatorii concursului: Ministerul Culturii și Turismului al RM, Ministerul Educației și Tineretului al RM, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, susținuți de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport din mun. Chișinău, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Fondul Copiilor din Moldova, autoritățile publice locale, bibliotecile publice și școlare din republică. Printre parteneri se înscriu, de asemenea, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași (de la ediția a V-a) și Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” din Vaslui (de la ediția a XIII-a).

La faza republicană a concursului au participat 63 de elevi, învingători ai fazelor raionale, municipale, tineri pasionați de lectură și în special de opera lui Mircea Eliade. Alături de adolescenți au fost supporterii - părinții, profesorii, bibliotecarii, care i-au susținut și i-au încurajat să participe la acest concurs deloc ușor, precum aveau să recunoască mai mulți concurenți. Cu un cuvânt de salut către cei prezenți s-a adresat Adrian Ghicov, consilier la Ministerul Educației și Tineretului. Claudia Balaban, directorul general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, a menționat că interesul față de acest concurs crește considerabil, iar opera scriitorului, pe care elevii o studiază în profunzime, le va rămâne în suflet și în cuget pe o viață întreagă.

Concurenților li s-au propus două probe în scris și o probă orală cu referire la momentele cele mai importante din viața și creația savantului și scriitorului Mircea Eliade. Juriul, din componența căruia au făcut parte Adrian Ghicov, președinte (Ministerul Educației și Tinere-

tului), Claudia Balaban, Eugenia Bejan (BNC „Ion Creangă”), Iustina Franțuz (Direcția Generală Educație, Tineret și Sport Chișinău), Nina Dorojuc (Fondul Copiilor), Victoria Tomuz (Compania Publică „Tele-radio-Moldova”), Ion Iachim, Claudia Partole (scriitori), au desemnat învingătorii care au primit diplome și premii bănești.

De Premiul I s-au învrednicit: Veronica Șendrea (Liceul Teoretic „Ion Creangă” Chișinău), Sergiu Gherghelejiu (Liceul Teoretic din s. Trinca, Edineț), Dorina Paladi (Liceul Teoretic „V. Anistiadi” din s. Sărăteni, Telenești), Victoria Vlad (Liceul „M. Eminescu” din s. Ghindești, Florești), Andrei Boleac (Liceul Teoretic „E. Malcoci” din s. Crocmaz, Ștefan Vodă), Gabriela Doina (Liceul Teoretic „T. Vladimirescu”, Chișinău), Doina Istrati (Liceul Teoretic din or. Criuleni), Irina Ciubotaru (Liceul din s. Cotova, Drochia), Tatiana Dumbravă (Liceul Teoretic „B. Cazacu”, Nisporeni), Doina Munteanu (Liceul „C. Stere”, Soroca). Premii bănești și diplome au fost acordate de asemenea câștigătorilor locului II și III, iar ceilalți concurenți au primit mențiuni pentru participare. Câțiva elevi au fost distinși cu diplome din partea Ministerului Educației și Tineretului.

Primii zece, deținători ai Premiului I, au participat la faza finală a concursului, unde s-au întâlnit cu echipajele din Iași și Vaslui. Superfinala s-a desfășurat la Iași, în Palatul Culturii, Complexul Național Muzeal Moldova, în spațiul generos din prestigioasa Sală „Henri Coandă”. Din juriu au făcut parte: Adrian Ghicov, consilier la Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova (președinte), Ion Muscalu, scriitor, director al Editurii „Danaster” din Iași, Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” Chișinău, Elena Poamă, director al Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui, Elena Leonte, director al Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” Iași, Catinca Agachi, director adjunct la aceeași instituție, Eugen Ghiga, profesor la Colegiul Național „Gh. Roșca Codreanu” din Bârlad, Victoria Tomuz, redactor la Compania publică „Teleradio-Moldova”. Concursul, desfășurat sub genericul „Mircea Eliade – omul și opera”, a fost moderat de Eugenia Bejan, prim director adjunct al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”. Invitatul special al acestei ediții a fost Mihaela Ojog de la Liceul „Constantin Stere” din

Soroca, care a susținut un recital de cântece, înnobilând atmosfera creatoare din cadrul concursului.

Juriul a desemnat învingătorii care au primit diplome și seturi valoroase de carte. Premiul I a revenit elevelor Veronica Șendrea (Liceul „Ion Creangă”, Chișinău), Raluca Anton (Liceul „Gh. Roșca Codreanu”, Bârlad), Georgiana Cozma (Colegiul Economic, Iași). Pe locul II s-au plasat Tatiana Dumbravă (Liceul „B. Cazacu”, Nisporeni), Andra Mănăilă (Liceul „M. Kogălniceanu”, Vaslui), Adriana Marin (Colegiul Economic, Iași), iar pe locul III - Andrei Boleac (Liceul „E. Malcoci”, s. Crocmaz, Ștefan Vodă), Raluca Bulgaru (Liceul „M. Kogălniceanu, Iași) și Andreea Murariu (Liceul „Ștefan cel Mare”, Hârlău). Au mai fost acordate câteva premii speciale (Sergiu Ghergheliiu din s. Trinca, Edineț, Amalia Gâmbuță din Bârlad, Antonela Vieriu și Bogdan Ionescu din Iași), precum și două premii de popularitate (Doina Istrati din Criuleni și Andreea Solomon din Huși).

„Premiul Mare”, de care au beneficiat toți participanții la superfinală, a fost excursia la mănăstirile din nordul Moldovei, România (Sucevița, Putna, Moldovița, Voroneț, Neamț, Secu, Sihăstria, Agapia, Văratec). Impresii de neuitat au lăsat și popasurile la muzeul „David Creangă” din casa familiei Caia, la Bojdeuca lui Ion Creangă din Iași, la casa-muzeu „Ion Creangă” din Humulești, la Biblioteca Publică din Marginea, jud. Suceava și atelierul de olărit din aceeași localitate.

Atât membrii juriului, cât și concurenții au menționat nivelul deosebit de organizare și pregătire a concursului. Adrian Ghicov a spus că, acest concurs este unul al lecturilor de performanță ce vine să susțină curriculum-ul școlar la limba și literatura română. Este o experiență plăcută și utilă pentru elevi, cadre didactice și juriu. Mircea Eliade rămâne muntele, care a inspirat concurenții, a făcut ca ei să înregistreze performanțe deosebite. Cu atât mai mult că opera sa este penetrată de tema tânărului în devenire. Președintele juriului a îndemnat elevii să continue lucrarea începută, să nu se oprească la cele obținute, iar profesorii și bibliotecarii să încurajeze pasiunea pentru lectură a copiilor. Practica celor 17 ediții demonstrează elocvent că avem copii-cititori minunați, care au deprinderi de cercetare, își dezvoltă capacitățile oratorice, au libertatea gândirii și exprimării. Avem o pleiadă de tineri cu adevărat pasionați de literatură și asta bucură.

În dialogul cu elevii am înțeles că, absolut toți s-au ambiționat să depășească greutățile cu care s-au confruntat în procesul de pregătire, căci Mircea Eliade este o personalitate de talie mondială, iar creația lui e aproape de spiritul cutezător adolescentin. Iată doar câteva reflecții ale participanților: ”Acest concurs apropie, creează noi relații omenști, bazate pe niște principii morale superioare.” (Andrei Boleac); „Am venit acasă mult mai puternică din punct de vedere spiritual, sigură pe ceea ce am de realizat, cu impresii deosebite și imagini, care vor fi o amintire mereu vie despre acest concurs.” (Irina Ciubotaru); „Am vizitat atâtea locuri frumoase și binecuvântate de Dumnezeu!” (Victoria Vlad); „În unele momente simțeam cum spiritul lui Eliade a coborât printre noi, creând un spațiu închis, în care numai adevărații cunoscători ai operei marelui filozof puteau pătrunde.” (Dorina Palade); „Eliade e scriitorul meu preferat. În opera lui mă regăsesc. M-a impresionat fantasticul în cotidian. După ce lecturez romanele lui nu înțelegi pe care lume ești.” (Sergiu Gherghelejiu); „În opera lui Eliade au mai rămas încă multe mituri nedescifrate, iar excursia de care am beneficiat este cel mai mare premiu posibil.” (Tatiana Dumbravă); „Concursul a fost o testare serioasă. Pentru mine contează participarea, faptul că reprezintă liceul unde învăț, orașul în care trăiesc. Am simțit că pot urca mai sus. Mi-am făcut noi prieteni, cu care sper să corespund și să ne mai întâlnim la viitoarele concursuri.” (Alexandru Bujoreanu).

Juriul a stabilit în unanimitate și tema pentru ediția următoare a concursului, care va fi consacrată vieții și activității prozatorului, dramaturgului, eseistului Ion Druță, de la a cărui naștere se vor împlini 80 de ani.

Tamara Pereteatcu,
bibliotecar principal,
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

CONCURSURILE - MODALITĂȚI DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII COPIILOR

*Fără creativitate, nu există progres.
Am repeta la nesfârșit aceleași pattern-uri.
(Eduard de Bono)*

Termenul de „creativitate” își are originea în cuvântul latin „creare”, care înseamnă „a zămisli”, „a „făuri”, „a crea”, „a naște”. Însăși originea cuvântului ne demonstrează că termenul de creativitate definește un proces, un act dinamic care se dezvoltă, se desăvârșește, și cuprinde atât originea, cât și scopul. Creativitatea este cea care duce la noi descoperiri, la idei noi, la inovații. Copilul și creativitatea sunt cele două verigi care se află într-o relație strânsă, copilul având rolul de producător al noului, valorosului. Dăruindu-i unui copil culori, veți fi uimiți de modul cum văd și redau realitatea ce ne înconjoară deopotrivă pe toți, veți descoperi cum arată viitorul, ce se ascunde după ferestrele copilăriei. Creația dezvoltă copilului curiozitatea. Fiecare act creativ începe cu întrebări, dar acestea trebuie să fie deschise, să aibă sens, să nu aibă răspunsuri predeterminate și, îndeosebi, să fie întrebări care să nu reclame o simplă expunere a faptelor. Cercetările ne sugerează că, copiii care par să fie mai creativi sunt adeseori anume cei implicați în jocuri imaginative, concursuri și alte activități de gen similar.

În scopul stimulării și dezvoltării creativității copiilor, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” desfășoară diverse concursuri și activități care solicită implicarea participativă a copiilor. În continuare ne vom referi la câteva acțiuni de acest gen organizate pe parcursul anului 2007.

În perioada 20 ianuarie - 20 aprilie 2007 Biblioteca, cu sprijinul Secției Naționale IBBY, săptămânalului „Florile dalbe”, Redacției emisiunii radio pentru copii a Companiei Publice Naționale „Teleraudio-Moldova”, a organizat concursul de eseuri „Ce carte aş scrie eu”. Scopul acestui concurs a fost stimularea și susținerea capacităților creatoare ale copiilor. La concurs au participat peste 250 de copii din toată republica (elevi ai claselor V-IX), cei mai mulți fiind din raioanele

Nisporeni, Orhei, Fălești, Anenii Noi, Ștefan Vodă, Drochia, Căușeni și din municipiul Chișinău.

În eseurile prezentate la concurs copiii s-au referit la subiectul și genul cărții pe care ar dori să o scrie, menționând motivul pentru care ar scrie cartea și cui ar fi destinată aceasta. Participanții la concurs doresc să scrie cărți nu de dragul scrisului. Cărțile lor ar fi mai degrabă niște „porți deschise” spre sufletele altora. Un amalgam de întrebări și o neîncetată căutare a răspunsurilor: *De ce părinții nu sunt alături atunci când simt cea mai mare nevoie de ei? De ce au parte mai mult de daruri scumpe și mai puțin de mângâierea părinților? Ce este dragostea? Cum să-ți construiești relațiile cu semenii și cu adulții? Cum să reușești în viață?* etc., etc. Copiii doresc să scrie cărți în care să-și deschidă sufletul, să-și dezvăluie dorințele, să-și etaleze valorile. Singurătatea și incertitudinea, dragostea față de părinți, bunici, satul natal, problemele adolescentine, dorința de a trăi într-o lume nepoluată, fiorul primei iubiri, îndeletnicirile și pasiunile lor – sunt doar câteva teme pe care copiii le-ar aborda în viitoarele lor cărți.

Lucrările participanților la concurs au fost apreciate de un juriu constituit din scriitori și reprezentanți ai instituțiilor organizatoare: directorul general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” Claudia Balaban, scriitorii Claudia Partole și Victor Prohin, prim director adjunct al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” Eugenia Bejan, colaboratoarea revistei „Florile dalbe” Lica Movilă. La baza jurizării au fost puse următoarele criterii de evaluare: corespunderea cu tema propusă, originalitatea, conținutul, nivelul de prezentare (artistic, stilistic s.a.), respectarea condițiilor stabilite în Regulamentul concursului.

Juriul a acordat premii și mențiuni pentru trei categorii de vârstă. Premiul I (150 lei) a fost acordat următorilor participanți: Svetlana Daranuța (cl. VI, Liceul „M. Eminescu”, Căușeni), Cristina Arnăut (cl. VIII, Liceul „M. Berezovschi”, Chișinău), Mihaela Modvală (cl. IX, Liceul Teoretic, s. Iurcenii, Nisporeni). Premiul II (100 lei) a fost câștigat de Cristina Balan (cl. VI, s. Hâncești, Fălești), Ruxandra Untilov (cl. VIII, Liceul „Prometeu”, s. Grozești, Nisporeni), Eugen Zmeu (cl. IX, Liceul „I. Creangă”, s. Hârbovăț, Anenii-Noi), iar Premiul III (75 lei) a revenit Carminei Golic (cl. V, Liceul „G. Meniuc”, Chișinău),

Veronicăi Răzvanț (cl. VIII, Liceul „Prometeu”, s. Grozești, Nisporeni) și Victoriei Vlad (cl. IX, Liceul Teoretic, s. Ghindești, Florești). 12 participanți au fost menționați cu seturi de cărți. Festivitatea de premiere și prezentarea celor mai bune eseuri a avut loc la Forumul Copiilor, organizat în 20 aprilie 2007 în cadrul ediției a XI-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii. Activitatea s-a încununat cu aplauzele juriului și spectatorilor, și încurajarea de a scrie, așa precum ne îndemna și marele nostru istoric Nicolae Iorga: „Scrie ca să nu pierzi florile gândului tău, altfel le ia vântul”.

Un alt concurs de stimulare a lecturii și creativității copiilor s-a desfășurat în perioada septembrie-noiembrie 2007 și a avut ca generic „Curcubeul poveștilor lui Creangă”. La concurs au participat elevi din clasele II-IV, care au prezentat juriului câte 1-2 desene inspirate din scrierile lui Ion Creangă. Participanții (de data asta cei mai mulți au fost de la liceele și școlile din Chișinău) au prezentat în totalitate peste 100 de lucrări, primele în topul poveștilor „ilustrate” de copii fiind „Capra cu trei iezi”, „Punguța cu doi bani”, „Fata babei și fata moșneagului”, „Pupăza din tei”.

Juriul în următoarea componență: Oleg Cojocaru, membru al Consiliului de Conducere al Uniunii Artiștilor Plastici, Aurel Guțu, redactor artistic la revista „Alunelul”, Vasile Didic, profesor la Liceul de Arte Plastice „Igor Vieru”, Lilia Tcaci, director adjunct al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Lica Movilă, colaborator la revista „Florile dalbe”, au selectat cele mai interesante lucrări, ținând cont de calitatea executării și originalitatea acestora. Printre fericiții câștigători au fost desemnați: Elena Șeremet, cl. III, Liceul „Ginta Latină”, Chișinău, Vladimir Rudacevșchii, cl. III, Liceul „Al. Ioan Cuza”, Chișinău (Premiul I), Iulian Alexa, cl. II, Centrul de Creație „Curcubeul”, Chișinău, Elena Patraș, cl. IV, Liceul „Ginta Latină”, Chișinău (Premiul II), Laura Scurtu, cl. III, Liceul „Ion Creangă”, Chișinău, Mădălina Crețu, cl. IV, Liceul „Ginta Latină”, Chișinău (Premiul III). Juriul a mai acordat 10 mențiuni și 10 diplome de încurajare.

Festivitatea de premiere a avut loc în cadrul Zilelor Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”. Sponsorii concursului, reprezentanții Companiei LG în Moldova, au oferit învingătorilor daruri din partea firmei, iar dna Claudia Balaban, directorul general al BNC

„Ion Creangă”, – diplome și seturi de carte din partea Bibliotecii. De asemenea, Reprezentanța Companiei LG a dăruit instituției un centrul muzical, un televizor, un casetofon și alte echipamente de care vor beneficia în continuare toți cititorii Bibliotecii.

Concursurile menționate, precum și alte activități similare, confirmă încă o dată faptul că, imaginația și creativitatea sunt inerente felului de a fi al copilului, iar biblioteca este instituția care poate să încurajeze, să dezvolte potențialul creator, oferindu-le copiilor posibilitatea de a-și deschide sufletul prin cuvânt sau imagine.

Tamara Croitoru,
bibliotecar principal,
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

ÎNTRUNIRI PROFESIONALE

LECTURA COPIILOR ÎNTRE NECESITATE ȘI PASIUNE

Simpozion
- Chișinău, 19 aprilie 2007 -

Fiecare ediție a Salonului Internațional de Carte pentru Copii include, pe lângă mulțimea de lansări și prezentări de carte, un program profesional pentru specialiștii din bibliotecile publice și cele școlare. Prin aceste întâlniri ne propunem să oferim colegilor din republică și din alte părți frumoasa ocazie de a comunica, de a face schimb de idei, de a împărtăși sau prelua experiențe interesante legate de lectura copiilor, de dezvoltarea serviciilor de bibliotecă pentru copii și adolescenți.

Programul Salonului din 2007 a inclus câteva acțiuni profesionale, care au întrunit peste 200 de participanți din țară și de peste hotare. Biblioteca Publică de Drept a găzduit atelierul profesional *Servicii de referințe în bibliotecă* (formator Janet Castelpietra, magistru în biblioteconomie și științele informării din New Jersey, SUA), iar la Biblioteca Publică „Onisifor Ghibu” au fost ținute conferințele *Proiecte culturale transfrontaliere – impact informațional și educațional pentru biblioteci din Republica Moldova și România* (Elena Poamă, Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” din Vaslui), *Ion Creangă (170 ani de la naștere) la „Convorbiri literare” (140 ani de la apariția primului număr)* (Constantin Parascan, Universitatea „George Bacovia” din Bacău), *Centrul Internațional de Informare Bibliografică „Ion Creangă”: prezentarea bazelor de date* (Constantin Bostan, Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” din Piatra-Neamț).

Tema simpozionului desfășurat la Biblioteca „Onisifor Ghibu” – *Lectura copiilor între necesitate și pasiune* – a fost în consens deplin cu preocuparea dintotdeauna a bibliotecarilor pentru atragerea copiilor la lectură, formarea deprinderilor de lectură, cultivarea gustului pentru lecturile de valoare. Agenda simpozionului a fost destul de încărcată, cuprinzând peste 20 de comunicări prezentate de specialiști din

Chișinău, Bălți, București, Iași, Cluj, Piatra-Neamț. Autorii au abordat problema respectivă din mai multe unghiuri de vedere: specificul lecturii copiilor în contextul socio-cultural actual, corelația între lecturile obligatorii și lectura neangajată, modalitățile de transformare a lecturii într-o pasiune, într-o necesitate interiorizată, realizarea unor proiecte orientate spre stimularea și susținerea lecturii copiilor, etc. Cu unele dintre comunicările prezentate puteți lua cunoștință în continuare.

LECTURA COPIILOR ÎNTRE TEORIE ȘI REALITATE

Cultura modernă este de neconceput fără carte și actul lecturii, cartea având un rol fundamental în formarea și modelarea personalității omului din copilărie și până la maturitate. Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura e un instrument ce dezvoltă posibilități de comunicare între oameni, fiind, de fapt, ecoul capacităților de gândire și de limbaj ale acestora.

Într-o societate în care competiția profesională se anunță tot mai acerbă, într-o lume în care valorile culturale și morale sunt copleșite de violență, de căutarea marilor rebuturi de consum și clișee de prost gust incapabile să educe, lectura poate și trebuie să acționeze. În același timp, lectura e un act intelectual ce trebuie îndrumat și supravegheat de școală și de familie. Conștientizarea nevoii de lectură pentru a dezvolta competențele de comunicare și de socializare ale copiilor/tinerilor a devenit pregnantă în cuprinsul studiilor de specialitate, a materialelor ce urmăresc escaladarea acestui punct sensibil din educația generațiilor prezente și viitoare.

Interesul pentru lectură este, în primul rând, rezultatul unor factori educaționali a căror aplicabilitate practică ar trebui să conducă către momentul în care apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi – o necesitate dorită și trăită. Lectura exercită asupra copilului/tânărului, pe nesimțite dar stăruitor, o influență hotărâtoare în direcția formării viitoarei sale personalități, a gustului pentru frumos.

Preadolescența este o etapă biologică deosebit de importantă din viața individului. Aflat la granița între copilărie și adolescență, acesta este la vârsta când se formează interesele de lectură și începe să-și

contureze gusturile și preferințele, să-și descopere aptitudinile. Astfel, apare preocuparea pentru literatură, sport, tehnică, filme, etc.

Ca atitudine și implicare, actul lecturii este unul direct, nemijlocit, emoțional. O lectură care plictisește e inutilă și inefficientă. Dar, reversul medaliei arată că, dacă te lași atras în mrejele lecturii, chiar și lecturile dificile pot deveni captivante. Așadar, o lectură trebuie să fie atentă, neforțată, liberă astfel încât literatura să nu mai fie percepută ca o disciplină obligatorie în școală.

Un program ideal ar cuprinde ore cu discipline plicticoase și profesori severi, care s-ar putea îmbolnăvi intermitent, astfel încât în orele “eliberate” cineva să le citească copiilor o carte, discutând apoi cu ei despre cele citite, fără obligativitatea unei notări. La fel de ideal ar fi faptul de a nu impune nimănui nici o carte, în special copiilor. Ei pot fi învățați să citească, dar asta e cu totul altceva. După cum unora le face bine lectura, altora le face bine necititul. Lectura nu trebuie să fie un proces mecanic, pentru că astfel devine plictisitor, obositor. Trebuie, în schimb, să capteze permanent atenția copilului.

Dacă la vârsta preșcolară lectura constituie un mod de a interacționa plăcut cu părinții, la vârsta școlară ea devine o metodă educativă, care trebuie stimulată și întreținută prin diverse și complexe căi.

Dar în ce fel? Sunt oare “listuțele” bibliografice obligatorii un astfel de mod?

Părerile pot fi și chiar sunt împărțite. Existența acestor liste impune o obligativitate a lecturii, a unor genuri literare ce trebuie abordate la vârsta corespunzătoare, fie ea copilărie sau și adolescență. Lipsa lor, susțin unele păreri, ar conduce la formarea unor generații viitoare “puțin” analfabete. Pe de altă parte, stimularea interesului real pentru lectură nu ar avea mai multe șanse de reușită dacă aceste liste ar fi re-actualizate, dacă alături sau printre clasicii literaturii s-ar regăsi autorii / eroii preferați ai copiilor? Astfel, nu doar celebrul *Harry Potter* ci și *Cronicile din Narnia*, *Witch* sau mai nou apărutul *Eragon* ar putea figura pe aceste liste alături, poate, de *Cireșarii*, *Elevul Dima dintr-a 7-a*, romanele lui Jules Verne, ale lui Vlad Mușatescu, etc. Important sau foarte important e ca acești copii să citească. În această direcție, accesul la o colecție diversă și mare, ca cea din bibliotecă, e unul din elementele esențiale în a încuraja copiii să citească. Alături de faptul

că, motivația lecturii e determinată și de cunoașterea acelor cărți cu caracter modelator asupra comportamentului acestora.

Există o relație directă între modul în care e stimulată motivația lecturii în școală și opțiunile pentru lectură ale copilului.

În același timp, intrarea într-un nou ciclu de școlarizare, cu noi cerințe și solicitări mai diversificate cantitativ și calitativ, contactul cu modele umane de profesori, mai diferențiate, modele de lecții de o mare diversitate, constituie o schimbare majoră în activitatea de învățare și instruire a elevului. Acesta, aflat în etapa căutării de sine, începe să manifeste dorința de afirmare personală, tendința spre independență care, alături de experiența socială tot mai bogată, marchează o anumită maturitate intelectuală, psihologică, morală.

Motivațiile principale de lectură ale preadolescentului sunt în mare parte dirijate didactic, dar și opționale. Obligați, prin natura activității lor, să parcurgă o anumită bibliografie școlară, se remarcă diferite situații la utilizatorul- preadolescent.

Este binecunoscut faptul că unii elevi vin spre bibliotecă cu clasică „listuță”, urmărind strict bibliografia cerută, în timp ce alții fără o bibliografie anume știu să-și formuleze clar cererile de lectură. În timp ce o parte sunt dependenți în totalitate de îndrumarea bibliotecarului, alții manifestă dorința de a-și lărgi aria de interese. Dacă o mare parte a acestor utilizatori doresc să consulte mai multe cărți pentru tema lor, există alții care se automulțumesc cu un minim strict de lectură. Suficiente sunt cazurile în care solicitările sunt de genul: „...nu vreau să citesc opera x, nu aveți un rezumat, ca să termin mai repede?”.

Un fenomen deloc singular este acela al existenței unui număr destul de ridicat de elevi cu mari dificultăți, carențe în exprimarea corectă a temei dorite, un public cu grave lacune în cultura generală. Are loc un întreg interviu cu aceștia: „...spune-mi titlul temei, la ce obiect este cerută, etc.”. Este un semnal de alarmă pentru bibliotecă și școală. Dincolo de timiditatea de înțeles la această vârstă, teama de nou (o parte dintre ei se află prima dată la sala de lectură), se constată o lipsă de atenție și receptivitate în timpul îndrumării acestora către sursele de informare, chiar indiferență, în timp ce, din același segment de vârstă, alții sunt deosebit de receptivi: își pot alege singuri cărțile, își caută informația la catalog, etc.

De aceea, alături de școală, biblioteca are datoria să-i ajute pe acești utilizatori să conștientizeze că „a citi și a studia” este șansa lor pentru viitor. Dacă vorbim despre egalitate, șansă și drepturi egale la informație, într-o societate în care nu toți tinerii au aceleași posibilități materiale, nu toți frecventează școli de prestigiu, biblioteca trebuie să-i încurajeze, să-i formeze în orientarea școlară și profesională.

Cum ?

Activitățile de popularizare a colecțiilor, îmbunătățite de bibliotecari de-a lungul timpurilor, e unul dintre răspunsuri. Perfecționarea continuă a sistemului accesului liber la raft este mijlocul sigur de a incita la lectură. Noutățile de carte și diversitatea lor tematică, grafica deosebită, modul de colorare și desenare pot stimula curiozitatea. La fel și expozițiile de carte permanente din domenii ca: marile mistere ale lumii, mari capodopere, curiozități, secrete și invenții, ghiduri turistice, mari personalități și mari idei de-a lungul timpurilor, etc. pot stârni interesul pentru lectură.

Anumite statistici arată că lectura ocupă un loc important la tinerii cu un nivel de școlarizare ridicat, însă e strâns legată de opțiunile pentru mass-media. Peste 80% dintre tinerii cu vârste cuprinse între 12-13 ani se expun zilnic la TV. Acest procentaj scade în timp, dar crește iar după 21 ani. Trebuie doar acceptat că lectura e una dintre multele activități posibile ale tinerilor.

În epoca actuală există și se menține încă provocarea **lectură vs. tehnologie**. Și când spui tehnologie te referi la **internet**.

Internet-ul nu e o amenințare la adresa tipăriturilor, susțin unele păreri, ci un supliment important ce va revoluționa sau nu modul în care se citește o carte și se centralizează concluziile. Internet-ul devine o amenințare doar atunci când creează dependență, facilitând regresul către posibilități intelectuale tot mai reduse, și doar pentru cei care nu posedă o apărare adecvată.

Astfel, **cititorul** - o specie, se pare, din ce în ce mai rară - trebuie protejat și încurajat, orice vârstă ar avea. El nu este un pericol pentru societate, chiar dacă citește cărți multe și proaste, el este doar un fel de simpatic Don Quijote.

Din multiple motive, modul de abordare în ceea ce privește interesul pentru lectură e foarte important. Copilul trebuie motivat, chiar și

afectiv, dar acest lucru cere nu doar efort ci și imaginație, dedicație. Astfel, abordarea spațiului bibliotecii și al cărții s-a ales să se facă, foarte des în ultimul timp, prin intermediul jocului, teatrului, concursurilor, în cadrul unui număr tot mai mare de proiecte. În acest mod, se realizează apropierea copilului de carte și stimularea interesului său pentru lectură, altfel decât cel al obligativității școlare. Și chiar dacă nu ne întoarcem la categoria de vârstă preșcolară, când apanajul lecturii aparținea părinților, sprijinul lor și la alte vârste poate fi hotărâtor în evoluția personalității copilului, al dezvoltării unui limbaj și vocabular bogat.

O bibliotecă în ofensivă urmărește să-i atragă și prin activități de animație culturală, cum ar fi audițiile din genuri muzicale preferate de tineret (rock, jazz) și vizionarea unor filme de prestigiu. Este binecunoscut faptul că personajele din cărți și filme au funcții modelatoare. Viețile marilor oameni pot oferi modele și exemple de urmat pentru acest segment de populație.

Seminarii pe diverse teme: cum să învățăm, cum să memorăm, cum să stimulăm creativitatea, tehnici și deprinderi de muncă intelectuală – cu și pentru acești tineri, ca și afișe în școli cu semnalarea unor noi achiziții prezentate într-o formă simplă dar cu impact, se constituie în tot atâtea modalități de promovare a atragerii la lectură.

Este evidentă absența unor lucrări de specialitate actualizate care, pe de o parte, să surprindă fenomenul **lecturii** copiilor în dezvoltarea lui imprevizibilă și, pe de altă parte, să ajute la descifrarea atracției **media** asupra lor. Astfel de studii socio-psihologice s-ar constitui într-un beneficiu, atât pentru bibliotecari – pentru a putea profesa adecvat, cât și pentru utilizatori – care ar regăsi în colecțiile bibliotecii lecturile importante pentru ei.

Și nu în ultimul rând bibliotecarii, prin tact și profesionalism, amabilitate și răbdare, trebuie să-i îndrume către lecturile valoroase, variate fără însă a le îngrădi propriile opinii și respectându-le personalitatea.

Roxana Cozmiuc

Ninela Codrea,

Biblioteca Județeană “Gh. Asachi”

Iași

LECTURA ÎN CONTEXTUL SOCIO-CULTURAL ACTUAL

Lecturi și lectori

A vorbi despre actul magic al lecturii este o permanentă provocare. Poate fi, de asemenea, o misiune, o necesitate vitală, o plăcere căreia nu i te poți împotrivi, iar dacă nu o accepți trăiești cu siguranță marginal, sub auspiciile aroganței și ale insuficienței. În lumea cărților pășești cu sfială în preajma autorilor valoroși, răstorni mesele impositorilor și recunoști de la primele pagini cărțile care te călăuzesc spre propria evoluție spirituală.

Personal, consider că discuțiile despre agresivitatea calculatoarelor și a mass-media sunt cât se poate de adevărate, dar au devenit plictisitoare, în sensul în care fiecare inovație își găsește până la urmă loc în rutina cotidianului, iar tendința actuală se îndreaptă spre o societate a cunoașterii (ale cărei procese sunt bazate pe producerea, distribuirea și folosirea cunoștințelor) în defavoarea celei strict informaționale.

Mario Vargas Llosa în dialog cu Gabriel Liiceanu, în cadrul conferinței *Chipuri ale răului în lumea de astăzi*¹, povestea cum „Înainte de a fi scriitor am fost cititor și am spus mereu că cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat în viață a fost să învăț să citesc. [...] Aveam cinci ani și îmi amintesc fără răgaz cum mi-am îmbogățit lumea grație acestei foarte simple activități: să deschizi o carte și să te cufunzi în istoriile pe care ea le povestește.[...] Mama îmi spunea că, la început, scriam continuări pentru poveștile pe care le citeam, căci îmi părea nespus de rău când se sfârșeau, sau că uneori le schimbam finalurile când nu-mi plăceau cele spuse de autorii lor”².

Într-o epocă profund vizuală, într-o realitate dinamică, plurivalentă, fragmentată, multipolară, lectura implică mai multe semnificații. Paul Cornea, în *Introducere în teoria lecturii*, identifica mai multe tipuri de lecturi, dintre care lectura tactilă (alfabetul Braille), lectura în liniile palmei (chiromantie), în trăsăturile feței (fizionomie), în caracterele scrisului (grafologie), lectura viselor (psihanaliză), a codului vestimentar, a peisajelor, a fotografiilor.

¹ Chipuri ale răului în lumea de astăzi. București: Humanitas, 2006, p. 20.

² *idem*

În această prezentare, lectura este pusă în legătură cu decodificarea mesajului scris și reprezintă o modalitate de situare în lume și un exercițiu zilnic asumat.

Lectura în biblioteca publică

Biblioteca are responsabilitatea formării competențelor populației de mâine, cea care va avea drept de vot și va lua decizii pentru ceilalți. Claudia Lux, desemnată ca președinte IFLA în perioada 2007-2009, susține că e timpul ca bibliotecarii să stea la aceeași masă cu oamenii politici sau cu cei care iau decizii la nivel local. Importanța bibliotecilor în viața unui oraș trebuie să se reflecte în prezența acestora pe agenda de lucru a planificărilor care au loc la nivel municipal, pe agenda problemelor legate de imigranți, pe agenda dezvoltărilor economice, a subiectelor medicale, a activităților care implică diferite departamente ale politicii.

Biblioteca are responsabilitatea activării lecturii în cadrul comunității prin munca de teren, prin ieșirea, din spațiul convențional destinat lecturii, în instituții școlare, în cluburile copiilor, azile de bătrâni, orfelinate, parcuri. Lectura în spitale a unor articole de ziar, a unor fragmente din cărțile alese de persoanele suferinde este un singur exemplu de gest umanitar și de responsabilitate actuală a bibliotecarului. Un aspect important, pe care doresc să-l remarc în acest context, este Biblioteca Sonoră pentru Nevăzători și Ambliopi, filială a Bibliotecii Metropolitane București, care are ca obiectiv principal de activitate facilitarea accesului la informație, educație și cultură a persoanelor cu probleme vizuale, constituindu-se în același timp și ca centru de instruire și perfecționare în diverse domenii a utilizatorilor pentru o mai bună integrare socială și profesională.

Biblioteca este, de asemenea, spațiul în care este promovată literatura actuală, unul dintre spațiile destinate întâlnirilor dintre artiști, indiferent de zona creației în care se afirmă, și publicul lor, este spațiul atelierelor de creație, cenaclurilor și dezbaterilor pe teme literare.

Alfabetizarea azi

Identitatea culturală a țării este marcată de nivelul de informare și educație al populației. În mod tradițional, alfabetizarea este legată fie de o etapă a dezvoltării psihice la copil, fie de o provocare adresată

persoanelor adulte care nu știu să citească și să scrie. Deprinderile acestea elementare sunt aproape inutile, fără o practică constantă a cititului.

Așa cum observa doamna profesor universitar Simona Antonescu, coordonatoarea proiectului *Bucuria lecturii*, de la începutul anilor '90 este preferat termenul literație care desemnează „capacitatea unui individ de a folosi scrisul pentru gândire, comunicare, achiziționare de cunoștințe, rezolvare de probleme, reflecții asupra propriei existențe, participare culturală și divertisment”³.

Astăzi nu mai este de ajuns să știi să descifrezi literele pe denumirile produselor din supermarketuri. O sintagmă de actualitate este alfabetizarea tehnică, ce-și propune o inițiere în utilizarea tehnicilor moderne de prelucrare a informațiilor. Acest concept este la fel de necesar ca alfabetizarea propriu-zisă, întrucât în toate sectoarele vieții sociale sunt implementate și adaptate tehnologiile informaționale.

Astfel, în același spațiu al bibliotecii se organizează programe de alfabetizare a copiilor (alături de procesul educațional), a persoanelor defavorizate, precum și programe de alfabetizare tehnică a cetățenilor care doresc să utilizeze tehnica de calcul.

Pașii spre lectură

Lectura în primii ani de formare nu poate fi un succes dacă nu luăm în considerare anumiți pași de apropiere ca într-un itinerariu inițiativ.

Prima probă a unei cărți pentru copii este ilustrația. Primul rol al imaginii în publicațiile pentru copii este cel de suport al textului. Ilustrația redă modurile vizuale de expresie, asemenea filmului sau teatrului. Copiii interpretează imaginile înainte să învețe să citească, sesizează acea relație între momentele, scenele pe care le surprind imaginile și conținutul propriu-zis al textului.

Un al doilea rol al imaginii este cel de incitare a interesului pentru lectură.

Ea este cheia prin care un copil intră în lumea poveștii. Poveștile sunt organizatoare ale universului, ajută la consolidarea unor informa-

³ **Bucuria lecturii: istoria unui proiect.** S.M.Antonescu. București: AGER Economistul, 2006, p.15.

ții, redau sensul repetitiv al lucrurilor. Faptul că elementul pozitiv iese învingător asupra elementului negativ, imprimă o perspectivă pozitivă asupra existenței, îmbină ludicul și moralitatea la o vârstă cu mare putere de imaginație, ajută la menținerea unei stări de bine ca recompensă a lecturii.

De asemenea, trebuie luat în considerare faptul că vârsta biologică nu este aceeași cu vârsta psihologică, iar poveștile trebuie să fie prezente la momentul potrivit unei înțelegeri a implicațiilor, a simbolurilor, a diferenței dintre fantastic și realitate. Un exemplu în acest sens este „Pungața cu doi bani” recomandată după trei ani și jumătate.

Într-o primă etapă a contactului cu lectura, copilul desenează și ascultă povești citite de bibliotecar, de părinți sau cele imprimate pe casete audio. Această etapă este esențială pentru familiarizarea cu actul lecturii. Dialogul este esențial pentru construirea înțelegerii. Copiii sunt rugați să descrie obiectele din jur, din povești, personajele din cărți și cunoștințele lor într-o lectură a realului. Jocurile în care sunt căutate diferite obiecte ascunse, în care participanții sunt supuși unor încercări și în care este necesară competiția, deschid drumul eroilor de basm. Teatrul de păpuși în cadrul unei biblioteci este un exemplu de situare în spectacol a textului.

Ulterior, atenția copilului este sporită, fiind necesară fragmentarea poveștii cu întrebări pentru rememorarea unor cunoștințe, pentru realizarea asocierilor și a disocierilor, pentru așezarea obiectelor/fenomenelor/ființelor în context, pentru reprezentarea obiectelor și a situațiilor sociale, dezvoltarea elementului reproductiv și a celui imaginativ-anticipativ, cultivarea spontaneității. Bibliotecarul orientează micul cititor spre sensul general al cărții, dar îi subliniază pe parcurs și punctele, momentele esențiale care leagă întâmplările.

Spre deosebire de ficțiune, care depinde de convenții subiective, raționale, construite și conștiente, imaginația transformă necunoscutul în cunoscut, așază și descrie în scenarii posibile un element străin pentru a-l re-cunoaște. Imaginarul, perechea sa, este definit de Gilbert Durand în „Structurile antropologice ale imaginarii” ca „ansamblul imaginilor, modelelor și arhetipurilor culturale integrate de totalitatea relațiilor care se stabilesc între aceste structuri” cu care realul se află într-o permanentă interdependență și relație de comunicare.

În următoarea etapă, copiii citesc și construiesc împreună sensurile poveștilor. În ceea ce privește acest aspect, nu trebuie să ne revoltăm dacă lectura se face după cărțile electronice și nici dacă se citește *Harry Potter* și se renunță la titluri anacronice din bibliografia școlară, spre exemplu *Mitrea Cocor*. În această etapă, libertatea de alegere a copilului trebuie să fie mai mare.

Experiența unor personaje permite cititorului să-și traseze niște linii despărțitoare între bine și rău și întreaga polaritate reflectată în cărți. Aceste drumuri pe interstiții sunt formatoare.

Corelarea permanentă cu întâmplările trăite, auzite din viața copilului/adolescentului permite realizarea unor conexiuni importante între povestea dintr-o operă literară/ tablou/ film și poveștile lumii reale.

Provocarea adolescenței

Fără a găsi răspunsuri definitive, adolescența își face apariția cu altfel de întrebări, pentru care sunt necesare alte personaje, alte drumuri și, de acum, intervalele, interstițiile, altfel spus dilema, incertitudinea.

Adolescentul este provocat să ia atitudine, să discute pe marginea unor subiecte fără tabu-urile școlărești, dar cu argumente pertinente și cu dovada unor lecturi bine asimilate. Biblioteca poate organiza, în acest sens, concursuri de „eseuri” argumentative. O serie a discuțiilor legate de anumite capodopere ale literaturii universale, urmate de proiecția ecranizărilor, stârnesc interesul în contextul actual profund vizual. De asemenea, întâlnirile cu un autor de succes, cu actori care să recite fragmente de proză, poezie, reflectarea autorilor clasici în pictură, sculptură și desen, lumea artistică între ilustrație și caricatură - sunt teme ce pot fi abordate pentru deschiderea publicului spre lectură.

În cadrul programelor adresate adolescenților, accentul ar trebui pus pe decodificare, pe exerciții de hermeneutică, de corelare a textului cu alte discipline, prin punerea în discuție a unor modalități de a privi și înțelege viața.

Lectura – exercițiu zilnic

Lectura trebuie să fie un exercițiu zilnic, fapt realizabil cu ajutorul familiei, al școlii, al bibliotecilor și al editurilor. Toți acești factori de importanță majoră trebuie să se întâlnească și să-și confrunte strategiile.

Dincolo de plăcerea de a citi, *lectura este necesitate* atunci când avem în vedere noile exigențe legate de pregătirea pe tot parcursul vieții, în sensul în care diploma de absolvire a unei facultăți va fi o simplă rampă de lansare spre noi și noi provocări și specializări ulterioare. *Lectura este necesitate* ca opțiune spirituală permanentă care-și are locul ei nemenționat, din păcate, pe unul dintre nivelele piramidei lui Maslow.

Gabriela Toma,
Biblioteca Metropolitană
București

TRANSFORMAREA LECTURII OBLIGATORII ÎN LECTURĂ DE PLĂCERE

Este un adevăr universal recunoscut că, împreună cu școala și supervizată de părinți, lectura are un rol hotărâtor în educația copilului și adolescentului, biblioteca publică fiind cea care oferă majoritatea serviciilor specializate de lectură. La fel de adevărat, însă, este și faptul că o lectură obligatorie (o lectură din bibliografia școlară, adică) reprezintă pentru cei mai mulți dintre școlari o corvoadă, o opreliște peste care le vine greu să treacă.

Ei bine, este în sarcina prezentei noastre lucrări de a identifica soluții de transformare a lecturii obligatorii în lectură de plăcere. Și fără a închide câtuși de puțin lista, le-am împărțit în trei categorii:

- 1) soluții deja folosite (cu mai mult sau mai puțin succes, în funcție de gradul de implicare) în bibliotecile publice din țară;
- 2) soluții aplicate în bibliotecile publice din străinătate (în special în cele occidentale);
- 3) soluții inedite.

De la bun început, să subliniem faptul că atragerea spre lectură trebuie efectuată pe o cale alternativă cărții. Un lucru impus și la care contribuția lor este minimă (fiind dificil de perceput în întregime, la o vârstă școlară, rolul activ, de analiză, interpretare și transformare a lecturii) este pentru elevii noștri uneori imposibil de acceptat. Și, deși s-ar putea crede că, prin unele soluții oferite pierdem din vedere

obiectivul principal, o deviere a atenției de la scopul propus (lectura cărților din bibliografia școlară, în cazul de față) nu face, în realitate, decât să creeze cadrul adecvat pentru învățare, educare și dezvoltare în spirit creativ a elevilor.

1) Metode deja implementate în bibliotecile publice din țară:

- desfășurarea de activități culturale în parteneriat cu școlile din care elevii provin;
- organizarea de spectacole sau proiecții artistice, în care elevii să participe și pe scenă, nu numai în public;
- audii muzicale și spectacole de teatru găzduite sau organizate de bibliotecă;
- lecturi publice din autorii preferați (susținute fie de actori profesioniști, fie de bibliotecari, fie de elevi înșiși);
- pentru clasele mai mici: ore de joacă găzduite de bibliotecă;
- desfășurarea orelor de școală în cadrul bibliotecii.

2) Metode folosite în bibliotecile publice din străinătate:

- organizarea unei tabere de vară pentru lectură;
- înființarea unui comitet de consiliere, format din reprezentanți ai comunității, cu rol consultativ în achiziția de cărți, în desfășurarea de servicii publice ale bibliotecii, etc.;
- organizarea unui spațiu verde în jurul sau în curtea bibliotecii (acolo unde acest lucru este posibil), în care să se desfășoare lectura;
- amenajarea unui spațiu de citit povești (pentru clasele mici);
- înființarea unei biblioteci mobile, de tipul Bibliobus, care să ducă publicațiile și în zonele marginase ale localității, nu neapărat doar persoanelor cu handicap locomotor;
- organizarea unui concurs interșcolar, de tipul „Știi și câștigi!”, pe teme de cultură generală, cu premii importante (dar care să conțină și cărți), oferite de sponsorii atrași anume în acest scop.

3) Metode inedite:

- încurajarea lecturii prin încurajarea scrisului (în colaborare cu profesorii de literatură, un program de genul „O pagină pe săptămână”, în cadrul căruia elevii să-și citească unii altora compozițiile proprii);

- desemnarea, în cadrul secției rezervate copiilor, dar nu numai, a „Cititorului lunii”, poza sa, împreună cu un scurt profil (poate și un premiu în cărți) urmând să fie afișată la vedere în bibliotecă;
- înființarea unui program prin care elevii să recomande celorlalți o lectură care pe ei i-a impresionat (o fotografie a tânărului cititor, alături de cartea preferată, va fi afișată la vedere în secția destinată copiilor).

După cum se poate observa, soluțiile oferite vizează două aspecte, și anume:

- 1) organizarea unui spațiu cât mai propice desfășurării lecturii și activităților înrudite;
- 2) deprinderea elevilor cu un rol cât mai activ în desfășurarea programelor culturale și programelor de bibliotecă (deviind de aici înspre o lectură de calitate).

Dacă, în cazul primelor, resursele financiare necesare depășesc deseori potențialul bugetar al unei biblioteci publice, în cazul celui de-al doilea tip de măsuri, investiția este minimă și ține mai mult de efortul de decizie și de execuție al personalului bibliotecii.

Bogdan-Nicolae Ghiurco

Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”

Iași

СТУПЕНЬКИ В МИР КНИГ – ОТ НЕОБХОДИМОСТИ К ИНТЕРЕСУ

Культура чтения книги — это основа высокой культуры. Чтение и «читательская» грамотность (или читательская культура личности) сегодня высоко ценятся и осознаются мировым сообществом: 2003 – 2012 годы объявлены ООН десятилетием грамотности.

В то же время количество часов литературы в школе уменьшается, а уроки внеклассного чтения и вовсе исчезли из расписания. Огромный пласт мировой и отечественной литературы, не вошедшей в школьную программу, остался за пределами детского внимания.

В результате создается парадоксальная ситуация: с одной стороны – все школьники учатся читать, успешно выполняя норму «количества знаков в минуту». С другой стороны – читателей становится все меньше (так как читать – это не только уметь складывать буквы) и возникает проблема вторичной, или «функциональной» безграмотности. Последняя, согласно исследованию немецкого ученого Р. Лемана, развивается в раннем возрасте, а именно, в третьих классах, после того, как дети только научились читать и писать.

***Признаки вторичной,
или «функциональной» безграмотности:***

1. Детям скучно и утомительно читать;
2. Они допускают различные ошибки в чтении;
3. Потеря ритма;
4. Отношение к чтению, как к тяжелому труду;
5. Чтение только в силу необходимости, для подготовки к занятиям.

Возникшая в детстве нелюбовь к чтению и трудности при восприятии текста, как правило, сопровождают потом человека всю жизнь.

Решающую роль в приобщении ребенка к книге играют семья, ее социокультурная среда и читательская культура родителей. Но о какой читательской культуре может идти речь, когда мы имеем дело с глобальной потерей традиции семейного чтения. Приведу некоторые данные: сейчас только 13% населения Румынии покупают книги; у трети семей в России дома нет книг вообще, а еще у трети не наберется и ста книг; уровень начитанности многих молодых семей невысок; зачастую складываются стереотипы чтения «макулатурных» изданий. Большая занятость на работе, особенно в частном бизнесе, просто не оставляет времени на посещение учреждений культуры, в частности - библиотек. Нельзя не учитывать и тысячи детей, оставшихся сиротами при живых родителях в результате массовой миграции трудоспособного населения.

Таким образом, возникает необходимость в создании специальных проектов, приобщающих детей к прекрасному миру литературы и помогающих полюбить чтение.

Проект «**Ступеньки в мир книг**» разрабатывался в сотрудничестве с преподавателем начальных классов лицея им. Н. Гоголя Градесковой Н.Ф.

Цель: совершенствование навыка чтения, развитие, с помощью аудиовизуальных и электронных средств, устойчивого и осознанного интереса к чтению художественной литературы и ее восприятия, расширение читательского и культурного кругозора, а также творческих способностей и речи учащихся; всемерная поддержка престижа детского чтения как важнейшего элемента культуры.

Начало проекта: октябрь 2005 года.

Периодичность: 1 раз в неделю, или 1 раз в 2 недели (в зависимости от возможностей конкретного класса).

Участники: начальные классы лицеев им. Н.В. Гоголя, им. Дм. Кантемира, им. М. Коцюбинского, молдо-турецкой гимназии.

Задачи:

- Организация систематической работы по отработке навыка осознанного чтения.
- Развитие интереса к медленному, «вдумчивому» чтению.
- Обучение умению анализировать текст в единстве формы и содержания.
- Развитие образного мышления и творческого воображения через систему творческих заданий.
- Формирование теоретических представлений, необходимых для полноценной читательской деятельности.
- Формирование навыков пользования библиотекой.

- Формирование привычки посещения библиотеки, чтобы к 5 классу выработалась потребность регулярного самостоятельного посещения библиотеки.

Формы работы:

- литературный час;
- час сказки;
- литературно-музыкальный час;
- тематическая беседа.

Результат: Участники проекта, регулярно посещая библиотеку, прочитали десятки произведений молдавских и зарубежных авторов, как классических, так и современных. Использование аудио-визуальных и электронных документов, способствуя более глубокому эмоциональному восприятию предлагаемых произведений, позволило преодолеть психологический барьер, превратить чтение в увлекательное занятие. Объединение личного читательского труда с совместной творческой работой в коллективе способствовало взаимообучению и взаимообогащению.

Отличительные черты проекта:

1. Использование для развития интереса к чтению аудиовизуальных и электронных средств.

Психолог Т. Шишова отмечает, что у дошкольников и младших школьников еще не развито «эйдетическое чтение», при котором печатное слово порождает «видеоряд» образов. Поэтому им необходимы иллюстрации, зрительно подкрепляющие прочитанное, а также аудиовизуальные средства, помогающие детям одолеть самую трудную для них часть – начало повествования. Прослушивание первых глав в ярком, выразительном исполнении замечательных актеров станет хорошим стимулом для увлечения процессом «а что же дальше?». Развитию творческого воображения способствует также прослушивание музыкальных произведений. Учась **читать**, малыш постепенно учится **видеть** внутренним взором картины и образы, нарисованные писателем.

2. Систематичность занятий: еженедельно или 1 раз в две недели.

Для плодотворной работы необходима договоренность со школой: либо с администрацией, либо с конкретным педагогом.

3. Ведение «Дневника читателя»

В него, кроме фамилии автора и названия произведения, заносят интересные высказывания, ключевые фразы, понравившиеся сравнения, крылатые выражения, новые слова, мини-иллюстрации и т.д. Здесь же выполняются творческие задания. На каждом занятии ребята делятся впечатлениями о прочитанных книгах, демонстрируют сделанные записи, иллюстрации. Ведение читательского дневника помогает процессу интериоризации, т.е. включению читаемого в структуру сознания личности, а также созданию «ключиков» для эмоциональной памяти.

4. Раскрытие важных для духовно-нравственного развития ребенка тем через произведения литературы.

Так, учащимся 2-х классов мы предлагаем темы о дружбе, взаимовыручке, храбрости, честности, любви к Родине и родной природе. Ребятам постарше предлагаем совершить краткий экскурс в историю Молдовы, познакомиться с героями былин, познать ценность труда и творчества, научиться правилам хорошего тона.

5. Предварительный тематический отбор литературы для выдачи на дом после каждого занятия.

Подбор литературы, пожалуй, одна из наиболее трудоемких сторон проекта. Даже в Национальной Детской Библиотеке не так много книг, насчитывающих по 20-25 экземпляров. Иногда мы предлагаем всему классу почитать одинаковые произведения, но чаще стараемся подобрать несколько вариантов на выбор, тем более что у детей в одном классе может быть разная читательская подготовка. В отдаленных школах, из которых детям трудно добираться в библиотеку, мы проводим выездные занятия и привозим все необходимые книги. Конечно, это отнимает много времени и сил, но результат того стоит. Кроме того, если центральные школы избалованы вниманием библиотек, то у отдаленных

существует «книжный голод». Особенно, если школьная библиотека невелика, недавно организована, или библиотекарь – не профессионал. Естественно мы отбираем лучшие произведения мировой и отечественной литературы, способствующие формированию личности ребенка.

Хочу напомнить слова французского философа Клода Гельвеция: «Среди книг, как и среди людей, можно попасть в хорошее и дурное общество». Начав работу с детьми по программе «Ступеньки», я обнаружила, что у нас выросло поколение, не знающее, кто такие Маугли и Карлссон, Буратино и Алиса, и даже Винни-Пух. И это не первоклассники из далекого села, а ученики 3 - 4 классов престижных столичных лицеев. У них, конечно, есть свои литературные герои: это герои и героини комиксов, детективов, фантастических ужасиков. Книги, с будоражающим психику сюжетом и примитивным языком, которые трудно назвать литературой, буквально проглатываются детьми, тем более что это еще и модное «чтиво». Тревожит и то, что дети стали идентифицировать себя не с положительными, а с отрицательными героями: вампирами, чудовищами, –так как в современных многосерийных «сказках» зло не бывает побеждено окончательно и создается впечатление его всемогущества.

После того, как третьеклассник, занявший первое место в школьном конкурсе на звание лучшего читателя, представил список прочитанных книг, у меня возникла крамольная мысль: «Лучше бы он не умел читать вообще». Ребенок читал по 400 страниц! в день фантастических ужасиков, даже в выходные дни, не выходя на прогулку. Не удивительно, что у него не только внешние, но и внутренние конфликты, крайне напряженные отношения с одноклассниками. При этом именно родители покупают эти разрушающие душу книги, а безмерное чтение скорее устраивает их, чем тревожит.

В подобной ситуации роль детского библиотекаря и доброй книги чрезвычайно высока. Этому конкретному ребенку очень помог «Винни-Пух» в сочетании с поддерживающей хороший уровень совместного сопереживания работой в коллективе.

Библиотека и школа – последние рубежи сопротивления деструктивным явлениям в обществе. Поэтому очень важно, чтобы

они действовали сообща. Порой же школьное руководство и учителя видят в подобных проектах не возможность формирования личности через лучшие произведения художественной литературы, а организационные проблемы: как привезти или привести детей, откуда выкроить время и т.д.

Чтение – это не только задача педагогов по обучению детей элементарным навыкам чтения, это не только задача родителей – заинтересовать ребенка какими-то художественными произведениями, это не только задача библиотекарей показать лучшие книги, дело обстоит гораздо сложнее. Чтение детей – это ключ к жизни в информационном обществе.

В заключение хочу привести слова известного исследователя детского чтения Е.И. Голубевой, еще раз напоминающие об ответственности всех, кто причастен к обеспечению детского чтения: «Нам приходится решать двуединую задачу: наряду с удовлетворением читательских запросов и интересов юного поколения каждый в соответствии со своей профессиональной спецификой постепенно формирует не только сегодняшнего, но и завтрашнего (уже взрослого) читателя, его потребности, вкус, читательскую культуру. Мы сами своими руками создаём читающую (или не читающую) аудиторию. И через 5-10 лет нам уже стыдно будет говорить: «А они читают только про секс с картинками и бандитов». Это мы таких вырастили».

Lolita Caneev,
şef serviciu Mediatecă,
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

И ОЖИЛИ СТРАНИЦЫ СКАЗОК...

Сегодня, когда средства массовой информации круглосуточно борются за свою аудиторию, а Интернет опутывает невидимой сетью умы юных граждан, проблемы популяризации чтения все больше волнует нас - библиотекарей.

На протяжении многих лет библиотекари, родители, педагоги решали и решают вопросы: *Как привлечь детей в библиотеку? Как эффективнее популяризировать книгу? Как организовать интеллектуальный досуг посетителей? Как сделать так, чтобы чтение из необходимости переросло в страсть? Как превратить чтение в праздник? Как ввести маленького читателя в мир литературы, как научить его любить книгу?* Специалисты всерьез обеспокоены этим и находятся в поиске методов, способствующих пробуждению и развитию интереса к книге.

Сейчас, когда престиж чтения стал падать, библиотекари пытаются приобщить население, особенно детей, к досуговому чтению через такую форму, как театрализация. Она оживляет любую программу. Эта форма подачи литературного материала доступна и интересна детям, поскольку в основе театрализации лежит игра. Детские впечатления от такого общения с книгой остаются на всю жизнь.

Одной из эффективных форм общения с книгой является кукольный театр. С помощью кукол можно эмоциональнее, нагляднее, доходчивее рассказать о писателе, его творчестве, рекомендовать литературу. Кукольный театр в библиотеке выступает как игровая форма работы. «Через театр кукол – в мир книги» – такой подход оправдал себя и уже позволил накопить определенный опыт в работе Еврейской библиотеки им. И. Мангера.

Почти два года в Библиотеке работает программа «Кукольный театр «Теремок сказок». Цель нашего проекта – открыть юным читателям подлинные духовные ценности; формировать у них установки на восприятие многогранности мира человеческих ценностей и взаимоотношений; расширить их кругозор и обогатить духовный мир; привлечь детей к активному чтению сказок, познанию сказочного мира, красоты языка сказки, используя книгу и игру; развить личность каждого ребенка, его фантазию, воображение, память, воспитать творческий вкус.

Проект «Кукольный театр «Теремок сказок» рассчитан на детей 5 – 10 лет. Занятия проводятся 2 раза в неделю по часу. Условно, по возрасту, детей разделили на две группы: 5-7 лет и 8-10 лет.

Возрастная группа детей 5-7 лет включает восемь ребят, которые отличаются большой подвижностью, неустойчивостью внимания, любознательностью и эмоциональной впечатлительностью. Детям этого возраста присуще наглядно - образное мышление, поэтому при организации занятий информация преподносится дозированно, с включением игровых элементов.

Группа детей 8-10 лет весьма дружелюбна, легко вступает в контакт со сверстниками и взрослыми, Их увлекает коллективная творческая деятельность. В этом возрасте ребята уже имеют определенный читательский сказочный багаж. Для нас очень важно направить интересы ребят и их стремления к активному познанию мира вокруг себя, соотнести этот интерес со знанием сказок и, используя сказочные средства и действия, найти вместе с детьми решение реальных жизненных ситуаций. В этот период у детей формируются способности к содержательно-образному мышлению и ребята в возрасте 8-10 лет уже отмечают у героев книг и у себя наличие определенных нравственных качеств. Поведение детей становится более осознанным. На этом этапе важно помочь ребенку увидеть мир и себя в нем, открыть в себе, может быть, автора, создателя сказок. Организация занятий предполагает активное участие всех детей, так как используются различные формы их проведения: индивидуальные, групповые и коллективные.

На первых занятиях дети познакомились с кукольным театром, с работой в кукольном театре, овладевали техникой работы с перчаточной куклой.

Далеко не все дети 7-8 лет хорошо и бегло читают. Поэтому на начальных этапах много внимания уделяется чтению сказок вслух. Читают вслух и взрослые, и дети. Очень важно эти занятия не превратить в уроки чтения. Поэтому, мы используем различные аудио-визуальные средства, привлекаем разнообразные формы работы, развивающие детскую фантазию, воображение и творчество.

При организации занятий используются следующие формы работы:

- чтение вслух и инсценирование сказок;
- пересказ с оценкой деятельности героя;

- языковые игры;
- выразительное чтение роли каждого персонажа;
- сочинение сказочного эпизода;
- различные конкурсы: продолжи сказку, введение нового персонажа и другие;
- экскурсии в кукольный театр.

Конкурсы, викторины, творческие задания помогают решить одну из задач, стоящих перед ребятами – найти в сказке жизненные ситуации и, разобравшись в них, попробовать приступить к их решению.

Почему именно сказка? Потому, что дети любят слушать, рассказывать и сочинять сказки. Потому, что сказка – это средство приобщения детей к жизни людей, к миру человеческих судеб, к миру истории и средство развития творческой фантазии. Эта та область творчества, где ребенок утверждает себя, свои способности. Пренебрежение к сказке оборачивается душевной черствостью детей, их равнодушием к окружающим. Сказка необходима каждому ребенку, она питает ум, учит мыслить, развивает воображение и облагораживает чувства. По словам Корнея Чуковского «Сказка – самая здоровая пища – не лакомство, а насыщенный и очень питательный хлеб».

Основная наша задача – ввести детей в самобытный мир сказок, путем познания её изнутри, раскрытие сказочного мира всеми доступными нам средствами.

Для постановки кукольных спектаклей мы используем сказки разных народов, авторские сказки, басни, притчи.

Методика работы, которая использовалась при постановке самого первого спектакля – народной еврейской сказки «Соломон и пчела», называется «куклы и дети». Ребята работали с куклами-персонажами в руках на сцене, а не за ширмой. Это дало им возможность увидеть своего зрителя, привыкнуть к нему, научиться умению двигаться по сцене. Первая премьера спектакля состоялась на Дне открытых дверей библиотеки в рамках Фестиваля еврейской книги. Этот спектакль демонстрировался уже не один раз: и в детском саду, и в школе.

А в декабре, на празднике посвященном Хануке (Праздник огней), ребята подготовили и показали инсценировку сказки «Уро-

ки феи», написанную ребятами Реабилитационного центра «Мотивация» с которыми работают сотрудники библиотеки в рамках программы «Центр духовной адаптации для детей с ограниченными возможностями». Второй спектакль по этой же сказке увидели ребята центра «Мотивация» 1 июня, в День защиты детей. Они были не только зрителями, но и исполнителями двух ролей сказки.

Для постановки кукольных спектаклей используются не только народные сказки, но и авторские сказки. На этапе работы с авторской сказкой ребят знакомят с биографией писателя. Это вводит детей в ту эпоху, когда создавались сказки, в сложный мир писательских фантазий и авторских находок. В подборе произведения для спектакля мы использовали также рассказ еврейского писателя Ихила Шрайбмана «Вова», по мотивам которого поставлена сценка-шутка, которая демонстрировалась на вечере памяти И. Шрайбмана. В настоящее время ребята работают над «Шаббатной сказкой».

Назначение кукольного театра заключается, прежде всего, в духовной реабилитации детей. Для этого берется литературное произведение, и из него делается спектакль. Такой вариант наиболее продуктивен, поскольку дети лучше воспринимают содержание через игру, движение, музыку. Кукольный театр – это искусство синтетическое. Сценическое представление действует на зрителя через литературное слово, художественный образ в музыкально-поэтическом оформлении с живописными декорациями. Здесь могут одновременно действовать, петь и танцевать актеры и куклы.

Неотъемлемая часть театра – декорации и музыка. С музыки начинается представление, музыка в ряде эпизодов служит фоном. В своем театре мы используем народные мелодии, песни. Причем исполняют их часто сами дети. Наши дети участвуют так же в изготовлении декораций и атрибутов. В библиотеке работают: изостудия «Гашраа», творческая мастерская «Творец», швейная мастерская, посетители которых активно участвуют в создании кукол для будущих спектаклей, одежды для них, декораций к спектаклям. Таким образом, программа «Кукольный театр «Те-

ремек сказок» очень интегрирована и взаимосвязана с другими проектами и программами, работающими в нашей библиотеке. При подготовке спектаклей, организации экскурсий, декораций большую помощь оказывают нам родители.

Обычно театрализация сказки не является полным повторением оригинала. Главное заключается в том, чтобы осталась какая-то недосказанность. Она и подталкивает зрителя к прочтению книги.

Если говорить о достигнутых результатах, то могу сказать, что ребята, ранее совсем не читающие или читающие плохо, значительно продвинулись в чтении текстов, научились выразительно их пересказывать. Основательно пополнили свой словарный запас, приобрели знания основ сказочного языка и научились им пользоваться, научились творчески рассказывать, а значит, развили свое творческое воображение. Кроме того, кое-кто из наших артистов стеснялся, не все из ребят имели опыт выступлений перед зрителем. Они сумели преодолеть свою застенчивость. Ребята развивают артистизм и приобретают навыки сценического воплощения.

И что является не менее важным, это общение детей в коллективе, умение работать в команде, умение создания коллективного творчества. А общение детей с ограниченными возможностями с ребятами кукольного театра дает им возможность почувствовать себя необходимыми в обществе и быстрее адаптироваться в коллективе.

Ребята стали активными читателями библиотеки и с удовольствием посещают культурные мероприятия, проводимые библиотекой.

Все что мы делаем, всегда связано с книгой. Опыт показывает, что работа по организации интеллектуального досуга привлекает в библиотеку новых читателей. Заставить читать и посещать библиотеку подрастающее поколение нельзя, а вот заинтересовать можно!

Tatiana Ischimji,
bibliotecar principal,
Biblioteca Publică „I. Mangher”
Chişinău

ROLUL LECTURII ÎN VIAȚA UNUI LICEAN

*Lectura creează opera, o face să existe,
să se destăinuie, ca sensuri, ca finalitate,
ca posibilă descoperire și cunoaștere a lumii.
(Ion Vlad)*

Liceanul-adolescent activ este un tip descurcăreț, face față cu brio la ore, în partea a doua a zilei face sport, dansează, frecventează diferite cercuri artistice, comunică mult cu prietenii, lucrează la computer și, în mod firesc, citește. Să nu uităm, însă, că maturitatea nu înseamnă doar potențial și inteligență dar și experiență din care putem împărtăși tinerilor. De aceea bibliotecarul școlar întreprinde acțiuni concrete, acordând sfaturi de lectură, consultații, discuții, prezentări de carte, ore de bibliologie și cultura informării. De exemplu, răspunzând la o solicitare concretă, bibliotecarul propune și alte cărți ale autorului respectiv, informații despre acesta și alte publicații ce tratează tema dată, în acest fel stimulând lectura continuă a elevului.

Un rol important îl au lecțiile de bibliologie și cultura informării, care au menirea de a-i familiariza pe elevi cum să utilizeze serviciile bibliotecii și să le aprofundeze cunoștințele în materie de tehnici de lectură și informare.

„A ști să citești” un text înseamnă a citi rapid, a înțelege textul din toate aspectele, a-i memoriza conținutul și a-l evalua adecvat.

Dat fiind faptul, că tema propusă este una amplă și de importanță, am utilizat datele unui studiu realizat în clasele liceale pentru a stabili realizările vizând obiectivul de bază al educației: dezvoltarea liberă-armonioasă, formarea unui om cult, citit, a unei personalități care s-ar încadra în comunitatea umană, în societatea unde urmează să trăiască și să activeze. Astfel, am stabilit că:

- în categoria cititorilor buni se încadrează 53% din elevii clasei a IX-a și 43% din elevii clasei a XI-a;
- 28% din elevii clasei a IX-a și 53% din elevii clasei a XI-a pot deveni buni cititori, dar trebuie să-și mai perfecționeze tehnica lecturii;
- un nivel scăzut al culturii lecturii este caracteristic pentru 19% din elevii clasei a IX-a și doar 4% din elevii clasei a XI-a.

O fișă de evaluare a jurnalului de lectură a fost administrată pe un eșantion de 129 de elevi din clasa a X-a și 75 de elevi din clasa a XII-a din Liceul „Dante Alighieri”. În urma prelucrării rezultatelor s-au atestat lecturi performante, un nivel destul de înalt de comprehensiune și angajare plenară a propriilor retrăiri, satisfacția unei achiziții spirituale și o motivare adecvată a elevilor pentru lectură de către bibliotecară și profesorii din clasele respective.

În clasele a X-a în lista cărților lecturate de elevi în semestrul întâi se înscriu nu doar cele studiate conform curriculumului, dar și *Alchimistul*, *Veronica se hotărăște să moară* de Paulo Coelho, *Codul lui Da Vinci* de Dan Brown, *Quo Vadis* de Henryk Sienkiewicz, *Tragedie americană* de T. Dreiser, *O viață* de G. de Maupassant, *Viii și morții* de K. Simionov, *Nostalgie* de M. Cărtărescu ș.a.

La întrebarea cum își aleg cărțile pentru lectură, elevii au răspuns că, majoritatea cărților le sunt recomandate de bibliotecară și de profesoara de română, însă de multe ori elevii fac schimb de păreri și cărți între ei înșiși („*Dacă o carte îmi este pe plac, eu o recomand și prietenilor*” susține A. Ionaș din cl. a X-a). Ca cititori, consideră că s-au schimbat foarte mult în acest semestru, deoarece cartea i-a făcut să înțeleagă multe lucruri, au evoluat datorită numeroaselor experiențe cunoscute din cărți, au devenit mai responsabili, mai maturi.

Cei 57 de elevi din clasele a XII-a ai liceului nostru consideră că citesc atât din satisfacție personală, cât și din obligația de a realiza obiectivele curriculare. Examenul de BAC constituie pentru ei finalitatea celui mai semnificativ parcurs al achizițiilor valorice în propria devenire umană. El va puncta hotărât ce a achiziționat fiecare în procesul studierii limbii și literaturii române, cu ce și-au întregit personalitatea, ce a fost pentru ei și ce înseamnă acum exemplul destinului de creație al unui scriitor, universul unei opere literare, parcursul unei epoci de cultură. Acum, consideră ei, pot compara operele literare, demonstrând trăsăturile lor comune și particulare, pot pune într-o relație de sincronizare opere / scriitori ai literaturii române cu fenomene similare din literatura universală. Tocmai de aceea lecturarea operelor din literatura română (*Enigma Otiliei* de G. Călinescu, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, *Patul lui Procust* de C. Petrescu, *Frații Jderi* de M. Sadoveanu, *Geniu pustiu*, *Sărmanul Dionis* de M. Eminescu, *Cel mai iubit dintre pământeni* de M. Preda, *Biserica Albă*

și *Povara bunătații noastre* de I. Druță, etc.) este îmbinată armonios cu lectura celor din literatura universală „*Agonie și extaz* de Irving Stone, *Salamambo* de Gustave Flaubert, *Zahir* și *11 minute* de Paulo Coelho, *Saga familiei Forsythe* de John Galsworthy, *Jocuri de maturi* de Eric Berne, *Cum să-ți crezi personalitatea* de Dail Kernegi, *Fenomenologia spiritului* de Hegel, etc.).

Viitorii absolvenți consideră că, „*odată ce ai gustat din fructul lecturii, flămânzești și mai mult*”. Cum își aleg cărțile? „*Nu știu, cărțile vin de la sine. Am impresia că nu eu le caut, dar ele mă aleg pe mine*”, susține S. Coibanu. Motivația succesului o confirmă răspunsurile la ultima întrebare: „*În ce mod îți influențează cititul viața?*”. Pentru confirmare am selectat doar câteva răspunsuri:

„*Datorită cărților recomandate am obținut cunoștințe vaste, mi-am transformat viața într-un orizont plin de idei, am crescut și am îndrăgit cartea ca pe un testament ce-l am aproape de suflet*”, susține eleva Victoria Starinschi.

„*Citesc în fiecare zi pentru a mă pregăti de lecții, pentru a fi informată, citesc din plăcere pentru a descoperi tainele lumii, dar și tainele propriului suflet. Cititul face parte din viața mea și nu aș putea trăi fără cărți. Cu filele îngălbenite sau în varianta electronică, proză sau poezie, cărțile nu-mi vor lipsi niciodată.*”, mărturisește Natalia Plămădeală.

Fiecare om e o întrebare pusă din nou spiritului universului, spunea M. Eminescu, iar calea de descoperire a acestor întrebări nu poate fi decât arta, literatura. De aceea, înțelegerea literaturii, pătrunderea în intimitatea textului cer inițiere în practica analizelor, însușirea unor tehnici de investigare și a unui limbaj critic. Rolul bibliotecarului în acest sens este semnificativ. În același timp, cu cât bibliotecarul este mai pregătit, tinde să lărgască sfera lecturilor sale, parcurgerea bibliografiei pedagogice, cu atât urcă pe scara valorilor și atinge vârfurile excelenței culturale, fiind capabil să-și îmbogățească arsenalul metodic cu strategii aplicative eficiente, să recunoască personalitatea fiecărui licean drept valoare supremă și să-l motiveze pentru realizarea conștientă a fiecărei acțiuni.

Valentina Ciobanu,

Biblioteca Liceului „Dante Alighieri”

Chișinău

DE LA COLECȚII SPECIALE – LA CUNOAȘTERE LOCALĂ

Pornind de la ideea că patrimoniul documentar are un rol capital în păstrarea identității culturale a unui popor, constituind o punte de legătură între trecut, prezent și viitor, multe biblioteci județene din România și-au constituit, de-a lungul anilor, fonduri de carte veche și rară cu valori deosebite. Majoritatea bibliotecilor au avut la bază bibliotecile unor licee renumite, mănăstiri și episcopii, donațiile unor personalități remarcabile, bibliofili din secolele trecute.

Clujul se numără printre centrele culturale deținătoare de mari valori bibliofile: Biblioteca Centrală Universitară “Lucian Blaga” deține donațiile cărturarilor și colecționarilor George Sion, Iuliu Marțian și Alexandru Lapedatu; Biblioteca Academiei Române filiala Cluj deține colecții valoroase care au aparținut corifeilor școlii ardelen, ediții din biblioteca Timotei Cipariu; valori deosebite dețin bibliotecile Mitropoliei ortodoxe, Episcopiei greco-catolice, Episcopiei reformate, Societății Culturale Maghiare *Muzeul Ardelean* și Biblioteca Județeană “Octavian Goga”.

Începutul calendaristic al Serviciului *Colecții Speciale* din cadrul Bibliotecii Județene “Octavian Goga” este considerat anul 1967, când de la Biblioteca raională din Zalău au fost aduse circa 2000 de cărți românești, maghiare și germane din sec. XIX - începutul sec.XX. Pe parcursul celor aproape patruzeci de ani de existență colecțiile serviciului au ajuns la peste 50 000 de documente: 360 volume de carte românească și străină veche, carte din perioada de după 1830 până la 1918, un fond de manuscrise, unele dintre ele aparținând unor personalități de excepție – Lucian Blaga, Mircea Eliade, Octavian Goga, Nicolae Iorga, George Barițiu, Valeriu Bologa (cel mai vechi manuscris este *Alexandria*, copiat de Vasile Pantor la 1741), fotocopiiile manuscriselor Eminescu, cărți poștale, fotografii vechi, afișe și pliante, atlase și hărți, cărți cu autografe. În ultimii ani s-au pus bazele unui fond unic în bibliotecile din țară – *Fondul de grafică modernă contemporană*, lucrări donate bibliotecii de participanții la *Bienala de grafică mică* – concurs internațional organizat la Cluj-Napoca începând cu anul 1998. O componentă la fel de valoroasă este *Fondul de bibliofilie contemporană*, constituit din donațiile unor personalități clujene

contemporane, în total peste 14 000 de documente: carte de valoare, corespondență, fotografii, documente de arhivă.

Precum bine se știe, în România nu există norme unice de organizare a colecțiilor speciale din biblioteci, nici criterii bine definite asupra noțiunilor de patrimoniu documentar și carte rară; fiecare bibliotecă își sistematizează și aranjează fondurile după propriile regulamente. Această problemă persistă deși, în 1963, *Comisia pentru istoria cărții și cărți rare* a IFLA a elaborat baza teoretică pentru constituirea fondurilor de carte rară și criteriile de selecție și organizare ale acestora. Nefiind cu aplicabilitate universală, aceste criterii au fost adaptate și dezvoltate de către specialiștii în domeniu corespunzător cu nivelul de dezvoltare al țării și ținând cont de aspectele istorice. Astfel, bibliologul și profesorul Dan Simonescu enunță trei criterii de bază în organizarea serviciilor de carte rară:

vechime – ca prim element care conferă documentului o valoare deosebită;

bibliofilie – criteriu, care cuprinde mai multe elemente referitoare la aspectul exterior al cărții: legătură, suport material, format deosebit, apoi tiraj limitat, însemnări autografe sau mărci de proprietate, ediții princeps ale unor autori remarcabili;

interes local – noțiune în care sunt înglobate cărți, broșuri și periodice, afișe și pliante, tipărituri ocazionale, planuri și hărți, din care să se poată reconstitui viața istorică, economică și culturală a localității.

Un fond de documente organizat după aceste criterii conține informații extrem de interesante și utile nu doar pentru cercetători ci și pentru publicul larg. Aceste trei criterii au stat la baza structurării fondului de documente precum și dezvoltării viitoare a serviciului *Colecții Speciale* al Bibliotecii Județene “Octavian Goga”. Trebuie de menționat, de asemenea, că în constituirea fondurilor de carte rară, în viitor, în definirea criteriilor de rariate, ponderea se transferă asupra cărților contemporane, iar selecționarea are în centrul atenției conținutul meritoriu, valoarea cultural-științifică a documentelor prin care se va face cunoscută civilizația epocii noastre.

Prin natura documentelor deținute, serviciile de colecții speciale au regulamente de funcționare destul de rigide, cu acces limitat la marea majoritate a publicațiilor, iar valorificarea se realizează mai mult prin

intermediul bibliografiilor, simpozioanelor științifice și a expozițiilor organizate cu diferite ocazii.

Bibliotecile publice, prin misiunea și statutul lor, oferă acces la informații, fără nici o îngrădire, tuturor membrilor comunității și vizitatorilor interesați. Tendința actuală în activitatea bibliotecilor publice este de deplasare a accentului de pe colecții pe acces, chiar și în cazul colecțiilor speciale, referindu-ne, cu precădere, la fondurile de istorie locală. Trebuie să facem distincție între fondurile vechi și rare și fondul local care adună documentele referitoare la localitatea sau regiunea în care este situată biblioteca. Documentele cu caracter local sunt unice în felul lor, ele nu vor fi găsite și nici foarte solicitate în fondurile bibliotecilor mari din alte provincii ale țării, dar pentru comunitatea locală, pentru erudiții locali, elevii de liceu, pentru studenți și cercetători vor fi extrem de interesante și căutate.

În acest sens Biblioteca Județeană “Octavian Goga”, prin politica sa de achiziții, a manifestat o preocupare permanentă pentru dezvoltarea unei asemenea colecții. De-a lungul anilor au fost constituite în fonduri separate cărțile și revistele tipărite în Cluj în perioada 1831-1918, cărțile reprezentative pentru Cluj și pentru Transilvania în general, s-au achiziționat hărți și fotografii din Clujul vechi, afișe, pliante, invitații, manuscrise ale scriitorilor care sunt legați într-un fel sau altul de viața localității, fotografii ale personalităților locale și, mai ales, biblioteci ale personalităților contemporane, donate personal sau de către moștenitorii acestora. Este vorba despre biblioteca profesorului universitar Iosif Pervain, a scriitorilor Emil Isac, Petru Pipoș, Pavel Belu, Vasile Langa, familia Dumitru Popovici, Ioana Em. Petrescu și Liviu Petrescu. Toate aceste donații constituie *Fondul de bibliofilie contemporană* și cuprinde documente de toate tipurile din toate domeniile de interes. Valoarea cultural-științifică a acestui fond ne-a determinat să inițiem un proiect de valorificare și punere la dispoziția publicului clujean a colecției de *cunoaștere locală*.

Ideea nu este nouă, această orientare se reflectă, astăzi, în proiecte și documente programatice aparținând unor organizații internaționale. Spre exemplu, unul dintre principiile directoare ale IFLA și UNESCO cu privire la serviciile bibliotecii publice stipulează necesitatea acesteia de a-și asuma, în cadrul comunității locale, rolul de agent esențial în

vederea achiziționării, preservării și promovării *culturii locale* în toată diversitatea ei prin conservarea colecțiilor de *istorie locală*, organizarea de expoziții și cercuri de lectură, publicarea de documente de *interes local*, promovarea unor programe interactive și, nu în ultimul rând, prin susținerea și dezvoltarea tradiției orale ca vector important al comunicării.¹

Programul UNESCO *Memoria Lumii*,² lansat în 1992, trăgea un semnal de alarmă asupra fragilității moștenirii culturale identitare amenințate de catastrofe naturale și războaie. Implicarea IFLA în acest program nu a fost întâmplătoare, ea fiind urmată, în 1997, de înființarea *Secțiunii de Genealogie și Istorie Locală* care-și propunea să promoveze cooperarea internațională în ce privește conservarea și diseminarea documentelor și informațiilor de interes local. Apariția acestei noi secții în cadrul Federației Internaționale a Asociațiilor de bibliotecari venea, de fapt, să consacre o activitate impresionantă desfășurată la nivelul asociațiilor naționale în sensul implementării unor servicii de informare, bibliografie, istorie, studii sau cunoaștere locală.

Termenul consacrat în Statele Unite ale Americii și, într-o oarecare măsură și în Australia și Canada, este acela de *secție sau colecție de istorie locală* la care se adaugă cel de *genealogie*. Deși, aparent, termenul de *istorie locală* pare mai degrabă să fie apanajul istoricilor și să indice doar interesul pentru trecut, el traduce, în fapt, abordarea istoriei ca un proces viu, în plină dinamică și care include realitatea prezentă ca o componentă indispensabilă reflectării comunității în toată complexitatea ei. În Australia, termenul tinde tot mai mult să fie înlocuit de cel de *istorie a comunității*, mai popular și mai relevant, iar cel de istorie locală pare a fi mai puțin apreciat decât cel de *moștenire culturală*.

Britanicii folosesc, pentru a defini aceleași servicii, termenul de *colecții de studii locale*, termen care în Australia, spre exemplu, definește doar colecțiile de documente istorice. Francezii avansează formula de *fond local* ca parte componentă, particulară a unui fond regional. Poate

¹ *Les services de la bibliothèque publique : principes directeurs de l'IFLA/UNESCO* - Fédération Internationale des associations de bibliothèques. Section des bibliothèques publiques, 2001, cap.1.8.

² *Memoria lumii. Principii directoare pentru salvagardarea patrimoniului documentar*. În: *Magazin bibliologic*, 1995, nr.11, p.11-52.

cea mai cuprinzătoare și mai relevantă dintre toate denumirile este cea întâlnită în Ungaria unde vorbim de secție de *cunoaștere locală*, termen pe care dorim să-l atribuim serviciului în constituire al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” din Cluj. În organizarea actuală mai multe secții din cadrul bibliotecii suplinesc, într-o măsură sau alta, absența unui asemenea serviciu. Așa, bunăoară, secția de *Colecții Speciale* găzduiește documente – cărți, manuscrise, corespondență, fotografii, grafică, lucrări cu autograf, pliante și afișe, programe de manifestări culturale, etc. – care sunt parte integrantă a istoriei culturale clujene și care au fost prea puțin valorificate din această perspectivă. Aceeași situație o regăsim și în cazul producției editoriale clujene achiziționate în baza dreptului de Depozit Legal local. Compartimentul de *Referințe și Bibliografii* întocmește o parte a bibliografiei locale pe baza descrierii analitice a articolelor din periodicele clujene și întocmește materiale bibliografice ale unor personalități locale. *Centrul de Informare Comunitară*, componenta de informare locală, dispune și întreține baze de date destinate furnizării unor informații utile cetățenilor din domenii diferite ale vieții politice, administrative, sociale, economice și culturale.

Într-o primă etapă, se încearcă definirea cât mai realistă a ariei și domeniilor ce urmează a fi reflectate de noua colecție și, implicit, a criteriilor de selecție, ținând cont, înainte de toate, de ceea ce biblioteca noastră dispune deja. Identificarea tipurilor de documente și a titlurilor deținute de bibliotecă și care pot sta la baza unei colecții de istorie locală presupune, desigur, un efort suplimentar și, neapărat, conjugat al personalului din mai toate secțiile bibliotecii. Este, în fapt, vorba de o muncă asiduă de cercetare și de un volum de muncă impresionant. În condițiile activității informatizate, posibilitățile de identificare sunt multiple: după loc de apariție, după autor – personalitate locală, după vedetă de subiect, termen tezaur sau cuvânt-cheie.

Un segment deloc de neglijat sunt acele categorii de publicații găzduite de secția *Colecții Speciale*, care nu au făcut obiectul descrierii bibliografice: afișe, pliante, broșuri, programe. Problema care se ridică în mod inevitabil este aceea a selecției documentare în vederea constituirii unei noi colecții prin transferul unor publicații dintr-o secție în alta. Singurul instrument identificat în bibliografia românească care poate servi drept reper metodologic este lucrarea elaborată acum 35

de ani și intitulată „Norme de alcătuire a catalogului colectiv local”.³ În funcție de opțiunea bibliotecii cu privire la mărimea, importanța și relevanța colecției sale de istorie locală se vor contura deciziile cu privire la destinația documentelor.

Politica de constituire a colecției va fi formulată de cei care o alcătuiesc și prelucrează, la nivel local, adică în cooperare cu instituții culturale cointerestate în furnizarea serviciilor de istorie locală în vederea evitării rivalității și competiției pentru procurarea de material documentar ca și a deținerii lor paralele și în scopul economisirii timpului beneficiarului care trebuie să găsească sursele de informare, pe cât posibil, în aceeași colecție. Inițierea unui dialog cu celelalte biblioteci clujene în perspectiva înființării unei secții de istorie locală poate contribui esențial la conturarea unei politici de achiziție pentru noua colecție în care accentul să fie pus pe acele categorii de documente ce nu se regăsesc în alte fonduri. În felul acesta se pot pune bazele unei colaborări indispensabile în domeniul serviciilor de istorie locală și, în plus, colecția proprie se individualizează prin caracterul ei aparte, distinct. Realitatea necosmetizată dovedește că, în ciuda dreptului de Depozit Legal local, nu toți editorii respectă prevederile legislative în materie. În plus, există foarte multe publicații, minore, dar care sunt foarte greu de procurat și monitorizat. În funcție de opțiunea bibliotecii cu privire la componența colecției sale de istorie locală se poate încerca lansarea unor proiecte de colaborare cu diferite instituții și organizații clujene în scopul implicării lor active în constituirea unui fond care să reflecte viața comunității sub cât mai multe aspecte. Sensibilizarea acestor factori cu privire la necesitatea păstrării și promovării valorilor și tradițiilor locale este esențială: niciodată, o colecție de istorie locală dintr-o bibliotecă nu va putea substitui sau concura colecțiile de documente ale arhivei locale sau de exponate dintr-un muzeu de istorie sau etnografic. Arhivele, muzeele, bibliotecile sunt primii parteneri care trebuie avuți în vedere în scopul întocmirii unor direcții de acțiune comună. Nu-i uităm nici pe specialiști. Clujul găzduiește mai multe instituții de cercetare în cadrul cărora istoricii dar și sociologii vor fi contactați în

³ **Norme de alcătuire a catalogului colectiv local.**- București: Biblioteca Centrală de Stat a RSR, 1971.

vederea obținerii contribuțiilor lor la studiul istoriei locale (în special articolele și studiile care apar în publicații științifice pe care biblioteca nu le poate achiziționa și pe care, de altfel, nici nu le poate monitoriza) și susținerii unor prelegeri pe teme care se subsumează acestui domeniu. Colecționarii particulari, puțin cunoscuți și discreți în aparițiile lor în public, personalitățile vieții clujene, indiferent de domeniul în care excelează, chiar simpli utilizatori ai bibliotecii pot fi potențiali parteneri de colaborare în inițierea unui demers de asemenea complexitate. Fiecare mărturie și contribuție a oricărui membru al comunității locale își poate găsi locul în cadrul unei arhive de istorie orală din biblioteca publică. Abordarea prealabilă a tuturor acestor membri ai comunității clujene, instituționali sau particulari, poate fi extrem de utilă în stabilirea limitelor viitoarei colecții de istorie locală din cadrul bibliotecii. Dislocarea pasivismului și a inerțiilor, schimbarea mentalităților, acceptarea conlucrării și colaborării în schimbul competiției și concurenței – sunt câteva dintre aspectele dificile care trebuie asumate de bibliotecari în vederea implementării unui nou serviciu pentru comunitate și cu ajutorul nemijlocit al ei.

Trezirea, susținerea și încurajarea interesului comunității pentru cunoașterea locală sunt considerate prioritare și în etapa premergătoare înființării noului serviciu de bibliotecă. Utilitatea colecției și impactul pe care aceasta îl va avea în comunitate depind foarte mult de modul și felul în care biblioteca va ști să o impună în conștiința colectivă locală.

Prioritară rămâne atragerea mediului educațional. Elevii și studenții constituie categoria de utilizatori cei mai fideli unei asemenea secții după cum o demonstrează studiile statistice efectuate în Ungaria, spre exemplu. Introducerea ca obiect de studiu opțional în școli a istoriei locale s-a dovedit a fi un real câștig. Educarea tinerilor în spiritul respectului față de trecutul și prezentul comunității, față de valorile și tradițiile locale constituie unul din elementele fundamentale ce guvernează asumarea identității colective și a spiritului civic. Biblioteca clujeană inițiază proiecte cultural-educative, concursuri, prin care copiii sunt încurajați să adune și să prezinte date despre istoria școlii lor, a cartierului, a străzii și chiar a familiei lor. Se organizează întâlniri și discuții cu personalități locale. *Fondul de bibliofilie contemporană*, despre care vorbeam mai devreme, reprezintă o sursă de valorifica-

re inepuizabilă pentru bibliotecari, iar pentru studenți și cercetători contactul cu documente inedite care au aparținut figurilor universitare ilustre ale Clujului va constitui o oportunitate de excepție pentru cercetare și va contribui la surmontarea atitudinii pasive și ignorante a comunității față de valorile identitare.

Toate aceste eforturi inițiate și derulate de bibliotecă, însă, nu sunt suficiente în absența unei politici culturale naționale susținută constant atât la nivelul instituțiilor centrale de stat cât și la nivel local. Practica internațională a demonstrat că demersurile singulare în direcția cunoașterii locale sunt, mai degrabă, sortite eșecului. Implicarea asociațiilor profesionale ale bibliotecarilor în conturarea unui cadru legislativ, a unui program guvernamental de susținere a serviciilor de istorie locală este definitorie. Primul pas, în cadrul ANBPR, ar fi înființarea unei *Secții de istorie/cunoaștere locală* menită să-și asume atribuții de coordonare și îndrumare metodologică în această direcție, să identifice metode de inițiere și implementare a unui program național destinat conservării și promovării moștenirii culturale identitare a comunităților și să elaboreze strategii de colaborare cu secții similare din alte țări, unde aceste practici au dobândit deja o tradiție.

Concluzionând, fără a fi epuizat problematica extrem de complexă a tematicii abordate, observăm că mult prea adesea, în încercarea de a surmonta frontierele reale sau imaginare ale cunoașterii, biblioteca sacrifică particularul, specificul, individualul în dauna generalului și a aspirației către universalitate, enciclopedism. Parafrazându-l pe unul din marii istorici români, Nicolae Iorga, comunitatea locală care nu-și cunoaște istoria este ca și copilul care nu-și cunoaște părinții. Avem mereu nevoie să ne întoarcem înspre rădăcini, înspre origini ca să nu rătăcim drumul ce-l avem de parcurs.

Bibliografie:

1. *Bibliografia locală. Colecțiile de studii locale* : [îndrumar metodologic elaborat de Asociația Bibliotecilor din Marea Britanie] / trad. Victoria Dumitrescu. În: *Studia Bibliologica. Buletin editat de Biblioteca Municipală "Mihail Sadoveanu"*, Serie Nouă. – București, 1995, p. 18-28.

2. Bacăru, Livia. *Noțiunea de carte rară în trecut și prezent*. În: *Revista bibliotecilor*, 1971, Nr.1, p.23-27.

3. Espérou, Maud. **Bibliotecile și casele memoriale literare – cetăți ale memoriei, studiului și cercetării**/Maud Espérou. În: *Biblioteconomie. Culegere de traduceri prelucrate*, Anul XXXIV, Nr.2, 1998, p.21-25.

4. Gáncsné Nagy Erzsébet. **A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének története 1994-2002**/Gáncsné Nagy Erzsébet.- Budapesta, 2004.

5. Ghețu, Magia. **Considerații esențiale asupra implementării unei colecții de istorie locală**/Magia Ghețu (SUA), bursier Fullbright în România. În: *Lectura : Revista Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, Serie nouă. An II, Nr.3-4 (27), 2004, p.42-46.*

6. Hauchecorne, François. **Fonds local et régional**/François Hauchecorne. În: *Bulletin des Bibliothèques de France*, 1982, Vol. 27, Nr.1, p.1-6.

7. **Les services de la bibliothèque publique : principes directeurs de l'IFLA/UNESCO**.- Fédération Internationale des associations de bibliothèques. Section des bibliothèques publiques, 2001, cap.1.8.

8. **Memoria lumii. Principii directeore pentru salvagardarea patrimoniului documentar**. În: *Magazin bibliologic*, 1995, Nr.11, p.11-52.

9. Nagy Laszlo. **Principiul identității regionale în biblioteconomia maghiară : Experiențe și planuri referitoare la problemele regionale ale bibliotecilor publice din Ungaria**/ Nagy Laszlo În: *Biblioteca Bucureștilor : Revista Asociației Bibliotecarilor și Documentariștilor din București*, Biblioteca Metropolitană, Anul VIII, Nr.2, februarie 2005, p.18-19.

10. **Norme de alcătuire a catalogului colectiv local**.- București: Biblioteca Centrală de Stat, 1971.

11.Orășanu, Ana Maria. **Regăsirea identității comunitare**/Ana Maria Orășanu. În: *Biblioteca Bucureștilor : Revista Asociației Bibliotecarilor și Documentariștilor din București*, Biblioteca Metropolitană, Anul 1, Nr.8, august 1998, p. 31.

Tatiana Costiuc,
Simona Floruțau,
Biblioteca Județeană „Octavian Goga”
Cluj

EMINESCU DE LA MIC LA MARE: FORME COGNITIVE ȘI INFORMATIVE DE PROMOVARE

Este astăzi Eminescu un autor citit? Eminescu a intrat în eclipsă, iar opera sa suportă o serioasă și definitivă translație?

Fiecare din noi își are un Eminescu al său și comunică cu el în măsura în care-i permit cultura și harul. Unii îl pictează în pânze, alții îl sculptează; unii îl recită, alții îl cântă; unii îl citesc, alții îl tac și-l ascultă.

Cu Eminescu demonstrăm că avem o sumă de valori prin care suntem considerați ca făcând parte din circuitul acestor valori. Pare paradoxal – oferta de informații în diferite medii este mare, dar rămâne puțin cunoscut astăzi când vorbim de digitizare, globalizare, informația solicitată aici și acum. Valorile culturale ale poetului sunt mai accesibile decât în perioada genezei lor.

Anul bibliologic 2006, pe lângă subiectul propus – „Situția actuală și proiecte de perspectivă ale domeniului bibliotecar”, a pus în discuție și rolul mediatorului de informații. Specialistul în informare și documentare trebuie să fie unul competent, cu abilități consistente în comunicare. Fluxul informațional general și în special eminescian trebuie organizat, dar și promovat abil, axând mesajul pe diferite grupe de utilizatori.

Este astăzi Eminescu un autor citit? Această întrebare retorică a servit ca demers pentru constituirea unei instituții de cultură cu profil științific și biblioteconomic care, prin misiunea sa, să asigure acces la opera clasicului literaturii universale Mihai Eminescu, valorificând și promovând opera, viața și activitatea poetului prin diverse acțiuni de cercetare, științifice și culturale.

„Să-l cunoaștem noi înșine pe Eminescu”, „să-l facem cunoscut lumii așa cum se cuvine” – acestea au fost imperativele de bază ale CAIE. Cum le-am realizat pe parcursul a opt ani?

Liniile directoare pentru practici de calitate:

- Colecții;
- Baze de date;
- Conținuturi;

- Susținerea procesului de învățare permanentă;
- Promovare;
- Indicatori de performanță.

Colecțiile sunt achiziționate și organizate după criteriile:

- Lingvistic – toate limbile lumii;
- Geografic – fără limită de țară;
- Cronologic – de la început până- n prezent;
- Tipul de documente – toate tipurile și toate mediile.

Dinamica colecției este vizibilă: de la 864 exemplare la circa 7 000 de documente astăzi. Edițiile reprezentative pot fi lecturate doar aici datorită conlucrării cu personalitățile notorii – eminescologi, scriitori, traducători, editori, persoane fizice. Cărțile cu autograf – peste 600 - sunt un etalon al spiritualității literare naționale și internaționale, care servesc drept repere pentru următoarele studii și cercetări, generând alte idei noi și mai competitive. Colecția de documente ful - text se extinde, fiind un suport pentru a scrie temele, tezele, pentru a comunica cu colegii.

Tehnologiile informaționale oferă oportunități de extindere și îmbunătățire a calității ofertelor, serviciilor. Proiectul „Eminescu electronic” a avut drept obiectiv utilizarea tuturor mediilor în valorificarea și promovarea operei eminesciene. Dotarea tehnică cu echipament a extins posibilitățile de studiere în contextul percepției cognitive și afective, a atras grupurile „de risc” la lectura din pasiune. Tehnologiile sunt utilizate și pentru organizarea intelectuală a informațiilor. Bazele de date organizate în sistemul informațional TINLIB asigură operativitate și eficiență procesului de investigare: verificarea existenței documentului solicitat în colecție, selectarea documentelor la o temă, alcătuirea listelor de surse tematice. Modalitățile de căutare sunt multiple: autor, titlu, vedetă de subiect, cuvinte-cheie, căutări combinate. Odată cu implementarea sistemului informațional METRO al BM „B. P. Hasdeu”, accesul s-a extins și asupra surselor eminesciene aflate în colecțiile altor filiale ale BM. Vedetele de subiect sunt un ghid de orientare în opera multiaspectuală și multidisciplinară a lui Eminescu. Complexitatea lor de la general la particular descoperă sintagme inedite, necunoscute prezente în opera și critica literară a autorului. Digi-

tizarea documentelor, primirea prin poșta electronică a documentelor ful - text completează colecția tradițională.

Învățarea permanentă este un deziderat esențial promovat la nivel internațional, național și local. CAIE este un partener în procesul de învățare de la mic la mare. Pe parcursul tuturor anilor de activitate a CAIE utilizatorii au cunoscut și cunosc pas cu pas viața și opera lui Mihai Eminescu. Astfel, „Nici o zi fără Eminescu” a devenit la CAIE o campanie promovată asiduu – liceeni și studenți de la instituțiile de învățământ pre-universitar și universitar petrec orele de studiu Eminescu la CAIE. Formele cele mai des utilizate și mai preferate de cititorul/utilizatorul actual au fost:

- *Simpozioane, conferințe științifice, dezbateri*

Aceste activități sunt foruri științifice pentru cercetători și studenți. Tematica este variată: *Eminescu pe meridianele lumii în perspectiva mileniului trei, Eminescu și muzica, Eminescu și francofonia, Eminescu – poetul unitați naționale, Interculturalul Eminescu*, etc. Impactul: grație lor se extinde numărul doctoranzilor, se descoperă subiecte noi. Aceste studii s-au înregistrat și publicat. Teza de doctorat „Etape de afirmare a eminescologiei românești” (autor Anișoara Anghel Mija, conducător științific acad. Mihai Cimpoi) este o lucrare de valoare realizată inclusiv în baza fondului de carte al CAIE și care a completat, la rândul-i, colecția cărților cu autograf a Centrului. O altă „componentă” valoroasă a colecției noastre sunt și cele 95 de referate-interpretare critică a operei eminesciene, „lucrate cu sârguință” de către studenți de la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”.

- *Întâlniri cu scriitori și eminescologi*

Scriitorii, criticii literari – *Eugen Simion, Mihai Cimpoi, Victor Crăciun, Dimitrie Vatamaniuc, Theodor Codreanu, Dumitru Irimia, Tudor Nedelcea, Anatol Codru, Mihai Dolgan, Constantin Popovici, Haralambie Corbu, Sergiu Nucă, Valeriu Matei, Alexandru Gromov, Ion Hadârcă, Gheorghe Ciocoi, Vlad Zbârciog, Ion Holban, Constantin Parascan, Argentina Cupcea-Josu, Gruia Novac, Valentina Lupu, Petruș Andrei, Ștefan Ion Ghilimescu, Lucia Olaru-Nenati, George Apostoiu, Constantin Teodorescu, Dumitru Mămăligă, Ion Ciocanu, Lucreția Bârlădeanu ș.a.*, la întâlnirile cu utilizatorii au scos în evidență rolul și aportul lui Eminescu la literatura și cultura națională și

universală. Sunt discutate aspectele filozofice și estetice ale creației sale, iar lirica devine un subiect de discuții și sursă de inspirație pentru tinerii cercetători.

Întâlnirile cu traducătorii operei eminesciene în diferite limbi: *Brenda Walker* (Marea Britanie), *Michael Matuch* (Germania), *Ion Milos*, *Magnus Jacobsson*, *Inger Johansson*, *Gabriela Melinescu* (Suedia), *Jean-Louis Courriol*, *Valeriu Rusu* (Franța), *Irfan Ünver Nasrattinoğlu* (Turcia), *Güllü Yoloğlu* (Azerbaidjan), *Nico Stoianov* (Bulgaria), *Stepan Kelar* (Ucraina), *Irina Ioghinovski* (Rusia), *Dionisie Tanasoglu* (în găgăuză) au accentuat universalitatea Poetului pe meridianele lumii.

- *Lansări și prezentări de carte*

Pe lângă formele tradiționale de organizare a acestor activități este interconectat potențialul cognitiv al cititorilor. Astfel, activitatea devine mai atractivă datorită implicării cititorilor în discuții asupra unor subiecte literare pe potriva lor.

- *Organizarea concursurilor literare și muzicale*

Concursurile literare sunt pentru CAIE o modalitate de a promova opera și critica literară eminesciană, de a face un audit al colecțiilor și de a fixa repere strategice pentru viitor. CAIE a fost organizator și animator la participarea cititorilor pasionați de opera eminesciană la concursul de creație și pictură „Nicoară” de la Botoșani (Ionel Șestacovschi, Mihaela și Daniela Babici) și la concursul de romane de la Bârlad (Rodica Novac, Ludmila Roșculeț), unde au fost apreciați cu premii. Festivalul-concurs „La steaua care-a răsărit ...” și brain-ringingul „Enigmaticul Eminescu” a adunat talente din mai multe licee din capitală. Aprofundarea cunoștințelor, propagarea unui repertoriu de valoare în instituțiile pre-universitare, promovarea tinerelor talente în actorie, muzică și pictură au fost ca obiective pentru cele șase secțiuni ale concursului. De asemenea, CAIE organizează și găzduiește concursul „La izvoarele înțelepciunii”, concursul televizat „Minerva”. Merită menționat și Festivalul „Denii Eminesciene”, ediția a VI-a, organizat de Asociația ASTRA (Iași) la Iași, Botoșani, Rădăuți, Edineț, Chișinău. Acest festival a cuprins un număr impunător de admiratori ai operei lui Mihai Eminescu.

- *Ore de lectură, ore de poveste, recitaluri de poezie, muzică*

Varietatea acestor activități se explică prin diversitatea utilizatorilor CAIE: preșcolari, școlari, liceeni, studenți, pensionari, casnice, persoane de vârstă a treia. Vizitatorii au apreciat muzicalitatea operei lui Eminescu, fiind frapați de vocile interpreților de diferite vârste: Maria Bieșu (împreună cu invitații Festivalului „Invită Maria Bieșu”), Mihai Munteanu, Lenuța Burghilă, Margareta Ivanuș, Margareta Sârbu, Rodica Novac, Ludmila Roșculeț, Iulian Caranfil, Corul „Basarabia”, Dulcia Roșca, Valentin Boghean, Nicolae Coșneanu, Viorel Burlacu, Vasile Dintu, Victor Zaldea, Tinca Baranov, Marina Cenușă, Gabriela Cocieru, Violeta Zmuncilă, Nătălița Chiriac, Elena Galeru, Silvia Grădinaru, Cristina Pentelei, Cristina Scarlat, Lidia Ciubuc, Natalia Tanașiiciuc – toți participanți la diferite activități și concursuri de romănțe organizate de CAIE. Pe clapele pianului nostru și-au lăsat amprentele compozitorii Eugen Doga, Constantin Rusnac, Sergiu Pojar, de asemenea, foarte inspirate au fost melodiile interpretate de elevii Elena Ignatiev (Liceul „Ciprian Porumbescu”), Mihai Vrabie (Liceul „Mihai Eminescu”).

Vizitatorii CAIE, cu diferite ocazii, au avut posibilitatea să asculte recitaluri pe versurile lui Mihai Eminescu în interpretarea actorilor Eugeniu Ureche (în limba franceză), Ninela Caranfil. Aș menționa îndeosebi „recordul” Andreei Cociorvă care la vârsta de 3 ani și 8 luni a recitat integral poemul „Luceafărul”.

- *Vernisaje de pictură și sculptură*

Impactul studierii scrierilor eminesciene, înțelegerea simbolurilor literare sunt reflectate în opere de pictură și sculptură. Aceste interpretări emotiv-cognitive sunt axate pe natură, dragoste, cosmos, etc. Mai mulți pictori consacrați și începători printre care: Georgel Pascu, Constantin Teodorescu (Bârlad), Petre Achițenie (București), Valentina Brâncoveanu, Eudochia Zavtur, Mihai Mireanu, Ion Daghi, Cezar Secieru, Vasile Didâc, Carolina Năconecinăi, Afanasie Oprea, Mihai Țăruș, Natalia Surdu, Iulia Lozoveanu, Estela Răileanu, Cătălina Uncu ș.a. și-au expus lucrările de autor în incinta CAIE. În același context se înscriu vernisajele în grup ale artiștilor plastici din Vaslui și Moldova: „Eminescu - 2001”, „Orizonturi eminesciene”, „Dor de Eminescu”, „Inspirație din Eminescu”, „Somnoroase păsărele”. Menționăm și contribuția tinerei generații la reflectarea în pictură a ope-

rei eminesciene: liceenii de la "Onisifor Ghibu", „Mihai Eminescu”, Liceul de Arte Plastice „Igor Vieru”, Colegiul de Pictură „Alexandru Plămădeală”. Astfel galeria de picturi dăruite Centrului Eminescu se îmbogățește de la un vernisaj la altul.

Activitățile de promovare și valorificare, ce au în vizor diferite ipostaze ale operei eminesciene și ale criticii literare, sunt multiple și variate. *Zilele de informare, Săptămâna ușilor deschise, orele și revistele bibliografice* au o conotație majoră și un impact semnificativ. În total au fost organizate peste 1 000 de activități, la care au fost prezenți circa 50 000 de participanți.

Implementarea unui marketing efektiv a optimizat promovarea și utilizarea resurselor eminesciene disponibile la CAIE. În acest scop s-au realizat următoarele:

- materiale promoționale:
 - semne de carte (*Poezia lunii, Colecții inedite, Invitație la lectură, Nouăți editoriale, Dedicății lirice*);
 - pliante (*Eminescu electronic, Mihai Eminescu – Veronica Micle, Cărți sonore*);
 - fluturași (misiune, servicii oferite, etc.);
 - foi informative (*Reguli de utilizare a tehnologiilor informaționale, TINLIB pas cu pas, OPAC pentru utilizatori*);
 - Web-bibliografie – repertoriul adreselor electronice care reflectă subiectul dat;
 - slogane (*Studiem și cercetăm Eminescu@CAIE, Descoperim Eminescu@CAIE, Cunoaștem Eminescu@Fundația SOROS, Călătorim cu Eminescu@CAIE*);
 - calendare.
- ziarul lunar „Ecoul Eminescu” în variantă tipărită și electronică, buletinul „Mihai Eminescu”;
- studiile „Eminescu și fascinația cărții”, „Peste secolele toate”;
- filmul „Eminescu” în colaborare cu Centrul de creație tehnico-științifică și studioul video „Viitorul”;
- peste 400 de articole în presa locală și internațională, peste 300 de interviuri la radio și TV, emisiuni difuzate de Radio Moldova Internațional în limbile română, franceză, spaniolă, engleză și rusă, filmări ale emisiunilor de promovare a lecturii și artei în incinta CAIE („Di-

mineața ta”, „Minerva”, „Oamenii Chișinăului”, „Art”, „Magazinul copiilor”, „Ora copiilor”) ș.a.

Este astăzi Eminescu un autor citit? Cele expuse mai sus afirmă că sunt toate oportunitățile pentru a-l cunoaște. Eminescu este un autor citit sau mai bine spus a devenit mai citit. Acest fapt este demonstrat prin creșterea numărului de utilizatori activi, împrumutului de documente, numărului de vizite la CAIE:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Utilizatori	200	1473	4181	5442	7366	7399	2956
Frecvențe	32618	57349	60809	73850	75953	80806	57799
Împrumut	14750	68216	86386	156354	226130	277597	212020

* Anul 2006 înregistrează o anumită scădere din cauza reparației capitale a sediului

A devenit mai citit și datorită promovării printre bibliotecari, profesori și părinți, în instituțiile de învățământ preuniversitar și universitar, în cadrul vizitelor în s. Bălăurești, Nisporeni. În 2005 a fost semnat un acord de colaborare și a avut loc deschiderea unui Centru-filială în Portugalia pentru românii și moldovenii aflați acolo. Recent doi bibliotecari de la CAIE au vizitat această filială și au fost printre protagoniștii unui program cultural dedicat lui Mihai Eminescu. CAIE a găzduit acțiuni de instruire pentru bibliotecarii din toată republica adunați în cadrul Școlii de vară organizată de ȘBM. Ei au fost familiarizați cu modalitățile de optimizare a proceselor de lucru, cu realizarea proiectului EMINESCU ELECTRONIC.

Colaboratorii CAIE au prezentat, cu diferite ocazii, comunicări realizate în baza materialelor disponibile la Centru (E.Dabija. *Studiem și cercetăm Eminescu @CAIE, Ș.Popovici. Timp și temporalitate în publicistica eminesciană, Problema Basarabiei în publicistica eminesciană*).

Recent am inițiat un sondaj-expres „Ce înseamnă Eminescu pentru tine?” prin care ne-am propus să aflăm atitudinea utilizatorilor noștri referitor la actualitatea lui Eminescu. Sondajul a reliefat lumea inter-

oară a unor utilizatori: cineva se regăsește în personalitatea poetului, altcineva e pasionat pe parcursul întregii vieți de cercetarea subiectului Eminescu. Opinia generală e că Eminescu reprezintă o valoare actuală a culturii românești, dar și a celei universale, că este la fel de valoros pentru o lume și pentru un singur om.

Ecoul este răsunetul perpetuu al creației Poetului care, deși a ajuns astăzi la 118 ani de nemurire, rămâne actual și citit de la mic la mare.

Cunoașterea vieții și operei Poetului este facilitată prin toate mijloacele accesibile la CAIE: posibilitatea de a-l studia pe Eminescu atât prin formula clasică – cărți, manuscrise, ediții periodice, cât și prin metode moderne – CD, casete audio-video, Internet.

Oricând îl putem cunoaște și descoperi pe Eminescu, deoarece informația ce ține de viața și activitatea sa este accesibilă 24 ore, în orice zi a săptămânii.

Universul lui Eminescu este o lume aparte, plină de farmec, în care oricine poate pătrunde de la mic la mare dacă își dorește acest lucru. Universalitatea lui este indiscutabilă deoarece acesta este cunoscut ca poet, filozof, prozator, gânditor, om politic și de o cultură spirituală vastă. Scrierile sale denotă cunoașterea profundă a celor mai diferite domenii. Opera eminesciană este tradusă și cunoscută în mai mult de 64 de limbi în întreaga lume.

Lumina e cea a astrului stins din viață, viu în memoria omenirii peste nemărginirea timpului.

Eminescu este un univers vast, în care Creatorul a lucrat la un nivel, mito-poetic, în viziuni profund lirice. Este ecoul nemuririi, simbol al idealurilor naționale. Va servi întotdeauna drept etalon de consecvență, izvor de nobile calități și gânduri, reprezentând „întruchiparea zenitului literaturii și conștiinței noastre”. Ecoul Eminescu va rămâne peste veacuri, demonstrând cât de modernă și, în același timp, cât de imuabilă și intactă este opera eminesciană. Să-l cunoaștem pe Eminescu în integritatea sa. Or, a cunoaște un scriitor și a-l respecta înseamnă, în primul rând, a-i respecta opera și limba în care a fost scrisă.

Elena Dabija,

Centrul Academic Internațional Eminescu
Chișinău

FORMAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI PRIN LECTURĂ

Biblioteca pentru Copii din Bălți este o instituție importantă în organismul bibliotecii publice comunitare. Ea are menirea de a crea un mediu informațional și socio-cultural benefic dezvoltării copiilor. Aici se formează viitorii cititori, la educarea cărora participă nu numai familia și școala, dar și bibliotecarul – îndrumătorul în lectură și mediatorul între sufletul copilului și sufletul cărții. Bibliotecarului îi revine rolul de a trezi și a cultiva copiilor pasiunea pentru lectură și respectul față de carte.

Noile tehnologii și rețele informaționale, inclusiv Internet-ul, afectează instituțiile bibliotecare, a căror activitate este orientată spre promovarea și organizarea lecturii copiilor. Dar, ca și alte instituții de cultură, biblioteca încearcă prin orice modalități să facă față noilor schimbări pentru a atrage către carte cât mai mulți beneficiari din rândurile tinerei generații.

Având în vedere schimbările permanente din societate, nivelul tot mai complex al evoluției personalității copilului, bibliotecile pentru copii își exercită rolul important în orientarea intelectuală a utilizatorilor săi, în formarea și menținerea gustului pentru lectură. Astăzi nimeni nu mai pune la îndoială importanța cărții și a lecturii pentru formarea personalității în devenire – inteligente, bine informate. Rămâne mereu actual îndemnul lui Mihai Eminescu: ”Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini din care vei întocmi înțelesul și filizofia vieții”.

Lectura este una dintre principalele caracteristici ale formării culturale, intelectuale, etice, estetice a copilului. Un cititor bun este format din fragedă copilărie. Părinții le citesc copiilor povești, orientându-le astfel primii pași spre lectură. Mai târziu, la școală, elevii apelează la serviciile bibliotecarului, solicitând cărți pentru lectură sau studiu. Ce se întâmplă când bibliotecarul îl ia de mână pe copil și-l aduce în fața unui raft cu cărți, arătându-i o carte, care este numai și numai pentru el? Răspunsul este simplu. Se întâmplă minunea pătrunderii în lumea fermecată a cunoașterii, în împărăția vrăjită a cărții. Treptat acest copil își dezvoltă, ajutat de profesor și bibliotecar, deprinderea de a citi și gustul pentru anumite lecturi.

Este cunoscut faptul că unii copii sunt atrași mai ușor de lectură, în timp ce pentru alții drumul spre carte este mai dificil, impunându-se necesitatea de a aplica diferite metode care pot sensibiliza și predispuie spre lectură, pot dezvolta interesul pentru informare. Unii copii descoperă foarte devreme plăcerea lecturii, în timp ce pentru alții lectura, poate, nu va deveni nicicând o plăcere, deoarece condițiile de viață, mediul în care au crescut nu le-au favorizat întâlnirea cu cărțile necesare, cu emoțiile pozitive provocate de actul lecturii.

Pasiunea pentru lectură este motivată de rolul pe care aceasta îl are în formarea personalității și a spiritului uman de-a lungul întregii vieți. Pentru copil, care este la începutul activității de cunoaștere, cartea într-adevăr trebuie să fie *de căpătâi*, ajutându-l să se descopere pe sine și totodată să dezvăluie misterele lumii prin cunoaștere.

Lectura este un proces continuu și, odată cu maturizarea și dezvoltarea copilului, acest proces trebuie monitorizat și orientat. Dezvoltarea capacităților cititorului depinde de cunoașterea literaturii și a tehnicilor de lectură. Cu cât mai dezvoltate sunt aceste competențele, cu atât mai profunde sunt lecturile pe care le face copilul.

Pentru a avea cât mai mulți cititori de calitate – dornici să citească, capabili să exploateze la maximum posibilitățile pe care ni le oferă cartea și lectura, Biblioteca Municipală Bălți și filialele ei organizează diverse activități. Principiile de bază ale acestor activități sunt:

1. principiul informativ – copilului i se oferă informația necesară pentru dezvoltarea sa intelectuală și, totodată, el este stimulat să citească și să se informeze continuu, permanent;

2. principiul distractiv-atractiv – acțiunile de promovare a lecturii vor avea succes dacă tematica propusă captează interesul copilului. Teatralizarea unor texte, atragerea în dialog a spectatorilor, „prezența” unor personaje literare sau istorice fac activitatea mai interesantă.

Pentru cei mai mici cartea nu are nevoie de text, este suficientă doar imaginea, ilustrația frumoasă, însoțită de povestea adultului. Prin urmare, una dintre activitățile care întărește motivația pentru lectură la copiii de această vârstă este animația lecturii. Animația trebuie să persiste mai ales în cadrul lecturilor în public. Biblioteca este un loc viu, animat, și activitățile culturale pe care le organizăm sunt deseori adevărate spectacole. Au devenit tradiționale expozițiile de carte, de desene ale copiilor, expozițiile de costume ale personajelor literare. În

scopul atragerii copiilor la bibliotecă utilizăm pe larg afișele, fluturașii și alte forme de promovare a imaginii instituției.

Se știe că, cititor bun devine cel care își întâlnește la momentul potrivit cartea potrivită. Desigur, activitățile de animație a lecturii nu pot garanta în totalitate calitatea lecturii copilului, însă anume în cadrul acestor activități poate fi favorizată întâlnirea copilului cu cartea ori personajul preferat în viitor.

În același scop organizăm șezători video la Centrul “Multimedia”, în cadrul cărora copiii vizionează filme documentare și educaționale, ecranizări ale poveștilor, textelor din literatura națională și universală.

Baza culturii unei personalități o constituie cunoașterea literaturii naționale și universale. Matineele, victorinele, orele literare, concursurile literare consacrate scriitorilor clasici și contemporani, organizate la Biblioteca Municipală “Eugen Coșeriu” din Bălți, trezesc interesul copiilor pentru opera scriitorilor respectivi, se bucură de popularitate printre cititorii noștri și rămân în memoria lor pentru mult timp.

Tindem ca la activitățile noastre să atragem cât mai mulți copii, nu doar ca spectatori pasivi, ci ca participanți activi. De aceea, filialele care nu dispun de o sală mare, deseori organizează activitățile în școli.

O prioritate în activitatea bibliotecarilor din municipiul Bălți este activitatea etnografică. Nu e o noutate că la Bălți majoritatea populației sunt alolingvi. Pentru a-i familiariza cu literatura, cultura, folclorul, tradițiile naționale, bibliotecile, în special cea pentru copii, organizează activități pentru această categorie de beneficiari – expoziții de carte, de fotografii, expoziții-dialoguri, victorine, ore de educație patriotică, întâlniri cu scriitorii, pictorii plaiului natal, lansări de carte, etc.

Unii probabil se întreabă: ce rol are biblioteca dacă pot să citesc o carte acasă, răsfoind pagina prin simpla apăsare a unui buton? Poate că va veni timpul când copiii vor lucra numai pe monitor în locul cărților și caietelor. Deocamdată, însă, cartea și biblioteca rămân două realități necesare pentru fiecare. Scrisul și cititul fac parte din procesele pe care omul trebuie să le învețe și să le utilizeze pe parcursul întregii vieți. Iar biblioteca este instituția care susține această învățare, contribuind la formarea cititorului cult, bine informat și multilateral dezvoltat.

Tatiana Romaniuc,
Biblioteca Municipală “Eugen Coșeriu”,
Filiala 3, Bălți

BIBLIOTECA ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ȘI SIDA

Jean Piaget definea educația astfel: „A educa înseamnă a adapta copilul la mediul social adult, adică a transforma constituția psihobiologică a individului în funcție de relațiile colective cărora conștiința comună le atribuie o oarecare valoare. A educa înseamnă a adapta individul la mediul social ambiant”.

Adaptarea socială este definită ca echilibru între asimilare și acomodare, proces prin care o persoană sau un grup social devine capabil să trăiască (să se integreze) într-un mediu social, ajustându-și comportamentul după cerințele mediului.

Educația specială nu trebuie limitată doar la ceea ce se întâmplă în școlile speciale, ea reprezintă o formă particulară de adaptare a procesului instructiv-educativ, în funcție de problemele individuale ale elevului.

Cerințele Educaționale Speciale (CES) se referă la cerințele pe plan educativ ale unor categorii de persoane, cerințe consecutive ale unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, fiziologică, psihomotrică, sau ca urmare a unor condiții psiho-afective, socio-economice sau de altă natură, care-l plasează pe individ într-o stare de dificultate în raport cu cei din jur.

Această stare nu-i permite valorificarea în condiții normale a potențialului intelectual și aptitudinal de care acesta dispune și induce un sentiment de inferioritate care accentuează condiția sa de persoană cu cerințe speciale.

Educația integrată se referă la includerea în structurile învățământului de masă a copiilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) – copii cu deficiențe senzoriale, intelectuale, fizice sau de limbaj, defavorizați socio-economic și cultural, copii din centrele de asistență și ocrotire, copii infectați cu HIV – pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora.

Deficiența mintală reprezintă reducerea semnificativă a capacităților psihice, care determină o serie de dereglări ale reacțiilor și mecanismelor de adaptare ale individului la condițiile de permanentă schimbare a mediului înconjurător și la standardele de conviețuire socială dintr-un anumit areal cultural, ceea ce plasează individul într-o stare de handicap în raport cu ceilalți membri ai comunității din care face parte.

Pentru copiii cu cerințe educative speciale se pune accentul pe calitate, viața, integrarea, respectiv includerea de la început în comunitate. Dacă în trecut se urmărea protecția comunității și a persoanei suferinde, prin identificarea, izolarea și îngrijirea acestora în mijloace rudimentare, în instituții bisericești sau laice, astăzi se urmărește integrarea acestora în comunitate.

În acest scop Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” a derulat un proiect de parteneriat, împreună cu Școala specială „C. Păunescu”, intitulat „Magia comunicării”. Printre obiectivele urmărite în cadrul acestui proiect ar fi libertatea de expresie și dreptul de a primi și disemina informații. Astfel, împreună cu acești copii, am realizat o serie de activități în cadrul bibliotecii, în care elevii s-au putut manifesta, au realizat expoziții care au fost ulterior premiate.

Dreptul la non-discriminare este un alt obiectiv important urmărit în acest proiect. În fiecare lună, la o dată bine stabilită, zeci de copii cu cerințe educative speciale din cadrul școlii vin împreună cu profesorii lor să desfășoare activități artistice, dar și să-și întâlnească mai vechii prieteni din alte școli.

Sunt încurajate relațiile de prietenie și de comunicare între copii din școlile normale și cei cu cerințe speciale. S-au dezvoltat astfel atitudini de respect și stimă, ansamblu de maniere de interacțiune dintre copiii normali și cei cu cerințe speciale. În cadrul bibliotecii ei au primit consultanță și acces la informații, atragerea spre lectură fiind scopul final al proiectului pe care am reușit să-l realizăm, fapt pentru care am continuat activitățile de parteneriat.

Lăcrămioara Frent,

Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”

Iași

CUNOAȘTEREA PRIN LECTURĂ ȘI ROLUL (IN)FORMATIV AL CĂRȚII

Cine sunt eu? Fiecare din noi și-a propus această întrebare măcar o singură dată. Dar pentru a găsi răspuns la întrebare, trebuie să răspundem inevitabil la una mai complexă – *cine este omul?* Dacă vom între-

ba un eclesiast, acesta ne va spune că Omul este creația cea mai iubită a lui Dumnezeu, pentru salvarea căruia el și-a sacrificat propriul fiu. Un sociolog va analiza activitatea utilă a omului în cadrul comunității, conform căreia îl va plasa într-un grup anumit de oameni. Un medic va zice că omul este o ființă rațională alcătuită din celule, țesuturi, sisteme de țesuturi sau organe și sisteme de organe, plus o mulțime de alte detalii despre părțile componente ale omului.

Conform Dex-ului, omul este: **1.** ființă socială care se caracterizează prin gândire, limbaj articulat și prin capacitatea de a făuri unelte cu ajutorul cărora transformă realitatea înconjurătoare; **2.** persoană care întrunește calități morale deosebite, care se remarcă prin cinste și corectitudine; **3.** persoană aflată în slujba cuiva, persoană de încredere; **4.** persoană de vază, de seamă; **5.** o persoană oarecare, cineva...

Pornind de la ideea că lectura este un test de personalitate, putem afirma că și cu ajutorul acesteia se poate determina esența umană, iată de ce este foarte important ca acest lucru să aibă loc încă din fragedă copilărie. Interacțiunea cu cartea va genera un flux de imaginație, care reprezintă un mod de exprimare, de comunicare, care va sta la baza formării unei personalități culte.

Răspunsul la întrebarea *Cum se face o carte pentru copii?* este unul simplu. Este vorba despre principiul: învâț pe alții ceea ce am învățat singur. Adică, marii povestitori scriu despre ceea ce citesc sau au citit ei înșiși în copilărie. Ceea ce le-a fost recomandat de părinți, bunici, profesori, prieteni, rude, etc. care au avut sau nu un scop bine determinat (de exemplu: cultivarea dragostei pentru lectură, crearea unui orizont cultural vast, promovarea enciclopedismului, etc.).

Atitudinea față de carte a tinerilor este alta azi. Ei privesc altfel problema obținerii informației și, în unele cazuri, oferă câștig de cauză surselor alternative: mass-media, Internet-ul. Paradoxul acestei situații constă în faptul că, deși nominalizați la categoria excepții, există tineri care aspiră la cetățenia Bibliopolisului, care sunt dornici să creeze, să se formeze și să se informeze din cărți. Dacă ar fi să raportăm cititorii la cei ce nu citesc (din diverse motive, de exemplu din insuficiență de timp), balanța ar rămâne neutră. Sunt foarte puțini oamenii culti care se dezică de plăcerea lecturii unei cărți de calitate. O poveste bună poate fi citită și răscitită nu de zeci, ci de sute de ori și, dacă înmulțim

acest număr la numărul de persoane care fac acest lucru, înțelegem că cartea nu va putea fi egalată sau depășită de nici o tehnologie. Oricât de avansată ar fi, aceasta nu va oferi impresia vivacității ce izvorăște din carte.

Conform opiniei publice actuale, însă, foarte puțini găsesc plăcută tovărășia cărții. Majoritatea deschid o carte deoarece sunt nevoiți să o facă. Atitudinea „ostilă” a tinerilor față de carte are motive diferite: lectura impusă, neobișnuința de a citi, cărțile nepotrivite cu subiecte necaptivante, etc.

Pentru a contracara această epidemie „bizară” a secolului nostru, este necesară intervenția rapidă și calificată a oamenilor cărții, a persoanelor instruite, capabile să dirijeze atenția tinerilor ne-cititori spre o atitudine favorabilă cărții. Ei își desfășoară activitatea în cele mai diverse locuri: biblioteci, edituri, redacții ale unor publicații periodice, etc. Pot fi recunoscuți după: privirea inteligentă, vorba cumpătată, modestia înăscută și bagajul enorm de cunoștințe.

Aceste persoane își dedică ani din viață pentru a semăna dragostea de carte în societate. Ei promovează respectul pentru carte, încurajează dezvoltarea opiniilor proprii și a gândirii libere și creatoare. Putem chiar afirma că sunt un fel de psihologi ai lecturii, deoarece trebuie să recomande cartea potrivită omului potrivit. Mărturie vine să depună în acest sens Elena Roșca, directoarea Bibliotecii Publice „Alba Iulia” în „O carte deschisă sufletului”: „bibliotecarul dirijează lectura copilului, îl învață ce trebuie să știe despre cărți și bibliotecă, atât pentru ași putea alege singur publicațiile necesare, cât și pentru a găsi informația necesară în lucrările de referință. Bibliotecarul îi dezvoltă simțul răspunderii, orientându-l să păstreze și să utilizeze cu grijă cartea”.

Un diagnostic greșit poate avea consecințe grave, chiar dezastruoase atât pentru cititorul neexperimentat (pierderea poftelor de lectură și instruire), cât și pentru societatea din care acesta face parte (creșterea numărului de persoane inculte, crearea unor baraje de comunicare enorme și, în consecință, apariția unei generații depășite, inadaptate timpului). În același timp, necesitatea lecturii este o problemă discutabilă, deoarece nu toți iubesc să citească. Asta bineînțeles nu înseamnă că, cei ne-citiți sunt neapărat neștiutori (mă refer la cei ce nu au timp suficient pentru a răsfoi o carte în voie, așa cum și-ar dori, și din

acest motiv privesc în fugă varianta ecranizată a acesteia, sau citesc un comentariu). Important e cât de bine înțelegem mesajul transmis de autor, indiferent în ce mod îl recepționăm, în variantă tipărită sau ecranizată, și cum reacționăm după aceasta, cum implementăm empiric ceea ce am înțeles.

Conform opiniei specialiștilor în comunicare, cartea face parte din sistemul de surse de informare în masă. Ca parte componentă a sistemului respectiv, cartea reprezintă un mijloc important de acumulare și transmitere a informației, chiar unul de bază, deși conform rezultatelor unui sondaj de opinie, primul loc revine totuși surselor mai rapide de informare: Internet, TV, radio. Sunt mulți cei ce se întreabă și nu pot găsi răspuns la întrebarea *De ce totuși cartea rămâne în vogă alături de atâtea alte minuni tehnologice?* Răspunsul îl găsim în căldura cu care cartea răspunde la privirea întrebătoare a copilului, în simplitatea și sinceritatea emanată de filele cărții.

Gabriela Bulduma,
studentă anul I,
Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării
USM

ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR PENTRU COPII DIN REPUBLICA MOLDOVA: SITUAȚII STATISTICE 2006

Obiectivele pe care și le propun spre realizare bibliotecile pentru copii din republică sunt în linii mari aceleași: atragerea la lectură a tuturor categoriilor de copii, formarea deprinderilor de lectură și informare, sporirea potențialului informațional, extinderea și diversificarea serviciilor oferite, crearea unui mediu favorabil procesului de studiu, informare și delectare a tinerilor. Realizarea acestor obiective, însă, variază de la caz la caz, fiind în dependență directă de un șir de factori cum ar fi calitatea colecțiilor, gradul de valorificare a potențialului informațional existent în biblioteci, dotarea cu mijloace moderne de informare, etc.

Care este situația în domeniu? Ce schimbări s-au produs pe parcursul anului 2006?

La 01.01.2007 în republică funcționau 152 biblioteci pentru copii, din care 141 biblioteci în centre raionale și localități rurale, 10 biblioteci municipale și 1 bibliotecă națională. Numărul de biblioteci s-a redus în 2006 cu 3 unități (în raioanele Cantemir, Căușeni și Ungheni). Majoritatea bibliotecilor (125) sunt amplasate în localuri adaptate și doar 27 dispun de localuri special amenajate. 127 biblioteci dețin spațiile în proprietate proprie, 25 le arendează. Starea tehnică a bibliotecilor pentru copii a rămas la nivelul anului precedent: 45 instituții necesită reparație capitală, iar 3 sunt amplasate în sedii avariate (două biblioteci din Ștefan Vodă și o bibliotecă din Basarabeasca).

Pe parcursul anului 2006 în rețeaua bibliotecilor pentru copii din republică au activat 336 de bibliotecari (cu 52 persoane mai puține față de 2005). Din ei 67,0% cu studii speciale în domeniu. Unui bibliotecar i-au revenit în mediu câte 0,5 mii utilizatori, 11,8 mii împrumuturi și 4,7 mii vizite pe parcursul anului (respectiv 0,4 mii, 10,2 mii și 4,1 mii în 2005).

Activitatea bibliotecilor ca instituții de informare, cultură și agrement este orientată prioritar spre satisfacerea nevoilor de lectură și informare ale beneficiarilor. Copiii până la 16 ani sunt o categorie de

utilizatori prezentă în toate bibliotecile publice. În număr de 387,6 mii persoane, ei constituie 44,7% din numărul total de utilizatori activi ai bibliotecilor publice din republică și 78,9% din numărul de elevi din învățământul primar și secundar general înregistrat la începutul anului de studii 2006/2007.

Din numărul total de utilizatori activi ai bibliotecilor pentru copii 125,4 mii sau 85,2% sunt copii până la 16 ani (în 2005 acest indicator a fost de 128,9 mii și respectiv 86,3%). Fiecare beneficiar-copil în mediu a frecventat biblioteca de 10,2 ori și a citit 30,3 cărți pe parcursul anului. Datele statistice denotă o descreștere a numărului de beneficiari activi în bibliotecile din republică, inclusiv în bibliotecile pentru copii numărul lor a scăzut în 2006 cu 0,5 mii. Această stare de lucruri este cauzată de mai mulți factori. Calitatea nesatisfăcătoare a colecțiilor, în special în bibliotecile din spațiul rural, potențialul informațional redus, dotarea slabă cu mijloace moderne de informare ș.a. nu contribuie, desigur, la sporirea atractivității instituțiilor bibliotecare. În condițiile când concurența pe piața informațională este în continuă creștere doar 15 biblioteci pentru copii din republică dispun de computere. Din numărul total de calculatoare (80) doar 26 sunt în bibliotecile raionale și comunale, iar numărul de imprimante și scanere este și mai redus – 9 și respectiv 5 unități.

Un factor care nu poate fi neglijat ar fi și schimbările de ordin demografic. Raportul Biroului Național de Statistică „Situția demografică în Republica Moldova în anul 2006” atestă un proces de îmbătrânire demografică, datorat în special scăderii natalității și accentuării migrației externe. Astfel, la 1 ianuarie 2007 se remarcă o reducere, în comparație cu 1 ianuarie 2000, a ponderii populației tinere (0-14 ani) de la 23,8% la 18,2% (- 215,4 mii persoane). La începutul anului de studii 2006/2007 numărul elevilor din învățământul primar și secundar general a înregistrat cifra de 491,5 mii persoane, fiind în scădere cu 4,9% față de anul școlar precedent și cu 10,5% față de anul 2002/2003.

Referitor la stocul de carte existent în bibliotecile pentru copii, rapoartele statistice înregistrează o ușoară scădere a colecțiilor, numărul total de volume constituind la 01.01.2007 1942,8 mii unități față de 1945,2 mii în 2005 (în ultimii 5 ani colecțiile bibliotecilor pentru copii au scăzut cu 125,1 mii exemplare sau 6,1%). Cota publicațiilor în lim-

ba română a crescut ușor, constituind 46,0%. Indicele mediu de dotare cu carte a unei biblioteci este de 12,8 mii exemplare față de 12,5 mii în anul precedent, unui cititor activ revenindu-i câte 13,1 exemplare. Dacă e să ne referim doar la bibliotecile raionale și comunale, acești indicatori constituie 9,9 mii exemplare per bibliotecă și 13,8 exemplare per beneficiar activ. Un nivel mai înalt de dotare a bibliotecilor cu carte se atestă în municipiile Bălți și Chișinău, în raioanele Florești, Orhei, Drochia, Ungheni, Nisporeni, Cahul, Edineț, la extrema opusă situându-se raioanele Telenești, Rezina, Fălești.

Achiziția de documente influențează direct starea colecțiilor. Pe parcursul anului 2006 bibliotecile pentru copii și-au completat colecțiile cu 48,9 mii unități, din care 34,2 mii exemplare (70,0%) în limba română (respectiv 54,6 mii exemplare și 66,8% în 2005). Numărul de exemplare intrate per bibliotecă este de 0,3 mii unități. Problema principală cu care se confruntă bibliotecile este insuficiența alocărilor financiare pentru achiziția de publicații. Deși oferta de carte pentru copii în ultimii 10 ani a sporit și s-a diversificat considerabil, multe biblioteci nu-și pot permite „luxul” de a reînnoi stocurile existente. Printre bibliotecile care au înregistrat indici mai înalți la acest capitol se numără cele din raioanele Nisporeni, Ungheni, Taraclia. Dacă în anul precedent bibliotecile din Edineț și Leova au beneficiat doar de câte 20-40 exemplare noi pe parcursul anului, apoi în 2006 acest indicator a crescut până la peste 100 exemplare. În același timp, în unele raioane intrările au scăzut substanțial: în Călărași se atestă o scădere de la 0,2 mii în 2005 la 0,06 mii în 2006, în Cantemir – de la 0,8 mii la 0,1 mii, în Cimișlia – de la 1,5 mii la 0,1 mii, în municipiul Chișinău – de la 1,8 mii la 1,0 mii. Conform rapoartelor statistice prezentate, în raionul Ocnița intrările în ultimii ani au constituit 0 exemplare.

Informații statistice mai detaliate privind activitatea bibliotecilor pentru copii din republică oferă tabelele anexate.

Tabel 1. Rețeaua bibliotecilor pentru copii din Republica Moldova, anul 2006

Nr. d/o	Unitatea administrativ-teritorială	Biblioteci și filiale	Localul bibliotecii				Starea tehnică			Dotarea tehnică			
			special	adaptat	pro-priu	arendat	necesită reparație capitală	avariat	nr. total computere	stații lucru p/u utilizatori-copii	conectate la Inter-net	nr. de imprimante p/u utilizatori	nr. de scanere p/u utilizatori
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	mun. Chișinău	9	0	9	9	0	3	0	4	0	0	1	0
2	mun. Bălți	1	1	0	1	0	1	0	14	10	10	1	1
3	Anenii Noi	3	0	3	2	1	0	0	1	1	0	1	0
4	Basarabasca	5	3	2	5	0	1	1	0	0	0	0	0
5	Briceni	2	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cahul	4	1	3	4	0	0	0	5	4	4	1	0
7	Călărași	6	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Cantemir	4	0	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0
9	Căușeni	8	1	7	8	0	3	0	0	0	0	0	0
10	Cimișlia	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Criuleni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Donușeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Drochia	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Dubăsari	6	0	6	6	0	1	0	6	6	4	2	2
15	Edineț	4	1	3	3	1	3	0	0	0	0	0	0
16	Fălești	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Florești	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0

18	Glodeni	8	0	8	3	5	1	0	0	0	0	0	0	0
19	Hâncești	12	3	9	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0
20	Ialoveni	5	0	5	5	0	3	0	0	0	0	0	0	0
21	Leova	7	1	6	7	0	2	0	1	1	0	0	0	0
22	Nisporeni	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
23	Oenița	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Orhei	1	0	1	1	0	0	0	4	4	1	0	0	0
25	Rezina	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Râșcani	9	1	8	9	0	1	0	0	0	0	0	0	0
27	Sângerei	4	1	3	4	0	1	0	4	4	3	1	1	1
28	Soroca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Strășeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Șoldănești	5	5	0	5	0	3	0	0	0	0	0	0	0
31	Ștefan Vodă	9	2	7	2	7	3	2	0	0	0	0	0	0
32	Taraclia	4	1	3	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0
33	Telenești	5	0	5	5	0	3	0	0	0	0	0	0	0
34	Ungheeni	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
35	UTAG	16	4	12	14	2	12	0	4	1	1	0	0	0
	Total biblioteci municipale, orașe-nești, comunale	151	27	124	126	25	44	3	44	31	26	8	4	4
36	BNC „Ion Creangă”	1	0	1	1	0	1	0	36	8	6	1	1	1
	Total pe republică	152	27	125	127	25	45	3	80	39	32	9	5	5

Tabel 2: Dinamica colecțiilor în anul 2006 (în mii ex.)

Nr. d/o	Unitatea administrativ-teritorială	Intrări				Ieșiri				Existent				
		Total	În lb. de stat		Ex. per bibliotecă	Ex. per utilizator activ	Total	În lb. de stat		Total	În lb. de stat		Ex. per bibliotecă	Ex. per utilizator activ
			mii ex.	%				mii ex.	%		mii ex.	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	mun. Chișinău	8,9	6,9	77,5	1,0	0,3	3,3	1,0	30,3	182,7	95,0	52,0	20,3	7,1
2	mun. Bălți	0,5	0,3	60,0	0,5	0,04	3,7	0,6	16,2	104,7	11,4	10,9	104,7	10,1
3	Anenii Noi	1,2	0,9	75,0	0,4	0,6	1,8	0,4	22,2	36,5	19,2	52,6	12,2	17,4
4	Basarabeasca	0,8	0	0	0,2	0,4	0,5	0	0	34,0	15,4	45,3	6,8	17,9
5	Briceni	0,3	0,2	66,7	0,2	0,2	0	0	0	21,4	7,1	33,2	10,7	10,7
6	Cahul	1,4	1,3	92,9	0,4	0,3	0	0	0	64,1	29,7	46,3	16,0	12,3
7	Călărași	0,4	0,4	100,0	0,06	0,2	4,3	3,0	69,8	40,5	32,4	80,0	6,8	17,6
8	Cantemir	0,5	0,5	100,0	0,1	0,2	2,5	2,1	84,0	27,1	17,5	64,6	6,8	9,7
9	Căușeni	4,5	3,3	73,3	0,6	0,6	0,1	0,1	100,0	56,7	39,7	70,0	7,1	7,2
10	Cimișlia	0,5	0,5	100,0	0,1	0,1	0	0	0	33,8	21,1	62,4	8,5	8,0
11	Criuleni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Dondușeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Drochia	0,6	0,6	100,0	0,3	0,2	0	0	0	48,8	20,2	41,4	24,4	15,3
14	Dubăsari	1,7	1,7	100,0	0,3	0,6	0,6	0,5	83,3	43,1	29,6	68,7	7,2	15,4
15	Edineț	0,4	0,1	25,0	0,1	0,1	5,1	1,9	37,3	66,6	14,7	22,1	16,7	18,5
16	Fălești	0,2	0,2	100,0	0,1	0,1	0	0	0	18,4	13,6	73,9	6,1	10,8
17	Florești	0,6	0,6	100,0	0,6	0,3	2,7	0	0	35,0	12,7	36,3	35,0	17,5
18	Glodeni	1,3	1,0	76,9	0,2	0,4	1,0	0,2	20,0	81,7	42,1	51,5	10,2	22,7
19	Hâncești	2,2	1,8	81,8	0,2	0,4	2,2	1,5	68,2	118,0	85,3	72,3	9,8	19,0

20	Ialoveni	1.7	1.7	100,0	0.3	0.4	1.0	0.9	90,0	46.8	31.8	67,9	9.4	11,7
21	Leova	1.0	1.0	100,0	0.1	0.2	2.0	0.7	35,0	65.4	32.3	49,4	9.3	14,2
22	Nisporeni	1.3	1.3	100,0	1.3	1.1	0.2	0.2	100,0	20.6	11.3	54,9	20.6	17,2
23	Ocnita	0	0	0	0	0	0	0	0	12.9	0.8	6,2	12.9	11,7
24	Orhei	0.5	0.5	100,0	0.5	0.4	1.6	0.1	6,3	34.1	26.6	78,0	34.1	26,2
25	Rezina	0.2	0.2	100,0	0.2	0.5	0.1	0	0	5.3	1.5	28,3	5.3	13,3
26	Râșcani	1.1	0.7	63,6	0.1	0.2	2.2	1.3	59,1	84.6	41.2	48,7	9.4	16,9
27	Sângerei	0.8	0.6	75,0	0.2	0.2	0	0	0	30.3	23.3	76,9	7.6	7,2
28	Soroca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Strășeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Șoldănești	0.5	0.5	100,0	0.1	0.2	0	0	0	35.6	16.4	46.1	7.1	12,3
31	Ștefan Vodă	1.3	1.2	92,3	0.1	0.3	1.1	0.8	72,7	81.8	41.7	50,9	9.1	17,8
32	Taraclia	3.2	0	0	0.8	1.1	0.6	0	0	49.6	1.3	2,6	12.4	17,7
33	Telenești	0.5	0.5	100,0	0.1	0.3	0.3	0.3	100,0	20.7	16.6	80,2	4.1	10,9
34	Ungheni	1.2	1.1	91,7	1.2	1.3	5.5	5.3	96,4	22.9	11.6	50,7	22.9	25,4
35	UTAG	4.0	0.1	2,5	0.3	0.3	1.6	0	0	155.7	8.9	5,7	9.7	10,8
	Total bibliotecile municipale, orașele, comunele	43.3	29.7	68,6	0.3	0.3	44.0	20.9	47,5	1679.4	772.0	46,0	11.1	12,3
36	BNC "Ion Creangă"	5.6	4.5	80,4	5.6	0.7	4.7	2.0	42,6	263.4	120.8	45,9	263.4	21,9
	Total pe republică	48.9	34.2	69,9	0.3	0.3	48.7	22.9	47,0	1942.8	892.8	46,0	12.8	13,1

Tabel 3: Beneficiari, utilizarea bibliotecilor în anul 2006 (în mii)

Nr. d/o	Unitatea administrativ-teritorială	Beneficiari				Vizite			Împrumuturi				Indice mediu de lectură (copii)	Indice mediu de circulație a fondului
		Total	Copii pl 15 ani	Din care activi		Total	Din care copii pl 15 ani	Vizite per utilizator activ (copii)	Total	Din care				
				Total	Copii pl 15 ani					în lb. de stat	Copii pl 15 ani	în lb. de stat		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	mun. Chișinău	25.6	13.8	25.6	13.8	264.8	162.4	11,8	980.6	630.1	598.2	376.4	43,3	5,4
2	mun. Bălți	16.6	16.6	10.4	10.4	97.5	97.5	9,4	240.3	64.8	240.3	64.8	23,1	2,3
3	Anenii Noi	2.9	2.5	2.1	1.5	23.7	21.4	14,2	52.1	32.4	47.8	29.0	31,9	1,4
4	Basarabeasca	3.3	3.0	1.9	1.6	25.0	22.4	14,0	40.7	19.8	37.4	19.2	23,4	1,2
5	Briceni	9.4	7.7	2.0	1.7	24.1	19.8	11,6	48.6	32.1	38.2	30.2	22,5	2,3
6	Cahul	5.5	5.1	5.2	5.0	58.1	53.6	10,7	109.5	104.9	94.9	92.3	18,9	1,7
7	Călărași	2.3	2.0	2.3	2.0	16.9	13.3	6,7	48.4	45.6	40.8	39.5	20,4	1,2
8	Canemir	2.8	2.8	2.8	2.8	13.6	13.6	4,9	41.5	37.6	41.5	37.6	14,8	1,5
9	Căușeni	32.2	32.2	7.9	7.9	74.8	71.4	9,0	149.9	143.8	144.6	131.2	18,3	2,6
10	Cimișlia	4.2	4.2	4.2	4.2	25.4	25.4	6,0	86.6	63.0	86.6	63.0	20,6	2,6
11	Criuleni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Dondușeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Drochia	3.2	3.2	3.2	3.2	28.4	28.3	8,8	66.3	42.6	65.9	42.4	20,6	1,4
14	Dubăsari	3.1	2.9	2.8	2.6	29.9	28.7	11,0	61.4	52.8	52.0	41.6	20,0	1,4
15	Edineț	3.6	3.3	3.6	3.3	29.2	27.7	8,4	69.9	31.2	67.6	26.7	20,5	1,0
16	Fălești	1.7	1.1	1.7	1.1	12.3	11.1	10,1	21.6	20.1	20.4	18.4	18,5	1,2
17	Florești	2.3	2.3	2.0	2.0	17.8	17.5	8,8	44.8	35.3	43.6	35.3	21,8	1,3

18	Glodeni	4.3	4.1	3.6	3.1	24.7	23.5	7.6	64.8	42.0	62.1	41.3	20.0	0.8
19	Hâncești	9.2	4.5	6.2	2.7	64.2	31.7	11.7	84.8	73.0	36.4	33.1	13.5	0.7
20	Ialoveni	3.9	4.0	4.0	4.0	31.5	31.1	7.8	76.8	72.6	76.6	75.2	19.2	1.6
21	Leova	4.6	4.4	4.6	4.4	47.1	44.1	10.0	100.5	78.4	94.2	74.5	21.4	1.5
22	Nisporeni	1.7	1.7	1.2	1.2	19.1	19.1	15.9	41.9	40.6	41.6	40.3	34.7	2.0
23	Onița	1.1	1.1	1.1	1.1	3.9	3.9	3.5	6.3	0.5	6.3	0.5	5.7	0.5
24	Orhei	2.0	2.0	1.3	1.3	43.3	43.3	33.3	82.8	72.8	82.8	72.8	63.7	2.4
25	Rezina	0.4	0.4	0.4	0.4	1.8	1.8	4.5	6.5	2.7	6.5	2.7	16.3	1.2
26	Râșcani	5.0	5.0	5.0	5.0	31.8	31.8	6.4	76.8	48.4	76.8	48.4	15.4	0.9
27	Sângerei	5.2	5.0	4.2	4.0	74.1	73.2	18.3	94.7	72.5	91.8	71.6	22.9	3.1
28	Soroca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Strășeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Șoldănești	3.3	3.1	2.9	2.7	25.6	16.5	6.1	56.7	47.2	50.4	42.1	15.6	1.6
31	Ștefan Vodă	9.2	8.8	4.6	4.1	54.7	40.4	9.9	128.8	115.4	96.2	95.5	23.5	1.6
32	Taraclia	3.9	3.4	2.8	1.9	26.2	26.2	13.8	85.6	0.9	70.2	0.7	36.9	1.7
33	Telenești	2.2	2.0	1.9	1.8	23.4	21.6	12.0	38.9	36.8	36.8	34.4	20.4	1.9
34	Ungheeni	1.8	0.8	0.9	0.8	61.6	60.8	33.7	105.4	78.8	105.1	78.7	116.8	4.6
35	UTAG	15.7	15.3	14.4	14.0	102.4	100.5	7.2	250.7	5.3	244.9	5.3	17.5	1.6
	Total biblioteci municipale, orașe-nești, comunale	192.2	168.1	136.8	115.6	1376.4	1183.6	10.2	3364.2	2144.0	2798.5	1764.7	29.1	2.0
36	BNC "Ion Creangă"	13.8	11.2	12.0	9.8	128.9	92.3	9.4	429.8	292.5	326.7	221.4	33.3	1.6
	Total pe republică	206.0	179.3	148.8	125.4	1505.3	1275.9	10.2	3794.0	2436.5	3125.2	1986.1	30.3	1.9

Lilia Tcaci,
director adjunct,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

ЧИТАТЕЛЬСКИЕ ИНТЕРЕСЫ УЧАЩИХСЯ В РАМКАХ ЛИЦЕЙСКОЙ ПРОГРАММЫ И ВНЕ ЕЕ

В нашем стремительно меняющемся мире огромное значение приобретает нравственное воспитание подрастающего поколения. Чем мы, библиотекари, можем помочь детям в их становлении? Развитие интеллекта ни в коем случае не должно противостоять или идти в ущерб духовному развитию.

Несмотря ни на какие современные информационные технологии, чтение остается в жизни человека основным источником приобретения духовного опыта.

Школьная библиотека занимает важное место в процессе обучения и воспитания учащихся. Фонд нашей библиотеки включает современные справочные и энциклопедические издания, которые помогают выполнить практически любой читательский запрос. Но этого явно недостаточно, чтобы библиотекарь мог в полной мере выполнять воспитательную функцию. Речь идет о комплектовании фонда современной художественной литературой.

Фонд библиотеки лицея им. Н.В. Гоголя пополняется литературой по школьной программе за счет спонсорской помощи Посольства Российской Федерации, также периодически нам дарят книги наши выпускники и учащиеся. Так, благодаря Российскому Посольству, в нашей библиотеке появился литературно-художественный журнал для младшего школьного возраста «Кукумбер», где напечатаны произведения современных авторов: Людмилы Улицкой, Галины Демыкиной, Григория Кружкова, Артура Геваргизова, Олега Кургузова, Мариэтты Чудаковой.

Если говорить о зарубежной литературе, то все очень грустно. Мы знаем, что есть такие детские писатели, как Майя Войцеховская, Роальд Даль, Крестиди Коул, Роберт Марк Мор, которые пишут о реальных сегодняшних детских проблемах и переживаниях, но этих книг в нашем фонде нет.

Практически, комплектование фонда современной литературой отсутствует. Наша библиотека может предложить книги в основном по школьной программе. А этого явно недостаточно для полноценной работы с читателями. Статистика посещений показывает, что ученики 1-4-х классов - активные читатели. Постепен-

но, с 5 по 8 класс, посещение учащимися библиотеки сводится к работе со справочной литературой в читальном зале.

Мы решили выяснить, что любят читать ученики нашего лицея и насколько устойчива привычка к чтению.

Результаты анкетирования, проведенного нами с учащимися 5-12 классов, показали, что учащиеся читают современную художественную литературу, но поскольку ее у нас нет, они пользуются другими источниками.

При подготовке к анкетированию нас интересовало, как часто они читают и что именно, то есть круг чтения. В опросе участвовали 286 учеников лицея. Было задано три вопроса:

1. *Как часто вы читаете?*
2. *Какие литературные жанры предпочитаете?*
3. *Ваши любимые авторы и произведения сегодня.*

Ответы на вопросы (в %) представлены в таблице:

ВОПРОСЫ	КЛАССЫ							
	5	6	7	8	9	10	11	12
Как часто вы читаете?								
– каждый день	29,2	28,3	20,0	26,7	31,7	50,0	40,0	42,5
– несколько раз в неделю	66,7	60,4	80,0	57,8	61,0	42,9	48,0	55,0
– несколько раз в месяц	4,2	11,3		15,6	7,3	7,1	12,0	2,5
Какие литературные жанры предпочитаете?								
– фантастика, мистика	29,2	5,7	16,7	42,2	17,1	25,0	28,0	5,0
– фэнтези		30,2	36,7	26,7	17,1	10,7	20,0	5,0
– приключения	45,8	45,3	20,0	37,8	9,8	-	24,0	10,0
– детективы	12,5	9,4	10,0	31,1	31,7	39,3	36,0	17,5
– исторические романы	-	11,3	16,7	20,0	19,5	14,3	20,0	15,0
– военная тематика	-	-	-	8,9	-	-	20,0	-
– мемуары	-	-	-	6,7	7,3	14,3	-	-
– любовные р-ны, мелодрамы	-	3,8		24,4	7,3	28,6	-	5,0
– классика	-	-	-	17,8	19,5	25,0	56,0	52,5
– веселые р-зы, юмор, сатира	12,5	-	-	-	-	7,1	20,0	-

Данные показывают, что ни дня без книги не обходятся 94 (33%) читателя, несколько раз в месяц берут в руки художественное произведение 23 ученика (это 8%), и 169 (или 59%) человек читают книги несколько раз в неделю. Интересно, что потребность в ежедневном чтении с возрастом увеличивается.

При ответе на вопрос о литературном предпочтении, приключения и фантастика на первом месте у пятиклассников (в том числе любимые многими «ужастики»). Такие же показатели у читателей-шестиклассников, только наряду с приключениями многие из них назвали жанр «фэнтэзи». При этом появляется интерес к историческим произведениям. Учащиеся 7-х классов отдают предпочтение жанру «фэнтэзи». Интерес к истории стабилен. В 8 классе лидирует фантастика, мистика, резко возрастает интерес к чтению детективов и не ослабевает к приключениям, а девочки увлекаются любовными романами и мелодрамами.

Данные анкетирования показали, что интерес к классической литературе, появившийся у восьмиклассников, не ослабевает у школьников вплоть до 12-го класса.

В 9 классе лидирующую позицию занимают детективы, достаточно стабилен интерес к фантастике, мистике и историческим романам. Та же тенденция прослеживается в 11 классе. Что касается 12-го класса, то выпускники предпочитают всем жанрам классику. Интерес к подобной литературе резко преобладает над всеми прочими жанрами.

В своих ответах на третий вопрос участники анкетирования называли любимые произведения. Любимые книги пятиклассников - «Алиса в стране чудес» Л. Кэрролла, «Приключения Тома Сойера» М. Твена, «Рони, дочь разбойника» А. Линдгрена, «Из сказок тысячи и одной ночи». Один читатель не только назвал «Чайку по имени Джонатан Ливингстон» Р. Баха любимым произведением, но смог рассказать одноклассникам основную идею произведения.

Шестиклассники перечислили такие книги, как «Приключения Тома Сойера» Марка Твена, «Азazelь» Бориса Акунина, «Хоббит» Дж. Толкиена, «Код да Винчи» Дэна Брауна, «Алхимик» и «Пятая гора» Паоло Коэльо. Стоило одному читателю взять в библиотеке

«Хроники Нарнии» Клайва Льюиса (к счастью, все восемь книг этой серии есть в нашей библиотеке), как его примеру последовали многие соученики.

Учащиеся седьмых классов среди читаемых называли «Приключения Шерлока Холмса» К. Дойля, «Приключения Тома Сойера» М. Твена, «Борьбу за огонь» Рони-старшего.

С возрастом читательский интерес становится шире и разнообразнее. Любимые авторы восьмиклассников - братья Стругацкие, М. Булгаков, А. Беляев, И. Ефремов, Ричард Бах, С. Лукьяненко, А. Кристи, А. Грин, Дж. Роулинг, П. Коэльо, Майн Рид, Ж. Верн, Г. Бичер-Стоу, братья Гримм, Дюма, М. Твен, Стендаль, Ж. Санд, Ф. Саган, Э. Войнич, Э.-М. Ремарк, М. Митчелл, А. Пушкин, М. Лермонтов, Н. Гоголь.

Девятиклассники, наряду с такими авторами как М. Булгаков, С. Лукьяненко, Ж. Верн, называли Д. Донцову, К. Дойля, Б. Акунина, Р. Хаггарда, А. Айзимова, В. Гюго, К. Маккалоу.

В десятом классе появился интерес к Шекспиру, также читаемы К. Дойль, А. Беляев, А. Азимов, А. и Б. Стругацкие, И. Ефремов, В. Каверин, С. Кинг, Р. Брэдбери, Х. Мураками, Э. Хемингуэй, А. Сент-Экзюпери, С. Цвейг, Ш. Бронте, Э. Кордова, Г. Лавкрафт, Р. Кийосани. Стабилен интерес к программным произведениям М. Шолохова, И. Гончарова, Н. Гоголя, М. Горького, В. Короленко, И. Тургенева, М. Лермонтова. Как ностальгия по детству, отмечают «Денискины рассказы» В. Драгунского, сказки А.С. Пушкина, «Волшебник Изумрудного города» В. Волкова, «Алиса в стране чудес» К. Булычева, «Властелин колец» Дж. Толкиена, «Гарри Поттер» Дж. К. Роулинг («книга, после которой я полюбила чтение»), «Без семьи» Г. Мало.

Учащиеся 11 класса прибавили в свой актив таких писателей, как А. Куатье, Д. Браун, Ивасаки, С. Моэм, Н. Перумов, Э. По, Т. Драйзер, Г. Маркес, П. Андерсон, М. Зощенко, Г. Флобер. Это наряду с перечисленными В. Шекспиром, Ж. Верном, Стендалем, М. Булгаковым, А. Азимовым, С. Лукьяненко, П. Коэльо. И, конечно же, классику – И.С. Тургенева, М.Ю Лермонтова, Н.В. Гоголя, Ф.М. Достоевского.

Выпускники лицея читают, в основном, классику, но наряду с ней, таких авторов, как Б. Акунин, П. Коэльо, Д. Браун, Дж. Толкиен. В беседе с ними мы заметили, что интерес к этим авторам значительно глубже и серьезнее, чем у читателей 6-9-х классов.

Таким образом, исходя из данных полученных в результате анкетирования, можно сделать следующие выводы.

Интерес к чтению учащихся лицея им. Н. В. Гоголя стабилен и разнообразен. Потребность в чтении велика у старшеклассников. Многие учащиеся отмечали, что они хотели бы читать чаще, но у них нет такой возможности из-за высокой учебной нагрузки. Заметим, что интерес к хорошей литературе у учащихся 5-8 классов не слишком развит. Они не всегда умеют выбрать интересную книгу. Читатели именно этого возраста нуждаются в рекомендациях библиотекаря. Но мы не можем выдать нужную школьнику книгу из-за ее отсутствия в фонде библиотеки. Мы можем лишь дать рекомендации купить ту или иную книгу или взять в городской библиотеке.

Работа с книгой предполагает наличие современной художественной литературы, популярных и читаемых авторов на полках библиотеки, регулярное пополнение книжного фонда. И если этого нет, то библиотека может потерять свои функции в становлении учащегося как вдумчивого и серьезного читателя, умеющего «отделять зерна от плевел».

Olga Cuznețova,
Biblioteca Liceului „N.V.Gogol”
Chișinău

PORTOFOLIUL BIBLIOTECARULUI

SISTEMUL ACȚIUNILOR CULTURAL-EDUCATIVE ȘI INFORMAȚIONALE ÎN BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PENTRU COPII "ION CREANGĂ" (Concept)

Introducere

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” este o instituție de cultură, informare și educație, care contribuie la formarea tinerei generații, oferind acces la patrimoniul cultural și informațional prin diverse servicii și activități.

O componentă importantă a activității Bibliotecii o constituie sistemul de acțiuni cultural-educative și informaționale, organizate pentru diferite categorii de beneficiari în conformitate cu Statutul Bibliotecii.

Scopuri și obiective

Acțiunile cultural-educative și informaționale au ca scop promovarea valorilor culturale naționale și universale, formarea și dezvoltarea nivelului de cultură generală și informațională a beneficiarilor prin intermediul mijloacelor specifice instituției bibliotecare.

Obiectivele propuse spre realizare sunt următoarele:

- promovarea cărții și a lecturii printre copii;
- formarea deprinderilor de lectură permanentă și a culturii informaționale a beneficiarilor;
- răspândirea cunoștințelor și informației de ordin cultural și științific;
- satisfacerea intereselor și cerințelor de informare, studiu și delectare a beneficiarilor;
- atragerea noilor beneficiari la Bibliotecă;
- promovarea serviciilor Bibliotecii;
- valorificarea fondului documentar al Bibliotecii;
- sporirea imaginii Bibliotecii și a bibliotecarului în societate.

Principii de organizare

Organizarea și conținutul acțiunilor cultural-educative și informaționale este în concordanță cu statutul și Regulamentul de organizare

și funcționare a Bibliotecii, structura organizațional-funcțională a instituției, conținutul colecțiilor, contingentul de beneficiari ai Bibliotecii, caracterul și conținutul intereselor și nevoilor de informare ale acestora.

Sistemul acțiunilor cultural-educative și informaționale este organizat în baza următoarelor principii:

- *principiul echității* (accesul la acțiunile organizate este liber și nelimitat pentru toate categoriile de beneficiari ai Bibliotecii indiferent de apartenența etnică, starea socială, fizică și materială);
- *principiul accesibilității* (respectarea particularităților de vârstă și individuale, a particularităților de percepere și asimilare a informației în determinarea conținutului și formelor de activitate utilizate pentru diferite categorii de beneficiari-copii și îndrumători de lectură);
- *principiul continuității* (acțiunile organizate au un caracter unic, sistematic sau ciclic, asigurând continuitatea în timp și coerența în promovarea cunoștințelor și valorilor);
- *principiul flexibilității* (sistemul acțiunilor cultural-educative și informaționale are un caracter dinamic, conținutul și modul de realizare modificându-se în dependență de evoluția mediului cultural, a intereselor și necesităților de informare, dezvoltare și delectare ale beneficiarilor, a colecțiilor și tehnologiilor informaționale implementate în Bibliotecă);
- *principiul diversității* (acțiunile cultural-educative și informaționale sunt diverse ca tip, formă și conținut);
- *principiul sistemic* (presupune legătura, completarea reciprocă, interconexiunea între acțiunile organizate);
- *principiul cooperării intra/interinstituționale* (cooperarea între serviciile Bibliotecii, precum și colaborarea cu alte biblioteci, instituții de învățământ preșcolar și preuniversitar, centre de creație, alte instituții preocupate de lectura și educarea copiilor).

Beneficiari

Beneficiarii acțiunilor cultural-educative și informaționale desfășurate în Bibliotecă sunt utilizatorii și non-utilizatorii Bibliotecii structurați pe următoarele categorii:

- preșcolari

- elevi din ciclul primar (7-10 ani)
- elevi din ciclul gimnazial (11-16 ani)
- elevi din ciclul liceal (peste 16 ani)
- îndrumători de lectură (părinți, pedagogi, bibliotecari ș.a.)

Biblioteca organizează acțiuni cultural-educative și informaționale pentru fiecare categorie de beneficiari, în corespundere cu particularitățile de vârstă și specificul intereselor și nevoilor de informare și delectare ale acestora.

Sistemul de acțiuni

Sistemul de acțiuni cultural-educative și informaționale include acțiuni diverse ca conținut și formă, adresate diferitor categorii de beneficiari:

- Acțiuni de promovare a cărții și a lecturii printre copii (Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Săptămâna lecturii și a cărții pentru copii, Zile ale editurilor, mese rotunde, dezbateri, etc.);
- Acțiuni orientate spre promovarea serviciilor Bibliotecii și atragerea noilor beneficiari la Bibliotecă (Zilele Bibliotecii, Zilele Filialei, excursii, Zile ale ușilor deschise, Zile ale Bibliotecii în școli și licee ș.a.);
- Acțiuni orientate spre formarea deprinderilor de lectură permanentă și a culturii informaționale a beneficiarilor (lecturi comentate, călătorii literare, ore de poveste, ore de poezie, matinee și șezători literare, conferințe ale cititorilor, campanii de lectură, lecții de cultură a informării, cursuri de instruire a beneficiarilor ș.a.);
- Acțiuni orientate spre răspândirea cunoștințelor și informației de ordin cultural și științific (Zile ale informației, Zile ale bibliografiei, Săptămâna Cunoștințelor, Zilele Republicii, întâlniri cu personalități, cenacluri, cluburi pe interese, etc.);
- Acțiuni de valorificare a fondului documentar al Bibliotecii, de promovare a valorilor literare și culturale (expoziții, reviste bibliografice, discuții asupra cărților, lansări și prezentări de carte, medalia literare, audieri și vizionări, mese rotunde, dezbateri ș.a.);
- Acțiuni orientate spre dezvoltarea creativității copiilor (concursuri literare, concursuri de desene, victorine, ore muzical-teatralizate, cenacluri literare, cluburi pe interese, salon muzical).

Mod de realizare

În baza acestei concepții se elaborează Programul anual al acțiunilor cultural-educative și informaționale. Realizarea acestor acțiuni ține de competența serviciilor Activitate cu publicul, structurate după:

- criteriul de vârstă a beneficiarilor serviți (serviciile Activitate cu preșcolari și copii de 7-10 ani, Activitate cu copii de 11-16 ani);
- specificul colecțiilor (serviciile Carte străină, Mediateca);
- amplasament (Filiala nr. 1, Filiala nr. 2).

Tematica acțiunilor de interes general pentru toate categoriile de beneficiari este inclusă în programul de activitate a tuturor serviciilor menționate.

Realizarea activităților respective este coordonată de serviciul Animații culturale și promovare a lecturii.

Elaborare:

Claudia Balaban

director general al BNC „Ion Creangă”,

Eugenia Bejan

prim director adjunct,

Lilia Tcaci

director adjunct

ANUL LECTURII ÎN BIBLIOTECILE PENTRU COPII

În cadrul Seminarului Național „Aspecte ale lecturii și accesul la informație în biblioteci” (11 decembrie 2007) a fost lansat oficial Anul Lecturii în Republica Moldova. Programul cadru, recomandat spre realizare în 2008 - Anul Lecturii, include un șir de activități care urmează a fi organizate în parteneriat de către biblioteci, instituții de învățământ, mass-media, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Centrul „Acces-info”, Biroul de Informare al Consiliului Europei, alte instituții și organizații nonguvernamentale.

Experiența unor țări ca Marea Britanie, Franța, Rusia, România ș.a., în care s-au derulat campanii similare Anului Lecturii, demonstrează că, rezultate mai bune au fost obținute în special acolo unde accentul a fost pus pe lectura copiilor și tinerilor. În acest sens, un rol important în realizarea obiectivelor Anului Lecturii revine bibliotecilor pentru copii, activitatea cărora este orientată prioritar spre formarea cititorului de la vârsta cea mai fragedă, modelarea gustului pentru lectură, promovarea lecturii ca factor esențial în procesul de cunoaștere, în educarea, formarea și realizarea socială a tinerilor.

O campanie națională presupune, pe lângă un program de acțiuni la nivel de țară, realizarea unor programe, acțiuni pro-Lectură la nivel de comunitate, instituție bibliotecară.

Campaniile pro-Lectură în bibliotecile pentru copii pot avea ca **motto**:

- Noua generație alege lectura;
- Să citești e la modă;
- Enter pe CARTE;
- Dacă ai aripi de carte, zbori mai sus, vezi mai departe, etc.

Obiective:

- atragerea la lectură a tuturor copiilor, de la vârsta cea mai fragedă, încurajarea copiilor să citească mai mult;
- „reabilitarea” lecturii neangajate (de plăcere), readucerea lecturii la rangul de activitate de interes prioritar pentru copii;
- reactivarea lecturilor de familie, promovarea lecturii ca mijloc de relaționare între părinți și copii;

- sporirea imaginii cărții și bibliotecii în comunitate, creșterea prestigiului copilului-cititor în mediul școlar și comunitar;
- sensibilizarea comunității, factorilor de decizie față de problemele existente în sfera lecturii și bibliotecilor, implicarea acestora în rezolvarea lor.

Destinație:

- ✓ copii de toate vârstele, reali și potențiali cititori;
- ✓ părinți, bunici;
- ✓ profesori, educatori.

Parteneri:

- biblioteci publice, biblioteci școlare;
- școli, grădinițe, centre de creație a copiilor;
- organe ale administrației publice locale;
- organizații non-guvernamentale;
- mass-media.

„Itinerar” - model al Anului Lecturii în bibliotecile pentru copii

Ianuarie

Generic: E timpul cărților deschise

Scop:

Lansarea Anului Lecturii în biblioteci, instituții de învățământ, comunități.

Activități:

- campanie publicitară în mass-media, în școli, afișe, fluturași, ghiduri de prezentare, indicatoare stradale spre biblioteci;
- întâlniri cu scriitori și editori,
- concurs de afișe, semne de carte, texte publicitare cu genericul „Instigare la lectură”;
- lansarea unor acțiuni gen „O carte pentru biblioteca mea”;
- lansarea maratonului „Fii cu un pas înainte – citește o carte!”, etc.

Februarie

Generic: Ocolul pământului în 30 de zile

Scop:

Popularizarea literaturii universale pentru copii și a cunoștințelor despre lume.

Activități:

- prezentări de cărți ale autorilor străini;
- călătorii literare în timp și spațiu;
- activități de promovare a cărților de călătorie și aventură, a literaturii de referință și științifico-cognitivă din domeniul geografiei, istoriei, astronomiei;
- victorine, concursuri ale celor pasionați de geografie, etc.

Important:

2008 – Anul Internațional al Planetei Pământ

8 februarie - 180 ani de la nașterea scriitorului francez Jules Verne, autor al seriei de cărți „Călătorii extraordinare”

Cărți jubiliare:

Ocolul pământului în 80 de zile de J. Verne - 135 ani (1873)

Copiii căpitanului Grant de J. Verne - 140 ani (1868)

Un căpitan de 15 ani de J. Verne - 130 ani (1878)

Insula comorilor de R.L. Stevenson – 125 ani (1883).

Martie

Generic: **Citesc și cresc**

Scop:

Atragerea la lectură a copiilor de vârstă preșcolară și școlară mică.

Activități:

- Zilele Bibliotecii în grădiniță;
- „Pași spre bibliotecă”, „Descoperă magia lecturii” – programe de promovare a lecturii și bibliotecii în grădinițe și școli;
- Ziua jocului preferat;
- ore de poveste, jocuri literare, lecturi comentate, înscenări, concursuri ale declamatorilor și alte forme de activitate care presupun utilizarea metodelor participative (joc, teatru, etc.).

Important:

1-7 martie – Zilele Creangă

21 martie – Ziua Internațională a Poeziei

Cărți jubiliare:

Povestea soldățelului de plumb de H.Ch. Andersen – 170 ani (1838)

Aventurile lui Pinocchio de Carlo Collodi – 125 ani (1883)

Povestea unui om leneș, Ivan Turbincă de Ion Creangă – 130 ani (1878).

Aprilie

Generic: **Cărțile copilăriei mele**

Scop:

Promovarea celor mai bune cărți pentru copii din literatura națională și universală, stimularea lecturii și creativității copiilor.

Activități:

- expoziții ample, saloane, mini-saloane de carte;
- prezentări de carte, întâlniri cu scriitori, ilustratori, editori;
- concursuri de lectură;
- acțiuni teatralizate;
- întâlniri (mese rotunde) cu participarea cititorilor din diferite generații;
- lansarea pe site-ul bibliotecii a forumului „Citește o carte” în care copiii să recomande altor copii cărți pentru lectură, să discute asupra cărților citite;
- ateliere, mese rotunde cu participarea bibliotecarilor, editorilor, îndrumătorilor de lectură, etc.

Important:

1-7 aprilie – Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru Copii

2 aprilie – Ziua Internațională a Cărții pentru Copii.

Mai

Generic: **Cartea ne adună acasă**

Scop:

Stimularea lecturii în familie, formarea părinților ca îndrumători de lectură.

Activități:

- Ziua ușilor deschise pentru părinți și bunici;
- expoziții, ghiduri de lectură pentru părinți;
- ateliere de lectură pentru copii și părinți;

- concursuri de lectură și cultură generală pentru întreaga familie;
- concurs de creație „Cartea în familia mea”, etc.

Important:

15 mai – Ziua Internațională a Familiei

1 iunie – Ziua Internațională a Ocrotirii Copiilor

Cărți jubiliare:

Singur pe lume de Hector Malot – 130 ani (1878)

Oliver Twist de Charles Dickens – 150 ani (1858).

Iunie - August

Campania „**Lecturi de vacanță**”

Scop:

Stimularea lecturii extrașcolare a copiilor.

Activități:

- ghiduri de lectură pentru vacanță;
- cluburi pe interese;
- vizite în tabere;
- concursuri de desene inspirate din lectură;
- concursuri ale celor mai buni cititori, etc.;
- cursuri de inițiere în limbi străine;
- cursuri de utilizare a computerului ș.a.

Septembrie

Generic: **Cărțile – punți spre cunoaștere**

Scop:

Promovarea cunoașterii prin lectură, popularizarea colecțiilor de referință și a literaturii științifico-cognitivă pentru copii.

Activități:

- Săptămâna cunoștințelor în bibliotecă;
- Zile ale informației, Zile ale bibliografiei;
- Ziua profesorului/educatorului în bibliotecă;
- „Pași spre cunoaștere” – ghiduri de lectură pe domenii;
- Lecturiada – concurs al erudiților;
- cluburi pe interese, cercuri de studiere a limbilor străine, etc.

Important:

1 septembrie – Ziua Cunoștințelor

8 septembrie – Ziua Internațională pentru alfabetizare

26 septembrie – Ziua Limbilor Europene.

Octombrie

Generic: **Universul informației – de la Gutenberg la Internet**

Scop:

Promovarea „diversității informaționale”, utilizarea tehnologiilor informaționale în scopuri educaționale.

Activități:

- promovarea fondului de referință;
- promovarea surselor de informare electronice (ghiduri de site-uri Internet, biblioteci virtuale, prezentări de CD-ROM-uri, DVD-uri);
- cursuri de inițiere în utilizarea computerului, Internet-ului;
- ringuri intelectuale;
- concursuri ale infonavigatorilor, etc.

Important:

29 octombrie – Ziua Mondială a Cărții

29 octombrie – Ziua Internațională a Internet-ului

ultima zi de luni a lunii octombrie – Ziua Internațională a Bibliotecilor Școlare.

Noiembrie

Generic: **Suntem la fel – cărțile ne sunt prieteni**

Scop:

Atragerea la lectură și bibliotecă a copiilor cu nevoi speciale.

Activități:

- lecturi comentate, audieri în grup;
- întâlniri cu scriitori;
- acțiuni de promovare a lecturii în școli-internat, centre de plasament, școli speciale, spitale, etc.;
- concursuri, jocuri literare;
- concursuri de desene inspirate din lectură;
- inițiere în utilizarea computerului;
- jocuri pe calculator;

Important:

13 noiembrie – Ziua Internațională a Educației Copiilor Nevăzători

16 noiembrie – Ziua Internațională a Toleranței

3 decembrie – Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități.

Decembrie

Genericul: **Anul lecturii – totalizări, proiecte de viitor**

Activități:

- Topul celor mai buni cititori;
- Topul celor mai fideli prieteni ai bibliotecii;
- totalizări de concursuri și acțiuni lansate pe parcursul anului;
- ateliere, prezentări ale celor mai bune practici, proiecte de succes;
- informații în mass-media, etc.

Modelul dat propune acțiuni diverse ca formă, conținut și destinație, urmând a fi adaptat la condițiile fiecărei biblioteci în parte. Deși fiecare etapă a acestui „itinerar” este axată pe o anumită tematică sau grup-țintă, multe dintre acțiunile incluse aici pot fi (sau trebuie) realizate permanent, pe parcursul întregului an.

În această campanie de promovare a lecturii se înscriu și activitățile pe care Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” le va organiza la nivel național în 2008:

- **Salonul Internațional de Carte pentru Copii, ediția a XII-a**

Perioada de desfășurare: 16-19 aprilie 2008

Din program:

- „Dialogul bibliotecar-copil în contextul lecturii, informării, cunoașterii” – simpozion
- Forumul copiilor-laureați ai Concursului „Ofrandă pentru biblioteca mea”

- **Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XVIII-a**

Perioada de desfășurare: ianuarie-iulie 2008

Scop: Stimularea lecturii copiilor, familiarizarea cu viața și activitatea personalităților din literatura și cultura națională și universală

Tema: „Viața și opera lui Ion Druță” (3 septembrie – 80 ani de la naștere)

Participă: elevi ai claselor X-XII

- **Concursul republican radiofonic „Descoperă lumea nouă prin SUA”**

Perioada de desfășurare: aprilie-iulie 2008

Scop: Familiarizarea copiilor cu istoria, cultura și literatura SUA

Organizatori: Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Ambasada SUA în Republica Moldova, Redacția emisiuni radio pentru copii a Companiei „Teleradio-Moldova”

Participă: elevi ai claselor VII-XII

- **Concurs al cărților manuscrise**

Perioada de desfășurare: mai-noiembrie 2008

Scop: Dezvoltarea creativității copiilor, atragerea la lectură

Organizatori: Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova

Participă: elevi de toate vârstele

- **Atelierul profesional „Anul Lecturii în bibliotecile pentru copii: programe și acțiuni de succes”**

Perioada de desfășurare: noiembrie 2008

Scop: Diseminarea experienței, promovarea acțiunilor de succes desfășurate în cadrul Anului Lecturii

Participă: bibliotecari din bibliotecile publice și bibliotecile școlare.

Lilia Tcaci,
director adjunct,
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

LITERATURA PENTRU COPII A OTILIEI CAZIMIR

1. De ce o comunicare despre literatura pentru copii a Otiliei Cazimir?

Fără îndoială, așa cum există o modă vestimentară, așa cum există o modă a mașinilor, a stilurilor de construcție a clădirilor, sau o modă a aranjării părului, tot așa există o modă a scriitorilor. Bunăoară, deceniul acesta se poartă scriitorul X, sau, mai general, în anii cutare a fost la modă proza de tipul... Așa se face că, în funcție de criterii mai mult sau mai puțin clare, fiecare generație își asumă un anumit *trend*, pe care îl slujește, fie dintr-o postură contemplativă, fie implicându-se în dezvoltarea propriu-zisă a acelui *trend*.

Ei bine, afirm cu toată responsabilitatea, că, din nefericire, Otilia Cazimir nu se mai poartă. Cel puțin în saloanele criticii literare contemporane, deloc dispuse la a mai zăbovi asupra unor aspecte rămase încă insuficient discutate. Încetul cu încetul, scrierile sale au căzut în uitare. Cu atât mai mult literatura pentru copii pe care, cu farmec aparte și cu un har rar întâlnit, autoarea lui *A murit Luchi...*¹ a oferit-o veacului ei. Cine mai vorbește astăzi despre cărți precum *Jucării*², *Albumul cu poze*³, *Baba Iarna intră-n sat*⁴?

Nici măcar cei doi exegeți ai Otiliei Cazimir, George Sanda și Constantin Ciopraga, nu insistă foarte mult pe secțiunea aceasta din creația autoarei în discuție. Primul, în monografia din 1984, plasează scrierile pentru copii într-o discuție generală despre o poezie dedicată naturii/naturalului, pe fundalul apetenței pentru umor de tip topârceanian⁵. De

¹ *A murit Luchi... Cum am cunoscut eu lumea*, Editura Tineretului, 1966.

² *Jucării*, Editura Junimea. – Iași, 1996.

³ *Albumul cu poze*, Editura Tineretului. – București, 1967.

⁴ *Baba Iarna intră-n sat... și alte poezii*, Editura Ion Creangă, 1972.

⁵ George Sanda, *Otilia Cazimir*, Editura Cartea Românească. – București, 1984, pp. 31-33: „Particularități inedite capătă umorul în poezia universului infantil, al micilor viețuitoare și al copilului. La fel ca G. Topârceanu, s-a aplecat cu gravă curiozitate asupra micilor și marilor taine ale naturii, de la gâza minusculă...” etc., etc. Ceva mai încolo, completează: „Poezia copilăriei a găsit în Otilia Cazimir nepuizabile modalități de exprimare” și „...a știut ca puțini dintre scriitorii noștri să le facă copiilor, din poezie, una din cele mai fru-

altfel, monografia în discuție o îndatorează enorm pe Otilia Cazimir lui George Topârceanu, deopotrivă biografic și bibliografic. În ceea ce-l privește pe Constantin Ciopraga, afirmă că „consonanța afectivă cu cei mici nu obligă la reducerea proporțiilor, la miniaturizare”, face o trimitere la un comentariu al lui Garabet Ibrăileanu, care afirma că „[O.C.] nu e tentată niciodată să cadă în ceea ce s-ar putea numi miniaturism sentimental, iar la nevoie are un antidot: humorul”, după care distinsul academician ieșean zăbovește la un concept extrem de important, poate chiar unul „cheie”, asupra căruia vom reveni ceva mai încolo⁶. Un al treilea exeget contemporan care se oprește asupra literaturii pentru copii, Dumitru Vacariu, se limitează doar la a trece în revistă scrierile de gen ale poetei, fără a ne da satisfacția vreunei idei personale⁷. Desigur, dincolo de acest impediment, lăudabil este gestul său de a realiza o colecție de „best of”-uri din creația Otiliei Cazimir dedicată celor mici.

În afara celor trei enumerați mai sus, referiri la tema aceasta nu s-au mai făcut decât extrem de tangențial, asta în ciuda faptului că Otilia Cazimir rezistă literar, în primul rând, prin literatura sa pentru copii și mai puțin printr-o poematică erotică clar depășită, sau o proză care nu a convins pe foarte multă lume nici la acea vreme. Comunicarea de față încearcă a aduce un omagiu autoarei *Jucăriilor* (pe data de 8 iunie 2007 s-au împlinit 40 de ani de la trecerea ei în neființă), dar și a trage un semnal de alarmă în privința literaturii pentru copii în general.

2. De ce a scris Otilia Cazimir literatură pentru copii?

O întrebare la care tentația de a răspunde chiar prin cuvintele celei invocate este mare. „Gingășia copiilor m-a cucerit dintotdeauna. M-am apropiat de ei râzând, scriindu-le poezii vesele cu o ușoară nuanță de ironie”⁸. Sau: „Literatura pentru copii trebuie oricând să încante, să

moase jucării”. În fine, un ultim loc în care Sanda discută despre această chestiune e acela în care face o paralelă (interesantă de altfel) între Ușinski, cu a sa *Baba Iarna face pozne* și Cazimir, cu *Baba Iarna intră-n sat...*, pp.124-125.

⁶ Constantin Ciopraga, „Otilia Cazimir, poetă a sufletelor simple”, prefață la volumul *Poezii*, de Otilia Cazimir, Editura Pentru Literatură. – București, 1964, p. XXI.

⁷ *Otilia Cazimir. Viața și opera – în imagini*, ediție îngrijită de Dumitru Vacariu, Casa Editorială Regina. – Iași, pp.20-22.

⁸ Dintr-un interviu realizat de George Sanda. Fragment redat de acesta din urmă în *Otilia Cazimir*, ed. cit., p.42.

atrage chiar și pe adult. Nu voi obosi să repet că literatura pentru copii trebuie să se inspire, în primul rând, dintr-o mare dragoste și înțelegere față de sufletul copilului de orice vârstă”⁹. Sau o altă afirmație care dă socoteală despre relația Otiliei Cazimir cu cei mici: „Ar trebui să se organizeze în toate țările lumii un marș al copiilor, al tuturor copiilor, de la cei purtați în brațe de mamele lor și până la cei ajunși în pragul adolescenței, care să înalțe un singur steag uriaș pe care să scrie în toate limbile pământului: *Vrem să trăim!*”¹⁰.

După cum se poate înșă sesiza, citatele de mai sus nu răspund decât vag la întrebarea „De ce a scris Otilia Cazimir literatură pentru copii?”, indicând doar o puternică afecțiune și, implicit, bunătatea sufletească ca trăsătură definitorie de caracter.

A da un răspuns pertinent la o asemenea interogație implică, credem, o generalizare, sau, altfel spus, ridicarea unei alte probleme: *De ce scriu unii autori literatură pentru copii?*. La rândul ei, această întrebare secundă ni se pare mai ușor solvabilă prin recursul la o terță interogație: *De ce nu scriu, cei mai mulți autori, literatură pentru copii?*. Să încercăm câteva răspunsuri:

- consideră că a face așa ceva ar constitui un fel de retrogradare de sine, o ratare sigură a soclului, o înjosire, o risipire în zadar;
- nu vor beneficia niciodată de recenzii, de apariții prin reviste de calibru. Aici e o problemă mult mai adâncă: lipsa unei critici literare specializate pe acest segment, dar și faptul că publicațiile culturale din România ignoră cu desăvârșire ideea găzduirii în paginile lor a textelor de o asemenea factură;
- sunt incapabili să „practice” în mod autentic inocența, stare de spirit indispensabilă unui astfel de demers literar. În cele mai bune cazuri o mimează și atunci, implicit, ratează o scriitură cinstită și de calitate.

Există și alte motive, însă acestea trei mi se par a fi esențiale. Ele pot oferi, traduse în pozitivitate, rețetarul moral de care are nevoie un autor de literatură pentru copii. Cuantificând, Modestie, Altruism dezinteresat și Inocență nemimată. Sunt calități pe care, oricine parcurge

⁹ Otilia Cazimir despre literatura pentru copii, în „Contemporanul”, 1958.

¹⁰ În Otilia Cazimir, ed. cit., p.44.

biografia Otiliei Cazimir (și aici monografia lui George Sanda este un excelent instrument), le identifică fără nici o dificultate. În definitiv, actele de viață ale unui scriitor pot da socoteală, fără apel la psihanaliză, de actele literare pe care acel scriitor le produce.

Modestia Otiliei Cazimir transpare, înainte de toate, din relațiile cu colegii de breaslă ai timpului ei. Începând cu cei de la revista „Viața Românească”, spațiu în care, după cum singură mărturisește, nu îndrăznea să rostească vreun cuvânt. Nu atât dintr-un sentiment de inferioritate, sau dintr-un complex de ordin feminin, manifestat într-o lume prin excelență a bărbaților, cât dintr-o frumoasă smerenie culturală, unică într-un spațiu al orgoliilor inflamate și al credințelor ferme că fiecare este cel mai strălucit, cel mai talentat, cel mai... Un alt episod¹¹ semnificativ îl reprezintă supărarea pe care i-o produce Otiliei Cazimir faptul că „fetele”, colegile ei de liceu, atunci când discutau despre Ibrăileanu, nu foloseau politicosul „domnul”. Tot de modestie ține stoicul ei refuz de a părăsi Iașul, în favoarea unui București în care „se făceau și se desfăceau” lucrurile în literatură. Apoi, miile de pagini traduse, ce altceva decât tot modestie reflectă, punere în slujba altuia?

Altruismul Otiliei Cazimir e invocabil cel mai mult în relația ei cu George Topârceanu, o „prietenie literară”, în fapt, cel puțin din partea ei, o mare dragoste. Memorabile scenele ultimelor luni de viață ale lui Topârceanu, cu Otilia însoțindu-i tăcută și îndurerată suferința. Iar mai târziu, după moartea acestuia, ajutorul material acordat de poetă „rivalei” sale, dna Topârceanu, este din nou elocvent pentru a tușa altruismul acesta.

Inocența răzbate, la rândul ei, din poate cea mai reprezentativă scriere pentru copii, semnată de Otilia Cazimir: *A murit Luchi*, colecție de „amintiri”, cu tentă profund autobiografică, centrată pe secțiunea unei copilării pe cât de îndepărtate, pe atât de intim și personal evocată. Dacă, bunăoară, în *Amintirile* lui Creangă inocența este una din caracteristicile personajului-copil, în *A murit Luchi* această calitate aparține deopotrivă personajului-copil și naratorului adult, cei doi întâlnindu-se undeva, într-un indefinibil punct dintre trecut și prezent.

¹¹ Aceste secvențe biografice sunt cel mai bine nuanțate în monografia lui George Sanda, însă unele dintre ele au devenit deja folclor, arhicunoscute în mediile scriitoricești.

3. Muzeul „Otilia Cazimir”

De cele mai multe ori, o casă dă socoteală de felul de a fi al celui care o locuiește. Construcția ei este influențată și, desigur, influențează, construcția ființială a respectivului. În fapt, vizitatorii caselor memoriale caută frânturi din personalitatea celor al căror nume se află înscris pe frontispiciile de la intrare.

Deși plecată de aproape patru decenii în lumea poveștilor eterne, Otilia Cazimir poate fi „întâlnită” într-o casă din cartierul ieșean Bucșinescu. O casă specială, plină de farmec, dulce precum un surâs de copil, fragilă parcă, însă inspirând forță, tărie de caracter, hotărâre. Iarna troienită de zăpezi, vara cotropită de verdeață și, ironie a sorții sau întâmplare, de flori de „nu-mă-uita”, casa cu pricina a devenit muzeu în 1972. Împreună cu părinții, Otilia s-a mutat aici în 1908 și multe din temele creației sale i-au fost inspirate de locurile și obiectele de aici. Cerdacul, acoperit de o iederă evocatoare de trecute vremi, spațios, invadat de lumină, un fel de preludiu la pătrunderea într-o lume.

Apoi, odaia de primire a oaspeților, în care și acum, la patruzeci de ani după, te simți „ca acasă”. Obiectele de mobilier pe care le-a utilizat scriitoarea, o sobă cu lemne menită a îmblânzi frigul ce vine dinspre pivnița de dedesubt, pereții aproape sufocați de ilustrații și de portrete. Dacă starea ce te domină parcurgând această primă încăpere este relaxarea, lucrurile se schimbă în cea de-a doua odaie, camera de lucru a Otiliei Cazimir. Sobră, dar călduroasă, grevată de seriozitate, însă pe alocuri copilăroasă, încăperea aceasta seamănă leit cu opera autoarei în discuție. Sub sticla ce acoperă masa, zecile de fotografii ale celor dragi scriitoarei te invită la reculegere, la reflecție despre ce însemna odinioară adevărata prietenie. De jur-împrejur, vitrine pline cu edițiile *princeps* ale scrierilor ei stau mărturie la fantastica putere de muncă și la diversitatea preocupărilor.

Așa cum relatează muzeografiile de aici, publicul de bază a rămas alcătuit din copii. Uimiți mereu că au șansa să meargă „acasă” la „doamna din manual”, acaparați de îndată de sensibilitatea infinită ce plutește în aer și de sentimentul că cineva tocmai le spune o poveste. Pentru că Muzeul „Otilia Cazimir” este una dintre puținele case memoriale din Iași ce pare încă locuită, bântuită, la modul cel mai frumos, de un duh bun și blând.

O vizită prin această casă reprezintă, în fapt, un argument puternic al existenței celor trei calități enumerate mai sus: modestie, altruism, inocență.

Concluzii

Este greu de crezut că Otilia Cazimir are vreo șansă să supraviețuiască literar prin poezia sa. Este o afirmație pe cât de dureroasă, pe atât de confirmată de noile tendințe ale poeziei românești, care, din câte se pare, dorește să o rupă, odată pentru totdeauna, cu „clasicismele”, cu rimele bine alese, cu odele înălțate iubirii, naturii, simplității. Istoriile literare contemporane pomenesc numele ei doar în treacăt, fără a mai zăbovi asupra unor chestiuni de teorie literară, de comentariu sau măcar trecere în revistă. Deși ar mai fi multe de spus...

Singura soluție de „nemurire” o reprezintă pentru Otilia Cazimir literatura pentru copii pe care a lăsat-o. O literatură proaspătă, care suscită fără îndoială interesul celor mici, o literatură pe cât de necesară, pe atât de plăcută. Necesară din perspectiva faptului că nevoia de poveste este una dintre nevoile fundamentale ale românilor¹² și, prin oricâte pățanii am trece ca neam, verbul „a povesti” va rămâne unul de maximă importanță. Plăcută, pentru că o recuperare justă a acestui tip de literatură ar coincide până la un anumit punct cu o recuperare a propriei noastre sensibilități, atât de erodată, de fisurată de o cotidianitate care nu mai are răbdare cu noi.

Călin Ciobotari,
Casa memorială „Otilia Cazimir”
Iași

¹² Să ne amintim de Constantin Noica, filozoful care își construia sistemul ontologic pe ideea de poveste. „N-ar fi dacă nu s-ar povesti”, vorba aceasta populară ce demonstrează dependența „a fi”-ului de faptul de-a povesti.

INFORMAȚII DE PESTE HOTARE

NAMINARA - REPUBLICA CĂRȚII PENTRU COPII

În procesul de educație a generațiilor tinere, cartea a fost și va rămâne cel mai valoros instrument. Cartea pentru copii, parcurgând etapele de creare și editare, necesită o intensă activitate de promovare. În acest scop se organizează Ziua Internațională a Cărții pentru Copii, târguri și saloane de carte, prezentări de carte, întâlniri cu creatorii de carte pentru copii (scriitori, ilustratori, traducători, editori, tipografi).

În perioada 30 aprilie-3 mai 2007 în Coreea de Sud a avut loc deschiderea ediției a 3-a a Festivalului Internațional de Carte pentru Copii NAMBOOK-007, care a durat până la 1 iulie. Acest festival are ca obiective dezvoltarea imaginației prin cărți, crearea unui spațiu de poveste, unde se întâlnesc oamenii, natura și cărțile, înlăturarea, prin carte, a diferențelor de rasă, vârstă, naționalitate.

Festivalul are loc pe Insula Nami, care se află la 63 km de Seoul și a fost numită în memoria generalului coreean Nami înmormântat pe insulă în anul 1457. Insula Nami a fost proclamată la 1 martie 2007 Republica Copilăriei Naminara, care include Centrul Cultural UNICEF, Centrul Cultural Andersen, școala ecologică Nami, Muzeul Figurilor de Ceară (cu atelier de ceramică), Atelierul obiectelor de sticlă, Centrul Cultural CHO-OAK, Centrul de instruire, Grădina copacilor Bonsai.

Organizatorul principal al Festivalului – Secția Națională IBBY din Coreea, este susținut de IBBY (Consiliul Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret), Ministerul Culturii și Turismului al Coreii, Comitetul UNICEF în Coreea, ambasadele și institutele culturale ale țărilor străine în Coreea și alte instituții.

Printre cele 78 de țări participante la ediția curentă, pentru prima dată a fost prezentă și Republica Moldova cu peste 100 titluri de carte pentru copii ale celor mai prestigioase edituri (Pрут Internațional, Arc, Știința, Litera, Cartier, Epigraf). Cartea pentru copii din Republica Moldova scrisă, ilustrată și editată impecabil a promovat cu onoare imaginea republicii. Toate cărțile, expuse în cadrul Festivalului, vor constitui o bibliotecă în aer liber, care va fi vizitată nu numai de cetățenii Coreii de Sud, dar și de numeroșii turiști veniți pe insula Nami.

Festivalul NAMBOOK-007 a fost o ocazie perfectă de a cunoaște în ansamblu frumusețea cărților pentru copii din cele 78 de țări participante la acest minunat forum al cărții pentru copii.

În cadrul Festivalului a avut loc seminarul „Cum să organizezi o bibliotecă în spațiul naturii”. Participanții la seminar, reprezentanți ai Secțiilor Naționale IBBY din 27 de țări, au făcut un schimb eficient de idei. Gisela Pinto Zincone din Brazilia a relatat despre organizarea unor biblioteci în parcurile publice în zilele de odihnă, care sunt destinate în special copiilor. În timp ce copiii se delectează citind, părinții acestora sunt antrenați în ateliere și cursuri de lectură. Zacharoula Karava din Grecia a menționat importanța creării unui spațiu atractiv, multifuncțional pentru cititori. Foarte originală este ideea Nilimei Sinha din India, care a propus să se organizeze o bibliotecă în formă de copaci, în care fiecare copac ar găzdui cărțile la un anumit subiect.

Pe lângă diversele expoziții de carte, de ilustrații de carte pentru copii, Festivalul include concerte, spectacole de prezentare a culturii tradiționale coreene, spectacole ale artiștilor și muzicienilor din alte țări, ore de poveste, concursuri de cântece, pictură și desen ale copiilor.

Cu prilejul participării la Festivalul NAMBOOK-007 am vizitat și Biblioteca Națională pentru Copii și Tineret din Seoul, trecută în 2006 într-o clădire modernă cu un spațiu total de 8050 m² distribuit pe 6 nivele. Biblioteca deține o colecție de circa 300000 volume cărți, publicații periodice, documente electronice și audio-video. La dispoziția beneficiarilor sunt sălile de împrumut și de lectură, sala de expoziții și sala multimedia, săli pentru seminare și discuții, o cafenea. La fel biblioteca dispune de sistem automatizat integrat de bibliotecă, de echipament modern atât pentru informatizarea proceselor bibliotecare, cât și pentru evaluarea utilității colecțiilor.

Claudia Balaban,

Președintele Secției Naționale IBBY Republica Moldova,
director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii
„Ion Creangă”

КОНФЕРЕНЦИЯ «КРЫМ 2007» – ТЕРРИТОРИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ТВОРЧЕСТВА

С 9 по 17 июня 2007 г. в Судаке и ряде других городов Крыма (Коктебеле, Симферополе, Старом Крыму, Феодосии) проходила четырнадцатая международная конференция “Крым-2007” на тему *“Роль электронной информации и электронных библиотек в продвижении к обществу, построенному на знаниях”*. Эта крупнейшая библиотечная конференция на пространстве бывшего СССР и Восточной Европы, и третья в мире по численности среди конференций библиотечно-информационного профиля (после конференции Американской библиотечной ассоциации и ИФЛА) без сомнений входит в число лидеров по качеству наполнения и профессиональному содержанию.

Конференция проводится под эгидой ИФЛА, инициатор и главный организатор конференции – Государственная публичная научно-техническая библиотека России.

В XIV-й конференции приняло участие 1704 делегата из 30 стран: руководители и ведущие сотрудники крупнейших библиотек мира, издательств, книготорговых организаций, авторитетные специалисты библиотечного и информационного профиля, ректоры и преподаватели вузов культуры, деятели науки и культуры, представители мировых производителей баз данных.

Среди участников была и делегация из Молдовы: Лидия Куликовски и Мариана Харжевски от Муниципальной Библиотеки им. Б.П.Хаждэу, Алексей Рэу от Национальной Библиотеки Республики Молдова, Нелли Цуркан и Наталья Гоян с Кафедры библиотекосведения Молдавского Госуниверситета, а также автор данной статьи.

Основное внимание на Конференции “Крым-2007” традиционно было уделено состоянию и перспективам развития новых информационных, компьютерных и Интернет-технологий в библиотечной практике, правовой и деловой информации, активизации сотрудничества между библиотеками, научными, культурными, образовательными, издающими, книготорговыми организациями и книгораспространителями.

Главная отличительная особенность Международной конференции “Крым” – глубокая направленность на образовательную сферу, поэтому в ее программу вошли практические занятия и тренинги по вопросам автоматизации библиотечных процессов, классификационным системам, правовым основам информационной деятельности.

В рамках профессиональной программы Конференции было представлено 587 докладов. Они были заслушаны и обсуждены в рамках 15 секций, 7 специальных мероприятий, 11 семинаров, 5 круглых столов. Кроме того, состоялся ряд ежегодных конференций и мероприятий различных международных организаций, специальных презентаций и презентаций в рамках выставки.

В ходе форума состоялись специальные мероприятия: Дни библиотек России, Украины, Крыма, Республики Беларусь, а также Специальный круглый стол московских библиотек, в ходе которого был сделан ряд прогнозов развития библиотечной отрасли, как в Москве, так и в России в целом. Были определены 2 линии, которые составят единую информационную систему:

1-я линия – основное внимание уделяется удовлетворению информационных и культурных потребностей читателя, на базе ряда библиотек создаются «интеллект-центры»;

2-я линия – для этой группы библиотек важен не читатель, а фонд (например, «Дом Лосева»).

Были названы две основы модернизации библиотек – кадры и фонд.

Кроме того, шла речь о программах «Библиогород», «Читающий город»; проектах «Лучшие книги Московских издательств – детским библиотекам», «Библиодилижанс»; высказывалась необходимость трансформирования библиотеки из единоличного учреждения в сетевую структуру, а также необходимость создания технико-технологического центра поддержки учреждений культуры.

В течение двух дней, 13 и 14 июня проходили заседания секции № 12 «Проблемы чтения и информационной грамотности детей и юношества» (ранее секция называлась «Дети, компьютеры и Интернет: проблемы чтения и информационной грамотности

глазами школы и библиотеки»). Вела секцию О.К. Громова, главный редактор газеты «Библиотека в школе – Первое сентября».

О роли библиотечных кадров и библиотечном образовании говорила Г.А. Иванова, зав. кафедрой детской литературы Библиотечно-информационного института МГУКИ. Она с сожалением отметила, что в нынешнем году по специальности «детские библиотеки» всего 8 выпускников, из которых только один твердо решил работать в библиотеке. Несоответствие между требуемым уровнем знаний и зарплатой приводит к тому, что выпускники предпочитают коммерческие структуры.

Ведущая секции О.К. Громова в своем докладе выразила мнение, что вводить в школьную программу отдельный предмет «информационная грамотность» – ошибочный путь. Информационная грамотность должна быть компонентой любого из предметов обучения.

Ген. директор Национальной Детской Библиотеки Украины А. Кобзаренко ознакомила слушателей с материалами Всеукраинского конкурса «Лучший читатель года» (в 2006 г. в нем участвовали более 100 тысяч детей), рассказала о фестивале детского чтения «Книгомания», о всеукраинском конкурсе детского творчества «Моя маленькая Родина». Выставка самодельных книг, созданных для последнего, путешествовала по всей стране.

В докладе Луговой Л.А. (Областная детская библиотека, г. Львов, Украина) был предложен свой вариант поддержки детского чтения – телевизионная программа «Домик львёнка». Главный её герой – львёнок приглашает гостей в студию и те вслух читают книги. При библиотеке создан «Музей львёнка», в котором хранятся письма, поделки и рисунки детей.

Особый интерес вызвала презентация созданного библиотекой электронного продукта. Сотрудники Центральной детской библиотеки г. Николаева, Украина, представили CD «Волшебница, которая живёт везде: виртуальные прогулки с Астрид Линдгрен и ее героями», созданный при поддержке Посольства Швеции в Украине.

В докладе С. Олефир из г. Озерска, Россия, предложен вариант систематизации электронных документов по типу, формам пред-

ставления, возрасту, наличию дидактического аппарата и т.д., приведены примеры развивающих игр.

Представляющий Международную ассоциацию школьных библиотек г-н Дж. Браун провел мастер-класс «Стратегии и пропаганда чтения в канадских школах (с акцентом на потребности мальчиков-подростков). Среди эффективных методов работы упоминались: громкие чтения, «минутки» чтения на уроках, конкурсы «Кто прочтет больше страниц», «Моя звездная команда» (выбор лучшей спортивной команды на основе прочитанных книг).

Г-н Дж. Браун отметил высокий профессионализм представленных на секции докладов и высказал пожелание видеть участников секции на конференции Международной Ассоциации Школьных Библиотек в Тайване.

С докладами, представленными на секциях, а также с другими материалами Крымской конференции можно ознакомиться в НДБ им. Иона Крянгэ, а также посетив сайт www.gpntb.ru (раздел «Мероприятия»).

Важнейшей частью конференции является выставка, на которой представлены фирмы, производящие оборудование и программное обеспечение для библиотек, издательства традиционных и электронных книг, книготорговые фирмы, а также библиотеки. Здесь можно не только увидеть, но и опробовать новейшее оборудование, передовые технологии. На стенде представляющем издания российских библиотек, среди прочих, мое внимание привлек рекомендательный библиографический указатель Интернет-ресурсов. Российская Школьная Библиотечная Ассоциация приятно удивила разнообразием периодических изданий в помощь чтению. Были представлены журналы «Читайка», «Девчонки и мальчишки», «Семейное чтение», «Читаем вместе», «Крылья», а также новые номера журнала «Школьная библиотека» и газеты «Библиотека в школе».

На 14-й конференции впервые был проведен конкурс видеofilмов и фотографий «Моя библиотека», игра «Что? Где? Когда? в библиотечно-издательском пространстве», открытый турнир по шахматам с участием международного гроссмейстера Ю.Л. Авербаха.

Конференция «Крым» - это не только напряженная работа на секциях, но и обширная культурная программа: творческие вечера популярных авторов – Полины Дашковой и Людмилы Улицкой, представившей книгу «Даниель Штайн - переводчик», а также известной украинской писательницы Ирен Раздобудько; концерт актрисы Елены Фроловой «Птица вербная», представившей песни на стихи поэтов серебряного века; «Украинские театральные вечера»; премьерный показ фильма «Куратор».

Для всех участников конференция «Крым» стала платформой для профессионального роста, новых творческих проектов. Это событие, которое у многих бывает лишь раз в жизни, но память о нем остается навсегда. Хочется выразить огромную благодарность организаторам конференции «Крым» и, особенно, человеку, который является ее «душой» - Я.Л. Шрайбергу, а также дирекции НДБ им. Иона Крянгэ, которая сделала возможным моё пребывание на столь замечательном форуме.

Lolita Caneev,
şef serviciu Mediatecă,
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

КНИГА И КОМПЬЮТЕР: ТОЧКИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

(Доклад представленный на 14-ой международной конференции “Крым-2007”, Секция «Проблемы чтения и информационной грамотности детей и юношества»)

Сейчас библиотечное дело переживает определенный технологический бум. Библиотеки, в том числе и небольшие, оснащаются новейшей компьютерной техникой, подключение к сети Интернет открывает доступ к неограниченным информационным ресурсам, использование цифровой техники, мобильной связи расширяет границы. Все чаще речь идет о преобразовании традиционных библиотек, в том числе детских и школьных, в информационные центры, медиацентры.

В то же время именно телевидение, аудио-видео продукцию и, особенно, Интернет считают решающим фактором снижения интереса к чтению, негативно влияющим на формирование личности ребенка. Такие явления, как наркомания, суицид, повышенная агрессивность, уход от действительности также относят на счет компьютера, в частности, компьютерных игр, недостоверной и деструктивной информации в Интернете.

В связи с этим родители и учителя призывают максимально ограничить пребывание ребенка в виртуальном пространстве. Формируется стереотип Интернета как некоего «виртуального монстра», способного подавить живую человеческую индивидуальность, от которого необходимо оградить юные души.

А чем является компьютер для детей? Он – необходимая часть их мира. По данным западных исследователей, более половины жителей Европы дошкольного возраста свободно чувствуют себя в виртуальном пространстве. Однако выходят они туда в основном с целью сетевой игры. Мой личный опыт показывает, что и у нас в Молдове дети до 13-14 лет ассоциируют компьютер и Интернет в первую очередь с игрой, причем именно агрессивной, как, например, “Counter Strike”, “GTA Vice-City”, “Diablo”, “The Final Fantasy” и др. В дальнейшем на первое место выходят общение (чат, почта) и поиск музыки. И если в Европе Интернет как средство образования и самообразования используют в среднем около 30 % детей и подростков, то у нас эта цифра еще ниже. Следовательно, вырабатывается стереотип: «Компьютер – средство для развлечения».

Эти стереотипы не просто ложны, они еще и вредны тем что, с одной стороны, без познания этого «монстра» невозможна адаптация детей в современном мире, насыщенном информационными технологиями, с другой стороны, увлечение играми, «чатами» и т.д. действительно небезопасны, как для души, так и для физического развития ребенка.

Преодолеть их способна только современная интегрированная библиотека, объединившая богатейший опыт книжной культуры с возможностями новых информационных ресурсов и технологий

в целях формирования сознательного и ответственного гражданина, духовно-развитого человека.

Задача интеграции книги и компьютера была поставлена перед нами еще в 1990 году, когда в Национальной Детской Библиотеке им. И. Крянгэ появились первые «Спектрымы». Посредством разработки серии компьютерных викторин, ответив на которые читатель получал право на игру, мы создали цепь «книга – компьютер – книга». Вопросы нацеливали ребят на внимательное, вдумчивое чтение, в результате чего у них появлялся не только интерес к поиску ответов ради игры, но и вкус к литературе.

К настоящему времени компьютерный зал трансформировался в Медиатеку, предоставляющую пользователям аудиовизуальные и электронные средства информации. Зал «Аудио-видео» оснащен телевизором, 2-мя видеомэгнитофонами, музыкальным центром, проигрывателем виниловых дисков. Зал «Мультимедиа» располагает 6-ю современными компьютерами для читателей, DVD- и CD- приводами, принтером и сканером, компьютерным проектором, значительной коллекцией (более 500) DVD- и CD- дисков.

Техническое переоснащение отдела вывело интеграцию всех имеющихся средств информации на новый уровень. В связи с этим мы определяем следующие задачи:

- использование медиа-ресурсов для продвижения и поддержки чтения детей;
- отбор, оценка, рекомендация лучших книг как основа для культуры чтения;
- развитие у школьников информационной грамотности путем группового обучения и индивидуального консультирования;
- помощь детям в поиске информации для учебы, самообразования и досуга, в том числе с помощью создающихся сегодня на сайтах детских библиотек «виртуальных справок»;
- обучение детей и родителей самостоятельному ориентированию в информационных потоках;
- воспитание у ребенка информационной культуры, которая, как и раньше, базируется на культуре чтения.

Обслуживаемой категорией являются дети от 4 до 16 лет, поэтому существует дифференциация в подходах и методах выполнения вышеизложенных задач.

Дошкольникам во время «Часа сказки» одновременно с прослушиванием аудиокниг мы предлагаем рассмотреть иллюстрации из обычной книги, которую можно взять домой и почитать с родителями. Это способствует развитию фантазии и сопереживания, необходимых для осознанной читательской деятельности.

Дети этого возраста очень любят играть, и мы предлагаем им ряд игровых образовательных программ на CD румынского издательства «Erc - Press»: *Hai la școală!* (Пойдем в школу!), *Matematica: adunarea și scăderea* (Математика: сложение и вычитание), *Abecedar* (Алфавит), *Țapul Țicu merge la școală* (Козленок Цику идет в школу), а также, учитывая, что в детских садах создаются группы обучения иностранным языкам – программы *Primele mele cuvinte în engleză/franceză* (Мои первые слова на английском/французском языке), *Limba engleză pentru cei mici* (Английский для малышей), *All-in-One Language Fun!* и др.

Кроме того, с целью развития творческих возможностей малышей, мы знакомим их с программой «Paint».

Занятие 1

Знакомимся с монитором, мышью, клавиатурой. Рассматриваем значки на рабочем столе. Учимся находить значок программы «Paint». Входим в программу. Объясняем понятие «меню». Учимся рисовать линии различной толщины и стирать их, очищать лист.

Занятие 2

Перечисляем известные детям геометрические фигуры, учимся находить их в меню программы, рисуем геометрические фигуры различных размеров. Перечисляем героев книг, похожих на те или иные фигуры.

Занятие 3

Изучаем возможности работы в цвете. Знакомимся с основным и дополнительным меню выбора цветов, рисуем геометрические фигуры, раскрашиваем различными способами.

Занятие 4

Составляем из геометрических фигур сказочного героя и раскрашиваем. Рисуем фон.

Занятие 5

Рисуем «Ковер Царевны-лягушки» (по заданному примеру). Используем геометрические фигуры, линии, различные методы работы в цвете.

Занятие 6

Рисуем на свободную тему в цвете. Сохраняем рисунок в памяти компьютера. Размещаем рисунок на рабочем столе.

Группа детского сада, пришедшая на занятия, делится на две подгруппы. Одна работает с книгой, в том числе аудиокнигой (час сказки, литературный час), другая – на компьютере. Через полчаса группы меняются местами. Выразительное актерское чтение и яркие иллюстрации развивают интерес к книге, обучение работе на компьютере превращается в увлекательную развивающую игру.

Таким образом, интегрируя преимущества книги, аудиовизуальных средств и компьютерных программ, мы способствуем созданию образа компьютера как средства, развивающего творческие способности детей, и образа библиотеки как моста между книгой и новыми технологиями.

В работе с учащимися младших классов наша задача научить ребенка читать «с удовольствием», а не ради количества знаков, помочь преодолеть психологический барьер в общении с книгой. На этом этапе компьютер скорее мешает ребенку, чем помогает, поэтому общение с ним должно быть сведено до минимума. Исключения составляют специально разработанные для детей программы обучения иностранным языкам, соответствующие возрасту энциклопедии, атласы, аудиокниги.

Психолог Т. Шишова отмечает, что компьютер не может дополнять книгу в тот период, когда навык самостоятельного чтения еще не сложился, и прочесть всего одну страницу равносильно подвигу. У дошкольников и младших школьников еще не развито «эйдетическое чтение», при котором печатное слово порождает «видеоряд» образов. Поэтому им так необходимы иллюстрации, зрительно подкрепляющие прочитанное. Учась **читать**, малыш

постепенно учиться **видеть** внутренним взором картины и образы, нарисованные писателем. Однако, это процесс гораздо более долгий и трудоемкий, чем пассивное потребление экранной продукции, предоставляющей сразу все: и образный, и словесный, и звуковой ряд, но, в то же время, блокирующей живую фантазию ребенка. Значит, читать будет еще труднее, а все трудное отталкивает. Следовательно, путь в мир информации должен вести от книги, через обучение творческому чтению, к компьютеру.

Этой цели служат занятия по программе «Ступеньки в мир книг», систематически проводящиеся в библиотеке с учащимися младших классов. Целью программы является совершенствование навыка чтения, развитие, с помощью аудиовизуальных и электронных средств, устойчивого и осознанного интереса к чтению художественной литературы и ее восприятия, расширение читательского и культурного кругозора, а также творческих способностей и речи учащихся; всемерная поддержка престижа детского чтения как важнейшего элемента культуры.

Участвуя в таких мероприятиях, как литературный час, час сказки, литературно-музыкальный час, тематическая беседа и др., дети прочитали десятки произведений молдавских и зарубежных авторов. Использование аудио-визуальных и электронных документов способствовало более глубокому эмоциональному восприятию предлагаемых произведений, позволило преодолеть психологический барьер, превратить чтение в увлекательное занятие. Со 2-го класса участники программы ведут «Дневник читателя», куда, кроме фамилии автора и названия произведения, заносят интересные высказывания, ключевые фразы, новые слова, мини-иллюстрации и т.д. Чтение стало более осмысленным, вдумчивым. Появилась «жажда» чтения.

Следующей ступенькой на пути к информационной культуре является постепенное приобщение читателей к самостоятельному использованию, наряду с книгой, и электронных документов. Большой популярностью у наших посетителей пользуются тематические презентации CD, после которых мы предлагаем поработать с диском самостоятельно. Таким образом, ребята знакомятся не только с предлагаемой информацией, но и с понятиями меню,

ссылка, гиперссылка, учатся навигации в рамках диска. При проведении подобных мероприятий возможны следующие варианты интегрирования:

1. В программу презентации CD включается обзор книг и аудио-видео документов, имеющихся в библиотеке;
2. В программу традиционных библиотечных мероприятий включается информация с электронных носителей;
3. Особое внимание уделяется пропаганде электронных документов, содержащих информацию о книгах, деятелях литературы, которая стимулирует читательский интерес и развивает литературный вкус.

С 4-го класса в рамках занятий по программе «Ступеньки в мир книг», появляется рубрика: «Что рассказал Интернет?». Мы находим интересную информацию, дополняющую основную тему, и предлагаем ее ребятам по схеме:

Показываем информацию

Показываем путь поиска через поисковую систему

Записываем адреса сайтов

Пробуем найти самостоятельно.

Таким образом, дети делают первые шаги в глобальной информационной сети.

Традиционными в нашей библиотеке стали презентации сайтов, виртуальные путешествия, которые мы проводим аналогично презентациям CD, выбирая наиболее значимые для духовно-нравственного и интеллектуального развития подростков. Особое внимание уделяется сайтам, посвященным писателям, книгам, библиотекам, электронным вариантам печатных изданий. По окончании, каждому участнику предлагается список представленных на презентации документов из Интернета.

Списки с адресами сайтов, содержащих наиболее интересную и полезную для ребят информацию по часто повторяющимся запросам, находятся на каждом столе в зале «Мультимедиа».

Сегодня в средней, и даже в высшей школе не учат продуктивному поведению в новой информационной среде. При избытке информации подавляющее большинство школьников не знают, как ее найти и как ею воспользоваться. Бескрайность информационного пространства может привести к использованию далеко не лучших ресурсов и просто к информационному пресыщению, утомлению.

С целью обучения детей самостоятельному ориентированию в информационных потоках в нашем отделе действует летняя компьютерная школа, проводятся бесплатные курсы по обучению навигации в сети Интернет.

Цель курсов: ознакомить пользователей с историей Интернета, способом его функционирования, предлагаемыми услугами, способами поиска информации.

Занятие 1. Теоретическое

История Интернета. Способ его функционирования. Электронный адрес. Предлагаемые услуги. Как работает WWW. Что такое браузер.

Занятие 2

Окошко IE. Меню и панель инструментов.

Занятие 3

Способы поиска в WEB. Использование различных поисковых систем. Формулировка запроса. Сохранение информации.

Занятие 4

Электронная почта. Создание своего адреса. Способы регистрации. Способы общения.

Занятие 5

Правила цитирования. Основы безопасности в сети.

Темы последнего занятия были добавлены нами в этом году. Тема «Правила цитирования» призвана нацелить ребят на использование информации с нескольких сайтов в противовес «ска-

чиванию» готовых рефератов; научить делать в работе ссылки, оформлять список литературы. Тема «Основы безопасности в сети» призвана научить молодых людей оценивать достоверность информации, отсеивать информационный мусор, распознавать заведомо рекламную или безнравственную информацию, защищаться от вирусов.

С какого возраста рекомендуется вводить ребенка в мир Интернета? В США и Западной Европе дети выходят в сеть уже в дошкольном возрасте, получая к моменту поступления в школу все необходимые навыки. Однако следует принять во внимание тот факт, что в США, например, ребенок до 12 (в некоторых штатах до 14) лет имеет право выходить в Интернет только в присутствии родителей, которые несут ответственность за получаемую им информацию. Для нас родители, проводящие время с детьми в библиотеке, – далекий идеал. Большая занятость на работе, особенно в частном бизнесе, просто не оставляет времени на посещение учреждений культуры. Кроме того, в результате массовой миграции, составляющей по официальным данным 25% (по неофициальным – до 50%) трудоспособного населения страны, многие тысячи детей остались на попечении близких или дальних родственников, а то и посторонних людей, неспособных или нежелающих контролировать их времяпрепровождение.

Исходя из реально сложившейся обстановки, мы ставим перед собой задачу подготовить ребенка к **самостоятельному** поиску в сети, и считаем оптимальным возраст 10-11 лет, что соответствует 4 – 5 классу школы. Основным параметром готовности ребенка к навигации в Интернете должна считаться не способность запомнить, на какую кнопку нажать, а способность осмысленно прочесть и проанализировать экранный текст. Рекомендуемое время пребывания школьников у компьютера (в минутах) исчисляется по формуле – полное количество лет $\times$ 2, в крайнем случае, на 3. Следовательно, у ребенка должна быть высокая скорость чтения и достаточная глубина восприятия печатного текста, чтобы за такое короткое время найти необходимую информацию и ознакомиться с ней.

Следует учитывать, что свобода доступа к информации в Интернете сопровождается отсутствием контроля над ресурсами, и в сети случайно можно попасть на сайты, носящие расистский, экстремистский, порнографический и иной характер, которые могут быть опасны для ребенка и подростка. Иногда школьники используют Интернет для издевательства над сверстниками. Пользователи в сети могут сменить идентичность и общаться, став «другим». Это может привести к опасной ситуации, если ребенок, полагая, что подружился с другим ребенком, будет общаться, например, со взрослым - педофилом.

Кроме того, существуют потенциально-зависимые от компьютера дети. Один-два таких ребенка есть практически в каждом классе. По опыту могу сказать, что зависимость формируется независимо от возраста: мне встречались как первоклассники, так и старшеклассники, «подсевшие» на компьютер, причем не только на игры, но и на «чаты», и даже на поиск информации в сети. Поэтому яркие эмоции либо заторможенность ребенка за компьютером являются сигналом о том, что его нужно переключить на другой вид деятельности, лучше всего на чтение, при котором мозг переключается с мерцания точек на экране на спокойную мыслительную деятельность. При этом расслабляются и рецепторы пальцев (а они напрямую связаны с процессом мышления), и мышцы запястья, находящиеся в постоянном напряжении при работе на компьютере, что предотвращает развитие туннельного синдрома.

Хочу отметить, что дети и подростки, чья любовь к чтению и высокая читательская культура сформировались на основе лучших произведений отечественной и зарубежной литературы, гораздо реже становятся жертвами компьютерной зависимости, чем их сверстники, не обладающие таковыми.

Таким образом, благодаря воспитанию культуры чтения, мы учим детей ставить конструктивные цели, вырабатываем у них информационные потребности, а затем даем все возможные средства для их удовлетворения в соответствии с психофизическими особенностями возраста.

Использование новых технологий подразумевает высокую квалификацию самого библиотекаря, как в сфере традиционной деятельности, так и в работе с электронными носителями информации, что делает необходимым дополнительное обучение. Так, например, в нашей библиотеке все сотрудники в обязательном порядке проходят курсы, обучающие пользованию электронным каталогом «ОРАС», работе с программой «Microsoft Word», стратегиям поиска в Интернете. Современный служащий «храма книги» должен стать хорошим проводником для ребенка, особенно в глобальной, полной опасностей «паутине» Интернет.

Все вышеизложенное позволяет нам сделать вывод: детской библиотеке, как особой среде образования и развития, необходима разумная интеграция всех носителей информации, основная цель которой – раскрыть посредством новых мультимедиа технологий богатство и многообразие мировой литературы и культуры, способствовать формированию высоконравственного и интеллектуально развитого человека, поднимая на новую высоту любовь к книге и чтению.

Lolita Caneev,
şef serviciu Mediatecă,
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

SUMAR

EVENIMENT

Claudia Balaban

SĂRBĂTOAREA SPIRITUALĂ A CĂRȚII PENTRU COPII (Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Chișinău, 18-21 aprilie 2007)	5
--	---

Eugenia Bejan

”REVENIREA” SCRIITOAREI ASTRID LINDGREN ÎN REPUBLICA MOLDOVA	13
---	----

Tamara Pereteatcu

CONCURSUL LITERAR ”LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII”, ediția a XVII-a	18
--	----

Tamara Croitoru

CONCURSURILE - MODALITĂȚI DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII COPIILOR	22
--	----

ÎNTRUNIRI PROFESIONALE

LECTURA COPIILOR ÎNTRE NECESITATE ȘI PASIUNE (Simpozion, Chișinău, 19 aprilie 2007)	26
--	----

Roxana Cozmiuc, Ninela Codrea

LECTURA COPIILOR ÎNTRE TEORIE ȘI REALITATE	27
--	----

Gabriela Toma

LECTURA ÎN CONTEXTUL SOCIO-CULTURAL ACTUAL	32
---	----

Bogdan-Nicolae Ghiurco

TRANSFORMAREA LECTURII OBLIGATORII ÎN LECTURĂ DE PLĂCERE	37
---	----

Lolita Caneev

СТУПЕНЬКИ В МИР КНИГ – ОТ НЕОБХОДИМОСТИ
К ИНТЕРЕСУ

(Trepte spre lumea cărții: de la necesitate la interes)..... 39

Tatiana Ischimji

И ОЖИЛИ СТРАНИЦЫ СКАЗОК...

(Pagini vii de poveste) 45

Valentina Ciobanu

ROLUL LECTURII ÎN VIAȚA UNUI LICEAN..... 51

Tatiana Costiuc, Simona Floruțau

DE LA COLECȚII SPECIALE – LA CUNOAȘTERE

LOCALĂ 54

Elena Dabija

EMINESCU DE LA MIC LA MARE: FORME COGNITIVE
ȘI INFORMATIVE DE PROMOVARE..... 63

Tatiana Romaniuc

FORMAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI
PRIN LECTURĂ..... 71

Lăcrămioara Frenț

BIBLIOTECA ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU CERINȚE
EDUCAȚIONALE SPECIALE ȘI SIDA..... 74

Gabriela Bulduma

CUNOAȘTEREA PRIN LECTURĂ ȘI ROLUL
(IN)FORMATIV AL CĂRȚII..... 75

STUDII, CERCETĂRI

Lilia Tcaci

ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR
PENTRU COPII DIN REPUBLICA MOLDOVA:
SITUAȚII STATISTICE 2006..... 79

Olga Cuzneţova

ЧИТАТЕЛЬСКИЕ ИНТЕРЕСЫ УЧАЩИХСЯ В РАМКАХ ЛИЦЕЙСКОЙ ПРОГРАММЫ И ВНЕ ЕЕ (Interesele de lectură ale elevilor în cadrul bibliotecii de liceu şi în afara acesteia)	88
--	----

PORTOFOLIUL BIBLIOTECARULUI

СИСТЕМУ АКЦИОНОВ КУЛЬТУРАЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ И ИНФОРМАЦИОННЫХ В БИБЛИОТЕКАХ НАЦИОНАЛЬНЫХ ДЛЯ ДЕТЕЙ "ИОН КРЕАНГА" (Concept)	93
---	----

Lilia Tcaci

АНОМ ЛЕКТОРИИ В БИБЛИОТЕКАХ ДЛЯ ДЕТЕЙ	97
---	----

ОАМЕНИ ШИ КАРТИ

Călin Ciobotari

ЛИТЕРАТУРА ДЛЯ ДЕТЕЙ А ОТИЛИИ КАЗИМИРА	105
--	-----

ИНФОРМАЦИИ ДИ ПЕСТЕ НОТАРЕ

Claudia Balaban

НАМИНАРА - РЕПУБЛИКА КАРТИ ДЛЯ ДЕТЕЙ	111
--	-----

Lolita Caneev

КОНФЕРЕНЦИЯ «КРЫМ 2007» – ТЕРРИТОРИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ТВОРЧЕСТВА (Conferinţa Crimeea 2007 – spaţiu al creativităţii profesionale)	113
--	-----

Lolita Caneev

КНИГА И КОМПЬЮТЕР: ТОЧКИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ (Cartea şi calculatorul: puncte de interacţiune)	117
---	-----

SUMMARY

EVENT

Claudia Balaban

THE SPIRITUAL HOLIDAY OF THE CHILDREN'S BOOK (International Children's Book Fair, Chişinău, April 18-21, 2007).....	5
---	---

Eugenia Bejan

“RETURN” OF WRITER ASTRID LINDGREN IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA	13
--	----

Tamara Pereteatcu

“AT THE BEGINNING OF WISDOM” LITERARY COMPETITION, the 17 TH issue	18
--	----

Tamara Croitoru

CONTESTS – THE WAY TO STIMULATE THE CREATIVITY OF CHILDREN.....	22
--	----

PROFESSIONAL MEETINGS

THE READING OF CHILDREN BETWEEN NECESITY AND PASSION (Symposium, Chişinău, April 19, 2007)	26
---	----

Roxana Cozmiuc, Ninela Codrea

READING BETWEEN THEORY AND REALITY	27
--	----

Gabriela Toma

READING IN THE ACTUAL SOCIO-CULTURAL CONTEXT	32
---	----

Bogdan-Nicolae Ghiurco

TRANSFORMING THE OBLIGATORY READING IN THE PLEASURE READING	37
--	----

Lolita Caneev

STEPS TO THE WORLD OF BOOK: FROM THE NECESSITY TO THE INTEREST	39
---	----

Tatiana Ischimji

LIVING PAGES OF FAIRYTALES	45
----------------------------------	----

Valentina Ciobanu

THE ROLE OF READING IN THE LIFE OF THE SECONDARY SCHOOL PUPIL.....	51
---	----

Tatiana Costiuc, Simona Floruțau

FROM THE <i>SPECIAL COLLECTIONS</i> TO THE LOCAL COLLECTIONS.....	54
--	----

Elena Dabija

EMINESCU FOR YOUNG AND OLD PEOPLE: COGNITIVE AND INFORMATION PROMOTION ACTIVITIES	63
--	----

Tatiana Romaniuc

FORMATION OF THE PERSONALITY OF CHILD THROUGH READING	71
--	----

Lăcrămioara Frenț

THE SUPPORT OF LIBRARY TO THE CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS AND AIDS	74
---	----

Gabriela Bulduma

KNOWLEDGE THROUGH READING AND THE IN(FORMATIVE) AIM OF THE BOOK	75
--	----

STUDIES. RESEARCHES

Lilia Teaci

THE ACTIVITY OF CHILDREN'S LIBRARIES OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA: STATISTICAL REPORT 2006.....	79
---	----

Olga Cuznețova

READING INTERESTS OF SCHOOLCHILDREN WITHIN AND OUTSIDE THE SCHOOL LIBRARY	88
--	----

LIBRARIAN'S PORTOFOLIO

THE SYSTEM OF CULTURAL, EDUCATIONAL AND INFORMATION ACTIVITIES IN "ION CREANGĂ" NATIONAL CHILDREN'S LIBRARY: The concept	93
--	----

Lilia Tcaci

THE YEAR OF READING IN CHILDREN'S LIBRARIES	97
---	----

PEOPLE AND BOOKS

Călin Ciobotari

LITERATURE FOR CHILDREN WRITTEN BY OTILIA CAZIMIR.....	105
---	-----

INFORMATION FROM ABROAD

Claudia Balaban

NAMINARA – THE REPUBLIC OF BOOKS FOR CHILDREN	111
--	-----

Lolita Caneev

CRIMEA 2007 CONFERENCE – A TERRITORY FOR THE PROFESSIONAL CREATIVITY	113
---	-----

Lolita Caneev

BOOK AND COMPUTER: INTERACTION POINTS.....	117
--	-----